

2014
2020

MAS Hanácký venkov, z. s.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Geografický ústav, **Masarykova univerzita**
Ústav regionálního rozvoje a veřejné správy,
Mendelova univerzita v Brně

Ústav environmentální bezpečnosti,
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

MAS Hanácký venkov, z. s.
Doloplazy 15, 798 26 Nezamyslice
www.hanackyvenkov.cz

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Hanácký venkov, z. s.
vznikla díky finanční spoluúčasti a podpoře uvedených subjektů a partnerů:

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

2. výzva k podávání žádostí o poskytnutí podpory pro rok 2014 – OPTP

**Projekt: Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS Na cestě k prosperitě, o. s. (OPTP 2007 - 2013, CZ.1.08/3.2.00/14.00231)**

Obsah

1	Popis území a zdůvodnění jeho výběru	5
1.1	Základní informace o MAS Hanácký venkov, z. s.	5
1.2	Identifikace právnické osoby a její orgány, popis místního partnerství a jeho orgány.....	6
1.3	Historie MAS a zkušenosti spolku s rozvojem území	10
2	Analytická část.....	18
2.1	Socio-ekonomická analýza - vyhodnocení současného stavu území	18
2.1.1	Obyvatelstvo.....	18
2.1.2	Domovní a bytový fond	22
2.1.3	Technická infrastruktura	24
2.1.4	Doprava	25
2.1.5	Vzdělávání, školství	27
2.1.6	Podnikání, výroba, zaměstnanost, brownfieldy.....	28
2.1.7	Trh práce.....	31
2.1.8	Vybavenost obcí a služby	34
2.1.9	Sociální služby, začleňování a zdravotnictví	35
2.1.10	Turistický ruch	38
2.1.11	Zemědělství	40
2.1.12	Životní prostředí.....	41
2.1.13	Život v obcích	47
2.1.14	Řízení obcí, informovanost, spolupráce	48
2.1.15	Bezpečnost	49
2.2	Analýza SWOT	50
2.3	Analýza problémů a potřeb území.....	52
2.4	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	55
3	Strategická část.....	58
3.1	Vize a cíle MAS Hanácký venkov, z. s.	58
3.2	Specifické cíle, opatření a aktivity naplňující strategické cíle	60
3.2.1	SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí	63
3.2.2	SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb.....	66
3.2.3	SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti.....	69
3.2.4	SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny	72

3.2.5 SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce	75
3.3 Integrační a inovativní prvky	77
3.4 Vazba na strategické dokumenty	79
3.5 Matice vazeb specifických cílů MAS Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí MAS a identifikované problémy a potřeby	82
3.6 Akční plán	88
3.6.1 Programový rámec IROP	90
3.6.2 Programový rámec PRV	95
3.6.3 Programový rámec OPZ	99
3.7 Principy pro určení preferenčních kritérií MAS	107
3.8 Vazba na horizontální téma	108
3.9 Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámcemi	109
3.10 Udržení fungujícího stavu	112
4 Implementační část	114
4.1 Popis řízení včetně řídící a realizační struktury MAS	114
4.2 Popis administrativních postupů pro vyhlašování výzev MAS, hodnocení a výběr projektů	117
4.3 Popis animačních aktivit	121
4.4 Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce	123
4.5 Popis zvláštních opatření pro hodnocení (monitoring a evaluace)	124
5 Přílohy	125
6 Použité zkratky	126
7 Seznam tabulek a obrázků	128
8 Zdroje	131

1

Popis území a zdůvodnění jeho výběru

Předkládaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Hanácký venkov, z. s. je vypracována se snahou umožnit rychlé nalezení všech požadovaných informací a předložit srozumitelný a přehledný dokument vypracovaný na základě metod komunitního plánování na lokální úrovni.

Jak je z obsahu patrné, první kapitola je popisem území MAS, její organizační struktury a její členské základny, cílů a historických zkušeností s rozvojem území (nejen) metodou Leader. Kapitola obsahuje vymezení území, včetně rozlohy a počtu obyvatel, na něž se strategie vztahuje, uvádí shodné charakteristiky území, včetně popisu historie a zkušeností místního partnerství před vznikem MAS. Druhá kapitola je souborem analýz současného stavu a vývojových trendů v území v patnácti tematických oblastech a představuje podklad pro vyhodnocení rozvojového potenciálu území z pohledu územního plánování, vytyčení rozvojových území, identifikace potenciálu lidského kapitálu, rozvojových tematických oblastí a vícezdrojového financování. Výsledkem summarizace analyzovaných podkladů je podkapitola věnující se zachyceným potřebám a problémům řešeného území a celá kapitola je na závěr zpřehledněna tvrzeními užitými pro tvorbu analýzy vnitřních a vnějších faktorů působících na rozvoj území (analýza SWOT).

Analytická kapitola je stěžejním podkladem pro návrhovou část strategie, na základě níž byla definována vize MAS, identifikováno pět klíčových oblastí a v rámci nich navrženy jednotlivé podoblasti s konkrétními aktivitami, které by měly vést k naplnění definovaných specifických (realizačních) cílů a v konečném součtu k naplnění strategických cílů. V rámci této části předkládané strategie lze nalézt mj. rovněž objasnění inovativních a integračních prvků strategie, vazbu na strategické dokumenty regionální i národní úrovně, popis vazeb na horizontální témata a předeslání udržitelnosti předkládané strategie.

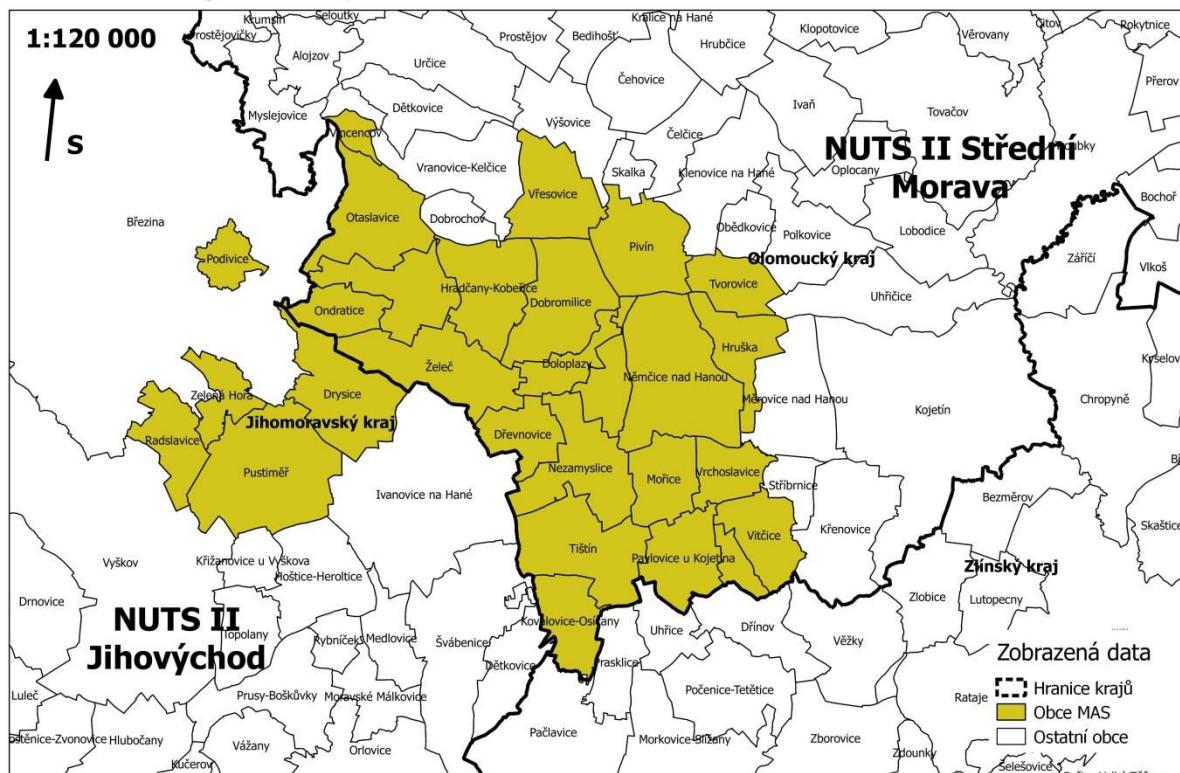
1.1 Základní informace o MAS Hanácký venkov, z. s.

Území místní akční skupiny MAS Hanácký venkov, z. s. se rozkládá na jižním okraji Olomouckého kraje v těsném sousedství s krajem Zlínským a částečně zasahuje do kraje Jihomoravského. Zahrnuje celkem 28 obcí a představuje částečné propojení tří sousedících mikroregionů: Němcicko (16 obcí z 16), Předina (7 obcí z 9) a již zaniklé Melicko (5 obcí z 5). Na území MAS s rozlohou 153,8 km² žije cca 17 600 obyvatel.

Území MAS tedy leží na pomezí tří dnes existujících krajů. Poloha na hranicích stávajících krajů a tedy určitá vzdálenost od jejich center je kompenzována kvalitním dopravním napojením nejen do okresních měst, ale i krajských měst. A právě v oblasti

geograficko-administrativního uspořádání a příslušnosti prošel daný region v posledních cca 150 letech řadou změn. Přes všechny tyto proměny a dějinný vývoj k sobě mají a vždy měli obyvatelé této oblasti blízko nejen geograficky, ale také kulturně, sociálně a „lidsky“, což se odráží v tradičních místních vazbách vyjadřených spoluprací obyvatel, spolků i obcí.

MAS Hanácký venkov, z. s.

Obr. 1: Obce¹ tvořící území MAS Hanácký venkov, z. s.

Zdroj: vlastní zpracování, podkladová data: OpenStreetMap (Landscape), ArcČR500 v 3.2

Pro celou oblast je dále typických několik znaků: příslušnost k národnopisné oblasti Haná, mimořádně rovinatý reliéf, typický vesnický charakter bez přítomnosti většího sídla, tradice zemědělství a úrodná půda, na západě pak zvedající se reliéf a lesnaté území Drahanské vrchoviny.

1.2 Identifikace právnické osoby a její orgány, popis místního partnerství a jeho orgány

Název: MAS Hanácký venkov, z. s.

Sídlo: Doloplazy 15, 798 26 Doloplazy (u Nezamyslic, okres Prostějov)

IČ: 270 35 077

¹ Jmenovitě tvoří území MAS tyto obce: Brodek u Prostějova, Dobromilice, Doloplazy, Drysice, Dřevnovice, Hradčany-Kobeřice, Hruška, Koválovice-Osíčany, Mořice, Němčice nad Hanou, Nezamyslice, Ondratice, Otaslavice, Pavlovice u Kojetína, Pivín, Podivice, Pustiměř, Radslavice, Srbce, Tištín, Tvorovice, Víceměřice, Vincencov, Vitčice, Vrchoslavice, Vřesovice, Zelená Hora, Želeč.

Bankovní spojení: 1889527329/0800, Česká spořitelna, a. s.

Právní forma: spolek

Datum vzniku: 2. 6. 2006

Registrováno: Ministerstvem vnitra ČR pod č. j. VS/1-1/64371/06-R

Datum zápisu do spolkového rejstříku: 1. 1. 2014

Spisová značka: L 11814 vedená u Krajského soudu v Brně

Předseda MAS: Město Němčice nad Hanou,
zastoupené starostkou: Ivana Dvořáková

Místopředsedové MAS: Obec Dřevnovice, zastoupená starostkou: Bohumila Charvátová
INTERIER KM s.r.o., zastoupená jednatelem: Miroslav Kolísek

Kontaktní osoby: Mgr. Dominik Vlč, ředitel
Martina Kouřilová, manažerka

E-mail: hanackyvenkov@seznam.cz

Tel.: +420 774 868 837 (D. Vlč); +420 776 149 273 (M. Kouřilová)

Internetové stránky: www.hanackyvenkov.cz

Cíle spolku

MAS Hanácký venkov, z. s. je nevládní neziskovou organizací, typově spadající mezi tzv. místní akční skupiny (MAS), fungující na principech LEADER a založenou za účelem naplňování společného zájmu členů z řad obcí, neziskových organizací, zemědělských i nezemědělských podniků a podnikatelů, veřejnosti, případně dalších místně působících partnerů. Tímto společným zájmem je především všestranný udržitelný rozvoj území místní akční skupiny, koordinace spolupráce veřejného, neziskového a soukromého sektoru a realizace rozvojové strategie regionu.

Hlavní činností Spolku je komunitně vedený místní rozvoj uskutečňovaný na základě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Svou činností Spolek směřuje k ochraně a uspokojení společných zájmů jeho členů, které jsou uvedeny výše. Za účelem naplnění hlavní činnosti provádí Spolek zejména tyto činnosti:

- a) tvorba a realizace strategií a plánů rozvoje území působnosti MAS;
- b) příprava podmínek pro účast v rámci dotačních programů EU a ČR;
- c) koordinace, posuzování a realizace projektů zaměřených na rozvoj území působnosti MAS;
- d) vstupování do právních i mimoprávních vztahů s jinými subjekty uvnitř regionu, v rámci ČR a v zahraničí;
- e) poradenská a informační činnost;
- f) spolupráce s odborníky, orgány samosprávy a státní správy, s podnikatelskými subjekty, spolky, církvičními a náboženskými společnostmi, sdělovacími prostředky a dalšími subjekty veřejného života na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni;
- g) organizace či spolu-pořádání odborných seminářů, konferencí, stáží a kulturních, sportovních, vzdělávacích, společenských akcí pro odbornou i širokou veřejnost;

- h) tvorba podnětů na orgány veřejné správy ČR a na orgány a instituce EU, účast ve správních řízeních ve svém zájmovém území;
- i) propagace území působnosti MAS a místních aktérů;
- j) vydávání periodických i neperiodických publikací a propagačních materiálů;
- k) řízení dalších činností, které jsou v souladu s účelem Spolku, se zájmy členů a zajišťování potřebných finančních, lidských, materiálních, informačních a dalších zdrojů.

Orgány spolku (MAS)

Fungování spolku zajišťují volené orgány spolku spolu s Kanceláří MAS. Nejvyšším orgánem spolku je ***Valné shromáždění***, které tvoří zástupci všech členů spolku. Valné shromáždění se koná nejméně jednou ročně a rozhoduje o nejdůležitějších otázkách spolku, např.: schvaluje stanovy a jejich změny, schvaluje strategické dokumenty a nese zodpovědnost za jejich naplňování v území, volí a odvolává členy volených orgánů spolku, popř. rozhoduje o fúzi či zrušení spolku.

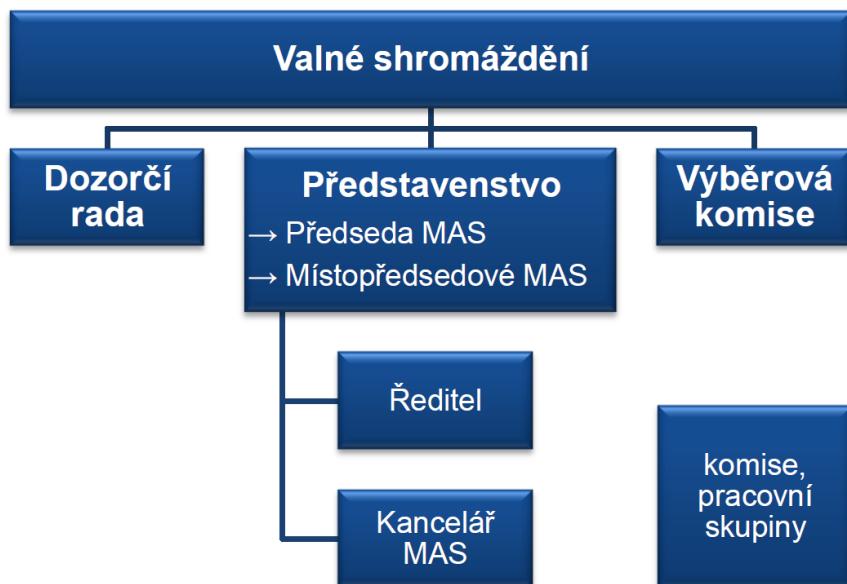
Statutárním a rozhodovacím orgánem spolku je minimálně devítičlenné ***Představenstvo***, jehož členové jsou voleni na funkční období čtyř let. Představenstvo se schází minimálně jednou za tři měsíce a do jeho kompetence spadá jednat a rozhodovat ve všech věcech, které nepatří do působnosti ostatních orgánů Spolku, jako např.: volba Předsedy a Místopředsedů spolku, schvalování výzev k předkládání žádostí o dotaci, schvalování způsobu hodnocení a výběru projektů, schvalování projektů vybraných Výběrovou komisí MAS k podpoře, schvalování rozpočtu spolku, rozhodování o přijetí či vyloučení členů spolku, schvalování uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu se zaměstnanci spolku, koordinace činností při realizaci strategií, projektů a jiných aktivit spolku. Představenstvem volený Předseda a nejvýše dva Místopředsedové kontrolují činnost Kanceláře MAS a jednají za spolek, a to vždy dva současně (Předseda a Místopředseda nebo dva Místopředsedové).

Výběrovým orgánem spolku je minimálně devítičlenná ***Výběrová komise***, jejíž členové jsou voleni na funkční období jednoho roku. Výběrová komise se schází dle potřeby a do její kompetence spadá zejména výběr projektů na základě objektivních kritérií a navrhování projektů k podpoře, vč. výše alokace na dané projekty, jako podklad pro schválení výběru ze strany Představenstva.

Kontrolním a monitorovacím orgánem spolku je minimálně pětičlenná ***Dozorčí rada***, jejíž členové jsou voleni na funkční období čtyř let. Dozorčí rada se schází minimálně jednou ročně a do její kompetence spadá zejména: monitoring realizovaných projektů, zodpovědnost za monitoring a hodnocení SCLLD (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje), kontrola účetnictví spolku a dohled nad činností spolku.

Administrativní a technické činnosti spolku zabezpečuje ***Kancelář MAS***, tvořena zaměstnanci spolku. Kancelář MAS, vedená Ředitelem (vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD), je zodpovědná za praktický výkon rozhodnutí orgánů spolku. Kromě administrativních a technických činností poskytuje Kancelář MAS konzultace

předkladatelům projektů, kteří se ucházejí o podporu v rámci realizace SCLLD a rovněž zajišťuje následné kontroly předložených projektů.

Obr. 2: **Organizační schéma spolku - MAS Hanácký venkov, z. s.**

Podrobné vymezení technických a organizačních náležitostí i pravomocí jednotlivých orgánů MAS obsahují platné Stanovy MAS Hanácký venkov, z. s., zveřejněné v rámci Sbírky listin spolku: spisová značka L 11814 vedená u Krajského soudu v Brně.

Členská základna MAS

Členem Spolku (neboli „partnerem MAS“) se může na základě písemné přihlášky stát každá fyzická či právnická osoba, která má trvalý pobyt, sídlo či která prokazatelně místně působí v obci na území působnosti MAS, souhlasí se stanovami a účelem Spolku a zastupuje veřejné nebo soukromé místní socioekonomické zájmy. Práva a povinnosti členů i další náležitosti se členstvím spojené podrobně upravují platné Stanovy MAS Hanácký venkov, z. s., zveřejněné v rámci Sbírky listin spolku: spisová značka L 11814 vedená u Krajského soudu v Brně.

Členskou základnu spolku tvoří veřejný sektor (obce a příspěvkové organizace obcí), soukromý podnikatelský sektor (zemědělští a nezemědělští podnikatelé) a soukromý neziskový sektor (neziskové organizace, spolky a církve). K 1. 1. 2016 má místní akční skupina celkem 83 členů; z toho 30 reprezentantů veřejného sektoru, 15 reprezentantů soukromého sektoru a 38 reprezentantů neziskového sektoru.

Mimo základní sektorové členění tvoří členové spolku zájmové skupiny, které jsou cíleně zaměřené na určitou problematiku strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD). Příslušnost k dané zájmové skupině je u člena definována na základě povahy jeho převažující činnosti.

Aktuální seznam členů, vč. zařazení do jednotlivých zájmových skupin, lze nalézt na internetových stránkách MAS: <http://www.hanackyvenkov.cz/>.

1.3 Historie MAS a zkušenosti spolku s rozvojem území

Vznik a institucionalizace MAS

Místní akční skupina Na cestě k prosperitě, o. s. (později MAS Na cestě k prosperitě, z. s.) byla, jako občanské sdružení dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, registrována Ministerstvem vnitra ČR dne 2. 6. 2006 pod č. j. VS /1-1/64371/06-R a bylo jí přiděleno identifikační číslo 27035077. Podle §3045 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník je od 1. 1. 2014 považována za spolek. Spolek mění v roce 2015 svůj název na MAS Hanácký venkov, z. s.

Přípravné práce a jednání předcházející registraci občanského sdružení probíhaly od druhé poloviny roku 2005, a to na půdorysu představitelů obcí, zemědělských i nezemědělských podnikatelů a neziskových organizací především z území mikroregionů Němčicko a Předina.

První oficiální partnerské setkání se uskutečnilo 21. 11. 2005 v obci Pivín, kde byly zástupcům obcí mikroregionů Němčicko, Předina a dále zástupcům neziskových organizací, podnikatelských subjektů a dalším hostům představeny základní principy iniciativy LEADER a nastíněny kroky potřebné pro případné založení místní akční skupiny (dále jen „MAS“), jakožto institucionálního nositele dané metody.

Další přípravná a pracovní setkání následovala 14. 12. 2005 v obci Želeč a 21. 3. 2006 v obci Víceměřice. V rámci těchto setkání již byly nastíněny konkrétní obrysy dohody 25 spádových obcí obou mikroregionů, směřující k založení místní akční skupiny – Na cestě k prosperitě, o. s. Hybatelem vzniku MAS byly tedy místní samosprávy daného regionu, které v jednotlivých obcích osloвиły podnikatele a neziskové organizace s nabídkou účasti a spolupodílu na nově vznikajícím partnerství. Proces formální institucionalizace - vzniku MAS - vyústil dne 11. 7. 2006 v Němčicích nad Hanou konáním Valné hromady Na cestě k prosperitě, o. s., kde proběhla, již dle Ministerstvem vnitra ČR zaregistrovaných stanov MAS, první volba členů do jejích orgánů.

Sdružení bylo založeno za účelem podpory všeobecného udržitelného rozvoje daného regionu a za účelem podpory regionálních aktivit uskutečňovaných v rámci partnerské spolupráce. Předmětem činnosti sdružení byla od počátku podpora a rozvoj principu partnerství mezi všemi složkami života venkovských oblastí, vedoucí k posílení sociálního, hospodářského i environmentálního rozvoje. Stěžejní náplň činnosti sdružení spočívá od roku 2009 v administraci a realizaci projektů odpovídajících rozvojové strategii LEADER daného regionu a také v zabezpečování a podílení se na dalších aktivitách podporujících všeobecný rozvoj venkova.

Územní působnost MAS v rámci katastrů 25 obcí, tvořících mikroregiony Němčicko a Předina, byla během roku 2010 rozšířena o 4 z 5 obcí Mikroregionu Melicko a také o území vojenského újezdu Březina. Na přelomu let 2012 a 2013 se pak do území začlenila také poslední chybějící obec mikroregionu Melicko, tedy Pustiměř, v souvislosti s čímž narostl počet sdružených obcí na celkem 30 (vyjma vojenského újezdu) a územní

působnost MAS se geograficky i funkčně stabilizovala na půdorysu území tří celistvých mikroregionů: Němčicko, Předina a Melicko.

Pro rozpočtové období 2014-2020 nemohou být, dle platné legislativy, vojenské újezdy zařazeny do územní působnosti MAS. Z toho důvodu netvoří od roku 2014 Vojenský újezd Březina součást území MAS; stejně jako katastrální území obcí Dobrochov a Vranovice-Kelčice. Zastupitelstva těchto obcí neschválila zařazení do území působnosti MAS Hanácký venkov, z. s. pro období 2014-2020.

Dosavadní historii a činnost MAS podrobně mapují každoročně vydávané Výroční zprávy organizace, dostupné na internetových stránkách spolku: <http://www.hanackyvenkov.cz/>.

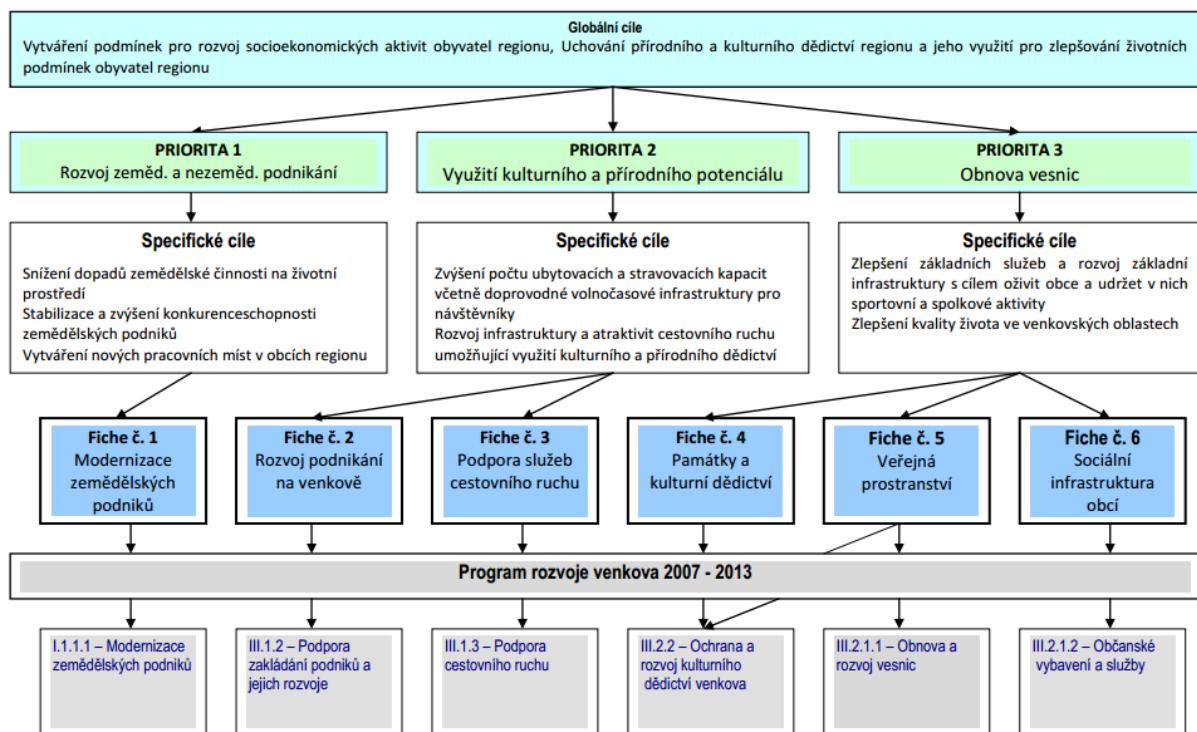
Zkušenosti s rozvojem území

Za bezesporu nejvýznamnější zkušenosť související s rozvojem území lze v dosavadní historii MAS pokládat realizaci ***strategického plánu LEADER v období let 2009 až 2013, resp. 2015.*** Tato rozvojová činnost byla stěžejní náplní fungování organizace, co do rozsahu časového, finančního, tak i organizačního a společensky prospěšného. Jakožto realizace rozvojové strategie daného regionu byla přímo existenčně propojena s ***Programem rozvoje venkova ČR 2007-2013*** a jeho prioritami, pravidly a konkrétními opatřeními.

Od roku 2009 naplňovala MAS svou činností Strategický plán LEADER (dále jen SPL) „*Abe se nám dobře žilo a abe nám spolem dobře belo*“. Tento dokument popisoval cíle, nástroje a opatření k rozvoji dotčeného regionu pro adekvátní rozpočtové období EU, končící rokem 2013, resp. 2015. Díky podílu na administraci podpory v rámci osy IV. Leader Programu rozvoje venkova ČR (dále jen PRV) bylo mezi lety 2009 a 2014 v rámci regionu MAS vybráno k podpoře (s následným proplacením dotace ze strany SZIF) celkem 113 projektů v hodnotě necelých 31 miliónů korun proplacených dotačních prostředků. Přičteme-li k této hodnotě také finanční spoluúčast žadatelů (popř. nadlimitní či neuznatelné výdaje), celkový finanční objem v území realizovaných akcí se pochopitelně dále navyšuje.²

² Seznam všech projektů podpořených v rámci realizace SPL 2009-2013 lze nalézt na internetových stránkách MAS: <http://www.hanackyvenkov.cz/>

Vztah Strategického plánu LEADER Na cestě k prosperitě ke struktuře PRV

Obr. 3: Vztah Strategického plánu LEADER MAS Na cestě k prosperitě ke struktuře PRV ČR 2007-2013

Tab. 1: Počet předložených a podpořených projektů v rámci jednotlivých Fichí MAS, vč. finančních objemů (opatření IV.1.2. PRV 2007-2013)

	% z rozpočtu (dle platného SPL)	% z rozpočtu (stav k 30.6.2015)	Podané žádosti ks	Podané žádosti Kč	Schválené žádosti ks	Schválené žádosti Kč	Proplacené projekty ks	Proplacené projekty Kč
Fiche 1	18	19	17	7.806.360	13	6.023.280	12	5.900.410
Fiche 2	17	16	13	5.784.925	12	5.600.725	11	4.592.326
Fiche 3	6	3	3	1.795.608	3	1.678.087	2	926.506
Fiche 4	13	9	17	4.847.565	12	3.216.256	11	2.868.363
Fiche 5	17	18	30	9.329.711	23	5.688.489	23	5.656.950
Fiche 6	29	35	95	21.808.772	56	11.458.694	54	10.907.973
Celkem	100	100	175	51.372.941	120	33.665.531	113	30.852.528³

Dotační program (opatření IV.1.2) umožnil žadatelům působícím v rámci územní působnosti MAS, při splnění stanovených podmínek a povinností PRV, získat dotaci na realizaci koncových investičních i neinvestičních projektů, které byly v souladu se SPL „Abe se nám dobře žilo a abe nám spolem dobře belo“ a cíli PRV. Na základě každoročních veřejných výzev (během uplynulého rozpočtového období jich proběhlo celkem 7) předkládali žadatelé na MAS své žádosti o dotaci na realizaci projektů v rámci opatření IV.1.2 „Realizace místní rozvojové strategie“ Programu rozvoje venkova ČR

³ Rozdíl mezi finančním objemem schválených žádostí a proplacených projektů (2.813.003,- Kč) je způsoben odstoupením některých žadatelů od realizace, dosažením úspor v rámci zrealizovaných projektů, v malé míře pak korekcemi v rámci zrealizovaných projektů (cca 4% hodnoty rozdílu).

(dále jen Žádosti o dotaci). Žádosti o dotaci byly dle tematického zaměření podávány v rámci jednotlivých tzv. fichí (opatření), podrobně upravující oprávněné příjemce dotace, cíle, kritéria a další podmínky jednotlivých oblastí podpory.

Tab. 2: **Přehled jednotlivých Výzev MAS, vč. vyhlašovaných fichí a alokací**

	Fiche 1	Fiche 2	Fiche 3	Fiche 4	Fiche 5	Fiche 6
1. výzva od 10. 8. 2009 do 24. 9. 2009	X	x			x	X
2. výzva od 19. 3. 2010 do 23. 4. 2010				x	x	
3. výzva od 30. 7. 2010 do 7. 9. 2010	X					X
4. výzva od 13. 4. 2011 do 18. 5. 2011		x	x		x	X
5. výzva od 11. 4. 2012 do 16. 5. 2012	X	x		x	x	
6. výzva od 2. 4. 2013 do 6. 5. 2013	X	x	x			X
7. výzva od 10. 1. 2014 do 6. 2. 2014			x			X
Stav k 30. 6. 2015	Celková alokace (Kč)	Alokace IV.1.2. (Kč) dle Dohody	Alokace IV.1.2. (Kč) dle MAS ⁴	Zazávazkováno IV.1.2. (Kč)	Proplaceno IV.1.2. (Kč)	
2009	7.901.844	6.321.476	6.587.586	6.587.574	6.556.381	
2010	8.184.363	6.547.491	6.670.017	6.581.052	6.550.583	
2011	8.110.912	6.488.730	6.837.026	6.474.523	5.563.068	
2012	7.942.330	6.353.864	6.797.472	7.069.018	6.193.947	
2013	6.525.851	5.220.681	5.521.814	5.748.181	5.140.400	
2014				1.205.923	830.769	

V rámci naplňování SPL prostřednictvím Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013 byly realizovány také čtyři tzv. *projekty spolupráce (opatření IV.2.1 PRV)*, kdy byly očekávané a dosažené výstupy zaměřeny na území více místních akčních skupin. Konkrétně se jednalo o projekty:

- Databáze nevyužitých prostor (vytvoření databáze tzv. brownfieldů na území MAS Na cestě k prosperitě, MAS Hranicko a MAS Mohelnicko)
- Při utkání soupeři, přátelé po zbytek roku (rekonstrukce sportovišť na území MAS Na cestě k prosperitě a MAS Prostějov venkov)
- Najdi poklad ve svém regionu (vytvoření pěších stezek na území MAS Na cestě k prosperitě a MAS Společná cesta)
- Společně oživujeme historii venkova (zřízení, rekonstrukce či dovybavení muzejních expozic v regionu MAS Na cestě k prosperitě, MAS Strážnicko a MAS Společná cesta)

Další svébytnou oblastí regionálně-rozvojové činnosti MAS v dosavadním období byla realizace projektů v rámci „*Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-*

⁴ V rámci realizace SPL 2009-2013 byla dána místním akčním skupinám možnost navýšovat finanční alokaci pro podporu projektů konečných žadatelů, na úkor finančních prostředků určených na provozní výdaje MAS.

2013”, kde byla akcentována především otázka sociálních opatření a podpory aktuální i budoucí zaměstnanosti v rámci regionu.

Projekt *“Zaměstnanost 50+: Integrace osob 50+ ohrožených sociálním vyloučením v odlehlych venkovskych oblastech okresu Prostějov na trh práce”* byl předložen a podpořen v rámci oblasti podpory 3.3 - Sociální integrace a rovné příležitosti Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Celkové způsobilé výdaje projektu (dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace) činily 4.884.446,40 Kč, harmonogram realizace projektu byl stanoven na období: 1. 4. 2013 – 31. 7. 2014. Projekt podpořil odborným psychosociálním a pracovním poradenstvím (zaměřeným na řešení problémů plynoucích z dlouhodobé nezaměstnanosti, zdravotního stavu apod.), motivačními kurzy (zaměřenými na rozvoj psychosociálních dovedností, sebepoznání, motivaci účastníků k hledání pracovních příležitostí) a rekvalifikačními kurzy, zaměřenými na údržbu obecního majetku či úpravu veřejné zeleně a ploch, cca 25 osob.

Vybraní účastníci – zaměstnanci místní akční skupiny – nastoupili v průběhu projektu na celkem 19 nově vytvořených pracovních míst v rámci obcí regionu MAS. Tato pracovní místa byla finančně podporována po dobu deseti měsíců.

Na realizaci projektu *“Místní partnerství zaměstnanosti”* se místní akční skupina spolupodílela od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2014. Mezisektorová partnerství zaměřená na politiku zaměstnanosti jsou na místní a regionální úrovni obvyklým nástrojem v zemích EU i OECD.

Projekt Místní partnerství zaměstnanosti byl rovněž financovaný z Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost, opatření 5.1 Mezinárodní spolupráce. Realizátorem projektu bylo Krajské sdružení NS MAS Olomouckého kraje, finančními partnery projektu pak celkem 6 místních akčních skupin z Olomouckého kraje. Nefinančními partnery: Olomoucký kraj, Regionalmanagement Obersteiermark West (Západní Horní Štýrsko) a Regionalmanagement Oberösterreich GmbH (Horní Rakousy).

Cílem projektu bylo ověření využitelnosti MAS k podílu na řešení nezaměstnanosti či sociálně vyloučených lokalit, příprava MAS na čerpání finančních prostředků z ESF po roce 2014, ověření zahraniční praxe MPZ v mikroregionech Olomouckého kraje a také podnícení užší spolupráce MAS s ostatními relevantními aktéry v oblasti zaměstnanosti. A to prostřednictvím hledání nových spolupracujících subjektů mezi aktéry zaměstnanosti, ustavení pracovních skupin, realizace kulatých stolů zaměstnanosti, přenosu zahraniční zkušenosti, vytvoření Místní strategie zaměstnanosti.

V rámci projektu „*MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů*“, jehož nositelem bylo Sdružení místních samospráv ČR, byla MAS Hanácký venkov, z. s. jednou ze 72 spolupracujících MAS z ČR.

Projekt byl zaměřen na podporu víceúrovňové správy ve venkovských obcích a jeho cílem bylo podpořit spolupráci obcí zapojených do platforem místních akčních skupin. Projekt přinesl několik základních výstupů, zaměřených na rozpracování a nastavení

udržitelného (pilotního) modelu spolupráce obcí na platformách MAS. Jednalo se především o studie, metodické, koncepční a strategické dokumenty, návrhy novelizace zákonů a informační materiály, vše s tematikou veřejné správy.

Projekt „*Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností*“, jehož nositelem je Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR), byl realizován na většině území ČR, přičemž jeho základně-skladebným územím byly jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP). V rámci ORP Prostějov, do kterého spadá většina obcí MAS, probíhala realizace projektu od 1.1.2014 do 30.11.2015, přičemž smluvním partnerem SMO ČR bylo Město Němčice nad Hanou. Partnery projektu pak byly, v zájmu možnosti zajištění aktivit projektu v rámci všech 76 obcí SO ORP, tři místní akční skupiny působící na daném území a také Město Prostějov. Místní akční skupině v této souvislosti nevznikly žádné přímé finanční náklady.

Týmy pracovníků v území zpracovaly pod metodickým vedením Svazu základní strategické dokumenty, týkající se oblastí školství, odpadového hospodářství, sociálních služeb, životního prostředí, podpory podnikání a rovněž administrativní podpory obcí. Výstupy projektu mohou mít významné pozitivní dopady pro spolupráci obcí v rozpočtovém období 2014-2020.

Kromě Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost 2007-2013 se MAS Hanácký venkov, z. s. zapojila rovněž do „*Operačního programu Životní prostředí 2007-2013*“.

V roce 2015 byl podpořen a realizován místní akční skupinou předložený projekt „*Využití bioodpadu v obcích MAS Na cestě k prosperitě, z. s.*“, zaměřený na pořízení domácích kompostérů o objemu 600l a 900l a také obecních štěpkovačů či drtičů dřevní hmoty. Do projektu bylo zapojeno 17 členských obcí MAS, pro jejichž účely bylo pořízeno celkem 1.316 kusů kompostérů, tři kusy štěpkovačů a pět kusů drtičů dřevní hmoty. Kompostéry byly distribuovány mezi občany obcí – vlastníky pozemků – jako podpůrné a doplňkové opatření pro zkvalitnění nakládání s odpady – konkrétně biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Celkové náklady projektu dosáhly výše 4.936.312,- Kč, přičemž poskytnutá dotace ze strany Ministerstva životního prostředí ČR a Státního fondu životního prostředí ČR činila 90% nákladů. Na dofinancování projektu ve výši 10% nákladů se podílely jednotlivé zapojené obce, dle rozsahu jim určeného vybavení.

Projekty finančně *podpořené Olomouckým krajem* byly ze strany MAS realizovány v letech 2007 a 2008, a to prostřednictvím jednorázového příspěvku ve výši 200 tis. Kč z programu „Poskytnutí jednorázového příspěvku na činnost MAS v Olomouckém kraji“, který sloužil k personálnímu zajištění funkcí manažera MAS.

V letech 2010 a 2013 byla krajská podpora zastřešena „*Programem obnovy venkova Olomouckého kraje*“. V prvním případě (rok 2010) se jednalo o oblast podpory č. 2 a projekt „Společně pomůžeme sobě i krajině“, který byl zaměřen na podporu aktivit

jednotlivých obcí v daném regionu a souvisel s aktivitami ve strategiích mikroregionů Němčicko a Předina. Náplň projektu spočívala:

- v pořízení vybavení pro kulturně-spoločenské akce
- v nákupu ozvučovací techniky a elektrocentrály
- v nákupu mechanizace potřebné k úpravě a údržbě veřejných prostranství

V roce 2013 byla pak prostřednictvím POV Olomouckého kraje podpořena první fáze tvorby strategického dokumentu MAS pro rozpočtové období EU 2014-2020, a to v rámci projektu „*Tvorba místní rozvojové strategie pro roky 2014-2020*“, částkou ve výši Kč 125.000,-. Obdobně zaměřená podpora ze strany Olomouckého kraje pokračovala i v letech 2014 a 2015.

Již od svého vzniku se místní akční skupina věnovala také dalším specifickým tématům a oblastem rozvoje regionu, a to především v souvislosti s přípravou dílčích projektů na tyto oblasti přímo zaměřené. Přestože ne vždy byly tyto připravené a předložené projekty podpořeny ze strany potenciálních donátorů, místní akční skupina získávala prostřednictvím této činnosti základní orientaci, informace a zkušenosti v daných tematických oblastech. Jednalo se kupř. o projekty:

- Společný komunitní plán sociálních služeb mikroregionů Němčicko a Předina.
- Studie proveditelnosti využití alternativních zdrojů energie pro obce, podnikatele a neziskové organizace v rámci MAS Na cestě k prosperitě.
- Nová naděje po padesátce.

Definování odpovědností za realizaci

Základní odpovědnost za realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) v území MAS nese Valné shromáždění, které dle Stanov spolku jednak schvaluje základní programové a strategické dokumenty Spolku, včetně SCLLD, kontroluje jejich plnění a nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS.

Současně je ovšem samozřejmé, že nejvyšší orgán, vzhledem k periodicitě svolávání (minimálně 1x ročně) a rozsahu kompetencí, není jediným prvkem nesoucím v ráci organizační struktury MAS zodpovědnost za realizaci SCLLD. Tím, že Valné shromáždění zřizuje další orgány spolku a volí jejich členy, rozděluje spoluzodpovědnost mezi další orgány, jež pak za svou činnost zodpovídají právě Valnému shromáždění. Konkrétně jde o Představenstvo, Výběrovou komisi a Dozorčí radu. Všechny orgány MAS tedy nesou, dle svých kompetencí a úkolů daných Stanovami, určitou zodpovědnost za realizaci SCLLD v území. Výběrová komise především v oblasti hodnocení předkládaných projektů koncových žadatelů; Dozorčí rada v oblasti kontroly, monitoringu a hodnocení (evaluací) SCLLD; Představenstvo pak v oblasti schvalování „metodiky způsobu výběru projektů“, schvalování výzev pro předkládání žádostí o dotaci, schvalování projektů k podpoře atd.

Představenstvu MAS, jakožto kolektivnímu statutárnímu orgánu spolku, vyplývá rovněž odpovědnost spojená s výkonem funkce člena voleného orgánu, kterou je dle příslušných ustanovení Zákona č. 89/2012 (nový občanský zákoník) každý člen statutárního orgánu povinen vykonávat s péčí řádného hospodáře. Právo podepisovat a jednat za spolek mají Předseda a nejvýše dva Místopředsedové MAS; jejich míra zodpovědnosti je tudíž poněkud vyšší.

Pro zabezpečení administrativní a technické činnosti spolku je ustavena Kancelář MAS, které je Stanovami spolku přiznána zodpovědnost za praktický výkon rozhodnutí orgánů spolku. Kancelář spolku odpovídá za svou činnost Představenstvu. Jejím vedoucím pracovníkem je Ředitel, neboli „Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD“, kterého jmenuje a odvolává Představenstvo Spolku, stejně jako další zaměstnance MAS.

Dílčí a zprostředkovanou zodpovědnost za realizaci SCLLD v území MAS nesou samozřejmě rovněž koneční příjemci podpory, žadatelé o dotaci, spolupracující subjekty, popř. neformální struktury a další aktéři, jichž se realizace SCLLD nějakým způsobem dotýká a mohou ji svým jednáním ovlivnit.

2 Analytická část

2.1 Socio-ekonomická analýza - vyhodnocení současného stavu území

2.1.1 Obyvatelstvo

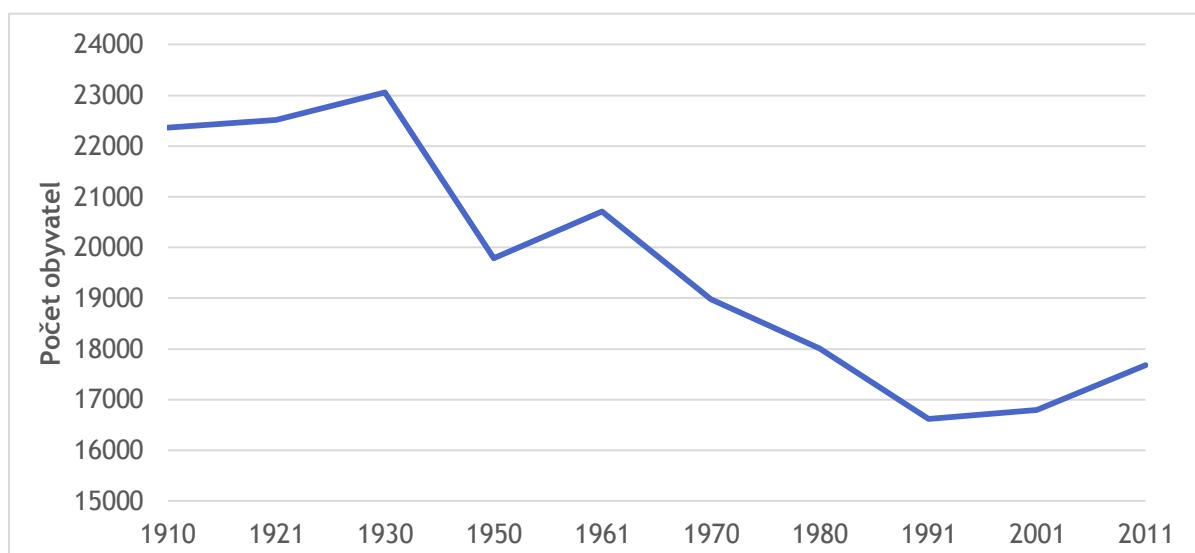
K 31. 12. 2014 žilo na území regionu MAS o rozloze 153,8 km² celkem 17 704 obyvatel. Hustota zalidnění území je v porovnání s Olomouckým i Jihomoravským krajem podprůměrná (115 obyv./km²), díky venkovskému charakteru osídlení a absenci větších měst (viz mapová příloha: mapa 2.1.1 Hustota zalidnění).

Tab. 3: **Hustota zalidnění na území MAS, Olomouckého a Jihomoravského kraje a ČR k 31. 12. 2014**

	Počet obyvatel	Rozloha [km ²]	Hustota zalidnění [obyv./km ²]
Území MAS	17 704	153,8	115,0
Jihomoravský kraj	1 172 853	7 195,2	163,0
Olomoucký kraj	635 711	5 266,7	120,7
Česká republika	10 538 275	78 867,0	133,6

Zdroj: Data pro Místní akční skupiny (MAS), ČSÚ 2015. Vlastní výpočty.

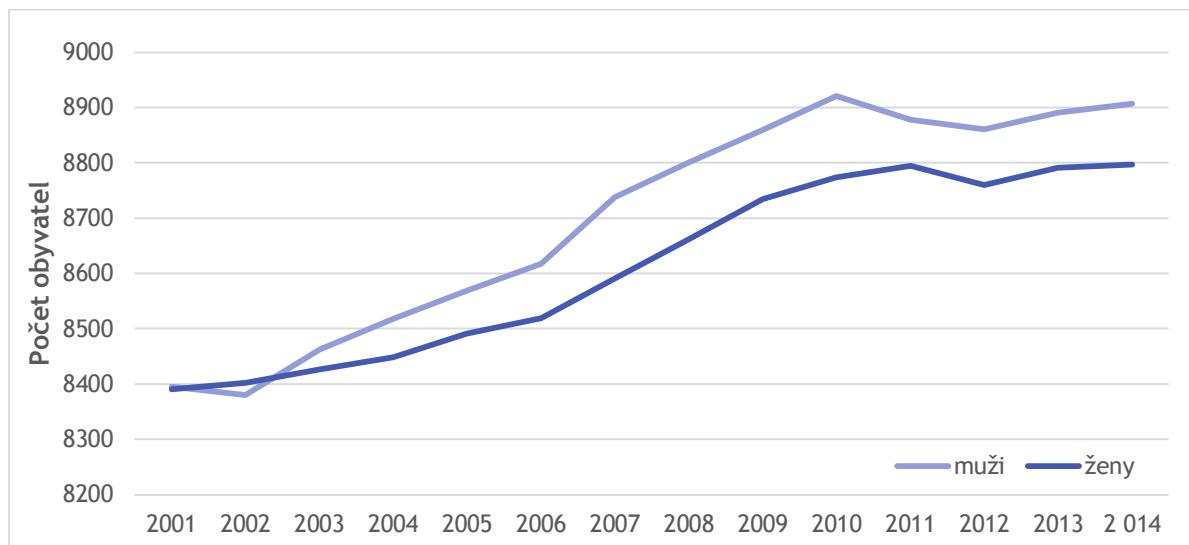
Území regionu bylo v minulosti osídleno mnohem hustěji. Mezi léty 1910 a 1930 žilo v regionu přibližně 23 000 obyvatel. K největšímu úbytku došlo v období těsně po druhé světové válce, i díky účasti místních obyvatel při osídlování pohraničí. Od roku 1961 dochází ke stabilnímu poklesu počtu obyvatel až ke svému minimu v roce 1991, kdy v regionu žilo přibližně 16 617 obyvatel. Následně dochází k obrácení trendu a pozvolnému růstu počtu obyvatel.

Obr. 4: **Vývoj počtu obyvatel na území regionu MAS mezi léty 1910 a 2011.**

Zdroj: SLBD 1910 – 2011. ČSÚ 2013.

Podrobnější pohled na vývoj v letech 2001 až 2014 ukazuje poměrně výrazný nárůst počtu obyvatel v regionu, zejména v druhé polovině první dekády. Celkem mezi lety 2001 a 2014 vzrostl počet obyvatel i o 5,3 % (v ČR o 3,1 %, JMK 4,2 %, OK -1,2 %). Tato skutečnost je dáná atraktivitou regionu z hlediska polohy v blízkosti Olomouce, Prostějova, Brna, Vyškovu, Kroměříže a Zlína, dobré dopravní dostupnosti a obslužnosti a novou residenční výstavbou téměř ve všech obcích. Přesto v letech 2011 a 2012 došlo ke stagnaci, resp. mírnému poklesu počtu obyvatel. Od roku 2013 počet obyvatel v regionu opět roste. Jestliže v prvních dvou letech mírně převažovaly ženy nad muži, od roku 2003 žije v regionu více mužů.

Obr. 5: Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví na území regionu MAS v letech 2001 a 2014.
Zdroj: Databáze demografických údajů, ČSÚ 2015. Vlastní výpočty.

Nejvíce obcí v území MAS spadá do velikostní kategorie 200-499 a 500-999 obyvatel (shodně po deseti obcích). Obyvatelé těchto obcí tvoří více jak polovinu celkového počtu obyvatel regionu. Největší podíl obyvatel (45,2 %) žije v pěti největších obcích, které mají více než 1 000 obyvatel (Němčice nad Hanou, Pustiměř, Brodek u Prostějova, Nezamyslice a Otaslavice). Pouze tři obce mají méně než 199 obyvatel. V populačně největších Němčicích nad Hanou k 31. 12. 2014 žilo 1 976 obyvatel, v nejmenších Srbcích pouze 83 obyvatel.

Tab. 4: Podíl obyvatel v obcích podle velikostních kategorií v území regionu MAS k 31. 12. 2014.

Počet obyvatel	Počet obcí	Počet obyvatel	Podíl obyvatel [%]
0-99	1	83	0,5
100-199	2	512	2,9
200-499	10	3 120	17,6
500-999	10	5 993	33,9
1 000 a více	5	7 996	45,2

Zdroj: Databáze demografických údajů, ČSÚ 2015. Vlastní výpočty.

Věková struktura obyvatelstva regionu MAS byla ke konci roku 2014 následující: podíl obyvatelstva v produktivním věku, tj. 15-64 tvořil 67,3 %, podíl předproduktivní složky obyvatelstva ve věku 0-14 let tvořil 16,4 % a podíl postproduktivní složky (65 let a více) dosahoval 16,4 %. Podíl předproduktivní a postproduktivní složky je tedy shodný a v porovnání s Českou republikou, Olomouckým a Jihomoravským krajem se území MAS vyznačuje příznivější mladší věkovou strukturou.

Tab. 5: **Věková struktura obyvatel na území regionu MAS k 31. 12. 2014.**

Území	Věk					
	0-14 let		15-64 let		65 let a více	
	abs.	[%]	abs.	[%]	abs.	[%]
Území MAS	2 896	16,4	11 913	67,3	2 895	16,4
Jihomoravský kraj	175 874	15,0	783 751	66,8	213 228	18,2
Olomoucký kraj	94 898	14,9	424 947	66,9	115 866	18,2
Česká republika	1 601 045	15,2	7 056 824	67,0	1 880 406	17,8

Zdroj: Databáze demografických údajů, ČSÚ 2015.

Celkový přírůstek obyvatelstva byl v území regionu MAS v letech 2001-2012 kladný. Tento přírůstek je ovšem tvořen téměř výhradně migračním přírůstkem. Nárůst počtu obyvatel přirozeným přírůstkem zaznamenalo území MAS pouze v období let 2007-2009. V tomto období se také do regionu přistěhovalo nejvíce obyvatel.

V následujícím období 2010-2012 se projevila ekonomická recese tak, že došlo ke snížení celkového přírůstku, a to vlivem jednak výrazného poklesu migračního přírůstku a jednak přirozeného přírůstku obyvatelstva, který je v tomto období dokonce záporný. V rámci Olomouckého a Jihomoravského kraje patří území MAS k migračně atraktivním z výše zmíněných důvodů (blízkost Olomouce, Prostějova, Brna, Vyškov, Kroměříže a Zlína, dobrá dopravní dostupnost). Nízký přirozený přírůstek a z něj vyplývající stárnutí populace se negativně projevuje na situaci v oblasti zdravotnictví a sociální péče v regionu, kde se zvyšuje poptávka po terénních zdravotních a sociálních službách i domovech pro seniory. Hrubou míru přirozeného přírůstku obyvatelstva za rok 2013 znázorňuje mapa 2.1.2 a index migračního salda mapa 2.1.3 (viz mapová příloha).

Tab. 6: **Přirozený přírůstek, migrační saldo a celkový přírůstek obyvatelstva v území regionu MAS v letech 2001-2012.**

Území	2001-2003			2004-2006			2007-2009			2010-2012		
	PP	MP	CP	PP	MP	CP	PP	MP	CP	PP	MP	CP
Území MAS	-1,8	4,8	3,2	0,0	4,5	4,4	0,5	8,1	8,6	-0,2	2,1	2,0
Jihomoravský kraj	-1,8	0,2	-1,6	-0,6	1,5	0,9	1,2	4,4	5,6	0,9	1,4	2,3
Olomoucký kraj	-1,4	-0,3	-1,7	-0,3	-0,1	-0,4	0,8	0,3	1,1	-0,2	-0,7	-0,9
Česká republika	-1,6	1,0	-0,7	-0,5	2,9	2,5	1,1	5,9	7,0	0,4	1,4	1,8

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ 2013. Vlastní výpočty.

Pozn.: PP – přirozený přírůstek/úbytek; MP – migrační přírůstek/úbytek; CP – celkový přírůstek/úbytek

Struktura obyvatelstva podle nejvyššího ukončeného vzdělání poukazuje na fakt, že se situace v oblasti vzdělanosti mezi roky 2001 a 2011 zlepšila. V roce 2001 nejvíce

obyvatel vykazovalo středoškolské vzdělání bez maturity (46,3 %), následovali obyvatelé se základním vzděláním a bez vzdělání (30,6 %), středoškolským vzděláním s maturitou (19,3 %) a vysokoškolským vzděláním (3,8 %). V roce 2011 dochází z hlediska struktury obyvatel podle vzdělání k poměrně výrazným změnám. Téměř beze změny zůstává kategorie středoškolsky vzdělaných osob bez maturity (44,7 %), výrazně však poklesl počet osob s nejvyšším dosaženým základním vzděláním a bez vzdělání (22,8 %) a zvýšil se počet obyvatel s maturitou (25,5 %) a vysokoškolským vzděláním (6,9 %). Oproti Jihomoravskému a Olomouckému kraji vykazuje region dlouhodobě horší vzdělaností strukturu, zejména díky venkovskému charakteru oblasti s absencí větších sídel a zemědělskou tradicí.

Tab. 7: **Vzdělanostní struktura obyvatel na území regionu MAS k 1. 3 2001 a 26. 3. 2011.**

Území	2001 [%]				2011 [%]			
	ZŠ	SŠ-	SŠ+	VŠ	ZŠ	SŠ-	SŠ+	VŠ
Území MAS	30,6	46,3	19,3	3,8	22,8	44,7	25,5	6,9
Jihomoravský kraj	23,8	38,5	28,7	9,0	19,1	34,8	32,9	13,2
Olomoucký kraj	23,9	37,4	28,3	10,4	18,7	33,7	32,2	15,3
Česká republika	24,4	39,5	27,9	8,2	19,7	36,7	31,8	11,8

Zdroj: SLDB 2001 a 2011, ČSÚ 2013. Vlastní výpočty.

Pozn.: ZŠ = základní vzdělání a bez vzdělání, SŠ- = střední vzdělání bez maturity, SŠ+ = střední s maturitou

Co se týká náboženského vyznání obyvatel žijících na území MAS, tak při sčítání lidu 2011 se k víře a zároveň k příslušnosti k určité církvi či náboženské společnosti přihlásilo 20 % osob a dalších 7 % lidí uvedlo, že jsou věřící bez příslušnosti k církvi. Při srovnání s Jihomoravským krajem se jedná o mírně nižší hodnotu, zatímco při komparaci s Olomouckým krajem o mírně vyšší hodnotu. V rámci celé České republiky jde o nadprůměrné hodnoty. Možnost bez vyznání zvolila asi čtvrtina obyvatel. Je však nutné podotknout, že sčítání lidu 2011 provázela u této otázky velká míra nezjištěných odpovědí, konkrétně v případě celé ČR se nepodařilo získat odpověď od 45 % obyvatel, a lze jen spekulovat, do které kategorie by se tito lidé zařadili.

Tab. 8: **Obyvatelstvo podle náboženského vyznání na území MAS k 26. 3. 2011**

Území	Věřící - hlásící se k církvi či náboženské společnosti		Věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti		Bez vyznání	
	abs.	[%]*	abs.	[%]*	abs.	[%]*
Území MAS	3 334	19,5	1 197	7,0	4 642	27,2
Jihomoravský kraj	240 664	20,7	93 331	8,0	335 805	28,9
Olomoucký kraj	104 055	16,6	46 528	7,4	202 050	32,2
Česká republika	1 463 584	14,0	705 368	6,8	3 604 095	34,4

Zdroj: SLDB 2001 a 2011, ČSÚ 2013

Pozn.: * podíl ze všech obyvatel

Na úrovni jednotlivých obcí se podíly věřících (hlásících i nehlásících se k církvi či náboženské společnosti) pohybovaly od 10,6 % v případě Víceměřic až po 43,1 % u obce Koválovice-Osíčany. Celkem 4 obce nepřekročily hodnotu podílu 20 % a naopak 10 obcí přesáhlo hranici 30 %. Nejvíce osob se hlásilo k římskokatolickému vyznání (17,2 %), na druhém místě skončila Církev československá husitská, avšak se zanedbatelným podílem (0,2 %).

Při porovnání se situací před deseti lety lze jednoznačně identifikovat pokles věřících. Při sčítání lidu 2001 se totiž k víře na území MAS přihlásilo 7 946 osob (tj. 47,3 % ze všech obyvatel). Nutné je však zdůraznit, že při sčítání lidu 2001 bylo mnohem méně nezjištěných odpovědí a neexistovala volba možné odpovědi „věřící, ale nehlásící se k církvi či náboženské společnosti“ (dotazovaný si musel zvolit mezi příslušností k církvi a možností „bez náboženského vyznání“).

Celé území MAS náleží k olomoucké arcidiecézi a sestává z 16 farností, které spadají k prostějovskému (13 farností) či vyškovskému děkanátu (3 farnosti). Pouze tři obce (Ondratice, Srbce a Zelená Hora) nemají na svém katastru kostel či kapli, zato se na území všech obcí nachází různé drobné sakrální stavby (boží muka, křížky atd.). Dvě třetiny obcí mají také své hřbitovy, ty se nevyskytují pouze v osmi z nich.

Na základě výsledků analýzy obyvatelstva žijícího na území MAS provedené z dostupných statistických dat i vlastního šetření lze identifikovat problémy a potřeby území jako je nepříznivá vzdělanostní struktura nebo přítomnost sociálně vyloučených lokalit, kterými se zabývá kapitola 2.2 Analýza SWOT a 2.3 Analýza problémů a potřeb území.

Z hlediska trendů budoucího populačního vývoje se v území MAS nepředpokládá výrazný úbytek nebo nárůst počtu obyvatel. Dlouhodobý růst počtu obyvatel MAS je způsoben spíše než přirozenou cestou migrací. V posledních letech však migrační tendence oslabují a celkový přírůstek obyvatel je stabilní. Obyvatelstvo bude dle věkové struktury stárnout a rozdíly mezi předprodukтивní a postprodukтивní složkou se budou zvětšovat. Z hlediska struktury obyvatel podle vzdělání bude docházet k růstu vzdělanosti a přibližování se vzdělanostní struktuře České republiky. Analýza sociálně vyloučených lokalit na území MAS ukazuje na problémy, které se přímo týkají jednotek obcí, nicméně sociálním vyloučením jsou ohroženy různé skupiny obyvatel napříč celým regionem MAS a vsemi obcemi v územní působnosti. Při dodržování preventivních opatření a podpoře aktivit předcházejících sociálnímu vyloučení se do budoucna nepředpokládá nárůst sociálně vyloučených obyvatel ani lokalit.

2.1.2 Domovní a bytový fond

Při sčítání obyvatelstva v roce 2011 bylo v území regionu MAS evidováno celkem 5 943 domů, z nichž bylo trvale obydlených téměř 82 %. Většinu domů představují rodinné domy, což souvisí s venkovským charakterem zkoumaného území. Bytové domy tvoří pouze asi 2 % z celkového počtu domů a nachází se ve větších obcích jako Němčice nad

Hanou, Brodek u Prostějova a Pustiměř. Poměrně velký podíl neobydlených domů (18,2 %) nabízí předpoklad k novému využití (podporované či sociální bydlení, ubytovací kapacity turistického ruchu, podnikání), může však být i zdrojem problémů jako chátrání nemovitostí, nejasných vlastnických vztahů nebo potencionálního vzniku sociálně vyloučených lokalit (viz mapová příloha: mapa 2.1.4. Podíl nevyužitých bytů).

Tab. 9: **Domovní a bytový fond v území regionu MAS k 26. 3. 2011.**

Území	Celkem	Domy			obydlené	neobydlené	
		z toho		obydlené	neobydlené		
		rodinné domy	bytové domy				
Území MAS	5 943	5 759	115	4 860	1 083		
Jihomoravský kraj	259 567	235 437	20 095	225 006	34 479		
Olomoucký kraj	137 345	122 844	12 150	118 882	18 397		
Česká republika	2 158 119	1 901 126	214 760	1 800 075	356 933		

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ 2013.

Z hlediska vlastnictví je nejvíce domů v „držení“ soukromých osob. Nejvíce domů bylo postaveno v letech 1920-1970 (38 %), nejméně pak v letech 2001-2011 (10 %), z čehož vyplývá, že domovní a bytový fond je poměrně starý, což klade vyšší nároky na finanční prostředky při jeho modernizaci (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb v území). Intenzita bytové výstavby v roce 2013 (viz mapová příloha: mapa 2.3.1) byla nejvyšší v obcích Brodek u Prostějova a Vřesovice, tedy v blízkosti dálnice. Stáří domovního a bytového fondu je podobné stavu v obou krajích i ČR.

V budoucnu se očekává další výstavba nových domů i bytových jednotek, protože zájem o bydlení, resp. o výstavbu rodinných domů, je evidován prakticky v každé obci. Jejich výstavba bude probíhat v souladu s územními plány obcí. V zájmu je rovněž obnova využití či nové využití neobydlených domů, např. pro účely podporovaného či sociálního bydlení (se zaměřením na seniory a jiné ohrožené skupiny), příp. v menší míře např. i při posílení turistického ruchu v území by mohlo docházet k rekonstrukci uvedených objektů a jejich využití za tímto účelem. V případech, kdy je stav objektu již velmi špatný a objekt či oblast jsou vyhodnoceny jako potenciálně rizikové z hlediska ohrožení sociálním vyloučením, jedinou adekvátní variantou bývá odkup nemovitosti ze strany obce a její demolice.

Tab. 10: **Obydlené domy dle vlastnictví v území regionu MAS k 26. 3. 2011.**

Území	Celkem	Obydlené domy				spolu vlastnictví vlastníků bytů	
		z toho		obydlené	neobydlené		
		fyzická osoba	obec, stát				
Území MAS	4 860	4 417	68	11	284		
Jihomoravský kraj	225 006	190 417	5 114	3 111	19 092		
Olomoucký kraj	118 882	101 294	2 767	1 473	9 109		
Česká republika	1 800 075	1 499 512	48 948	31 509	137 687		

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ 2013.

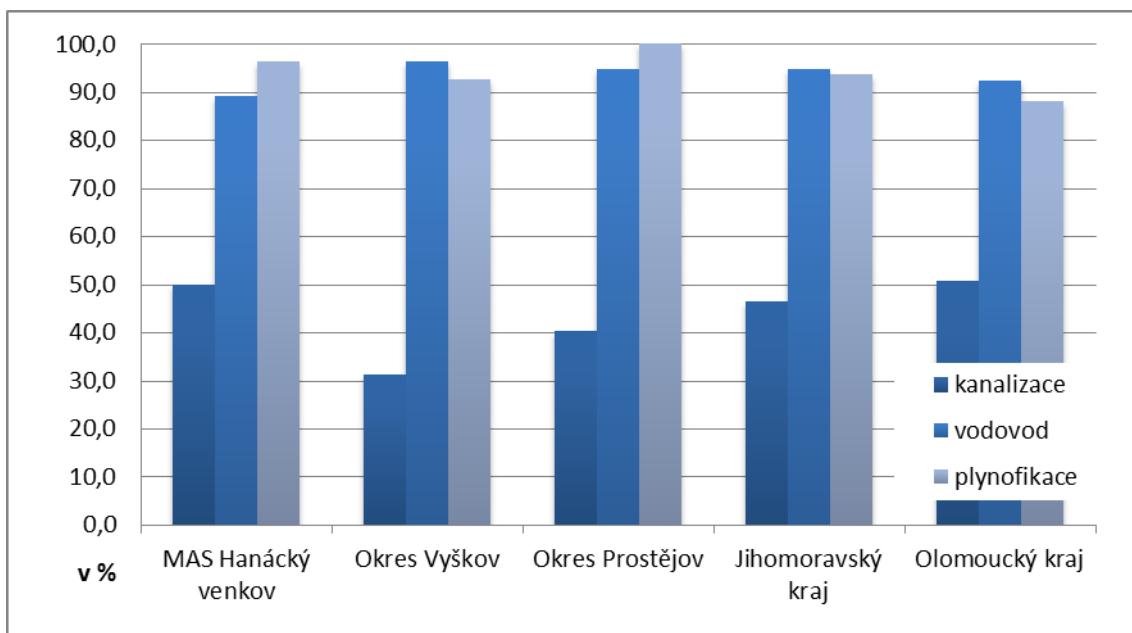
Tab. 11: **Obydlené domy dle stáří v území regionu MAS k 26. 3. 2011.**

Území	celkem	Obydlené domy - období výstavby nebo rekonstrukce					
		1919 a dříve	1920 - 1970	1971-1980	1981-1990	1991-2000	2001 – 2011
Území MAS	4 860	590	1 848	740	568	537	504
Jihomoravský kraj	225 006	21 971	81 084	35 896	28 742	25 510	27 231
Olomoucký kraj	118 882	16 324	40 792	18 265	14 480	13 749	13 046
Česká republika	1 800 075	230 908	623 757	269 255	213 648	196 874	219 379

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ 2013.

2.1.3 Technická infrastruktura

Obecně lze konstatovat, že technická infrastruktura obcí regionu MAS Hanácký venkov, z. s. se neustále zlepšuje a je na relativně dobré úrovni. Třebaže podíl obcí disponujících **vodovodem** nevykazuje takových hodnot jako území krajské (at' již Olomoucký či Jihomoravský kraj), v celkovém souhrnu se jedná pouze o tři populačně menší obce (do 300 obyvatel), které nejsou na vodovod napojeny (Koválovice-Osíčany, Podivice a Vincencov). Celkem je však na vodovod dle nejaktuálnějšího SLDB napojeno 89 % obyvatel území. **Plyn** není rozveden pouze v obci Podivice.

Obr. 6: **Vybrané prvky technické infrastruktury na území MAS Hanácký venkov, z. s. v roce 2013**

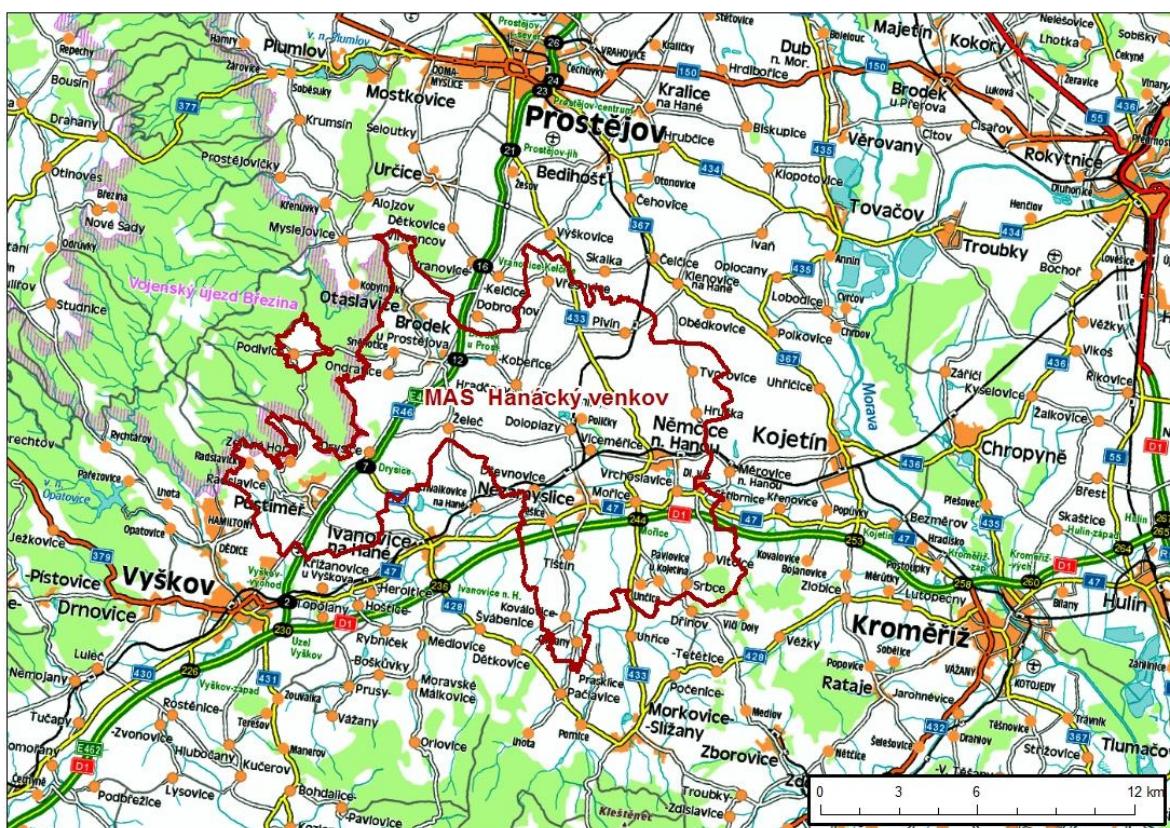
Zdroj: ČSÚ

Za nejméně uspokojivou lze v regionu MAS považovat situaci odkanalizování, neboť polovina obcí není napojena na **kanalizační síť**. Na druhou stranu, ze srovnání s vyššími územními celky je patrné, že daného stavu nedosahuje ani jedno ze srovnávaných území (podíl obcí Olomouckého kraje disponující kanalizací je o jeden procentní bod nižší). Pokud však vyjádříme podíl obyvatel žijících v trvale obydlených bytech napojených na

veřejnou kanalizaci, podíl území MAS (61 %) je pod krajskými i celorepublikovým průměrem (77 %). Největší obce území kanalizační sítí disponují, avšak čtyři obce s více než 500 obyvateli kanalizační soustavu postrádají.

2.1.4 Doprava

Dobrá **dopravní dostupnost** je bezesporu silnou stránkou území MAS, a to jak v oblasti automobilové, tak železniční dopravy. Územím regionu prochází významná dálnice D1, jejímž cílem je propojit Prahu, Brno a Ostravu. Ta umožňuje velké části obyvatel pohodlnou a rychlou automobilovou dopravu do významnějších center ležících mimo území MAS – Kroměříž, potažmo Zlín a Vyškov resp. Brno. Území disponuje strategickým sjezdem č. 244 v blízkosti obce Mořice, popř. jsou v blízkosti hranic území sjezdy č. 236 (Ivanovice na Hané) a č. 253 u obce Bojanovice (směr Kroměříž). Na druhou stranu, vzhledem k poloze území na hranicích krajů, absolutní dostupnost (v km) obcí území MAS např. vzhledem k centru SO ORP převyšuje vzdálenost pozorovatelnou na krajské či republikové úrovni.

Obr. 7: Dopravní infrastruktura na území MAS Hanácký venkov, z. s.

Zdroj: mapová vrstva z GeoportalCenia (on-line).

Obdobně důležitou je dálnice D46 (v minulosti rychlostní komunikace R1/46) spojující Vyškov a Olomouc umožňující dobrou dopravní dostupnost center Prostějov a Olomouc ležící severně od území MAS. V případě této dopravní komunikace území disponuje dvěma sjezdy, a to v Drysicích (č. 8) a Brodku u Prostějova (č. 13). Vyjma pozitivních

aspektů lokalizace těchto komunikací je potřebné upozornit také na některé negativní souvislosti, které se k lokalizaci pojí – zejména hlukové znečištění a fragmentace krajiny a území obcí vytvářející efekt bariéry (územně diferenciované).

Územím prochází také silnice I. třídy I/47 Vyškov-Vrchoslavice-Kroměříž a Přerov, jejíž význam se však vzhledem k realizaci dálnice D1 snížil a dvě silnice II. třídy a to silnice č. 428 směřující z Drysic přes Ivanovice na Hané do Starého města a č. 433 propojující Prostějov, Němčice na Hané a Morkovice-Slížany (končící ve Střílkách). Dle terénního šetření je stav komunikací v obcích na poměrně dobré úrovni, když pouze v pětině obcí převažoval špatný stav (dle subjektivního hodnocení posuzovatelů). Naopak, téměř ve dvou třetinách obcí bylo zaznamenáno kladné hodnocení (spíše dobrý, dobrý, velmi dobrý). Řízené rozhovory se starosty obcí ovšem současně poukázaly na skutečnost, že dobudování či rekonstrukce místních komunikací a chodníků v obcích je jednou z nejpřečebnějších investičních či rekonstrukčních aktivit pro aktuální i nadcházející období, a to ve všech členských obcích MAS bez výjimky.

Z výsledků sčítání dálniční a silniční sítě v roce 2010 (ŘSD ČR) je patrné, že nejvyšší **intenzita dopravy** byla evidována na tehdy ještě rychlostní komunikaci R46 – 22,5 tis. automobilů za den, přičemž v úseku Brodek u Prostějova – Olomouc dosáhla 29,3 tis. automobilů. Tako vysoká intenzita dopravy v daném úseku je dlouhodobým jevem (více než 25 tis. vozů bylo na tomto úseku evidováno i v roce 2000). Na úseku dálnice D1 procházející jižní částí území MAS byl počet automobilů vzhledem k typu komunikace nízký (8,3 tis. automobilů), nicméně intenzita dopravy na této komunikaci se postupně zvyšuje (v roce 2000 to bylo 5001-7000 vozů). U ostatních dopravních komunikací nepřesáhl počet automobilů za den počet 5 tisíc, což lze označit za stabilizovaný stav. Vzhledem k potřebám bezpečného pohybu chodců a cyklistů v území je zapotřebí věnovat zvýšenou pozornost některým bodovým a liniovým prvkům dopravní sítě v obcích, které představují z tohoto pohledu zvýšené riziko (např. chybějící či nevyhovující chodníky v některých úsecích, absence bezbariérových přechodů, absence dalších opatření ke zvýšení bezpečnosti, značení, signalizace či kvalitního zázemí v místech zastávek veřejné dopravy). V některých obcích panuje absence podélného parkovacího stání a automobily parkují přímo v rámci komunikace (vozovky). Chybí i další parkovací plochy či místa u objektů občanské vybavenosti či přestupů na hromadnou dopravu. Dle provedeného terénního šetření, jsou na území MAS dále nedostatečně využity systémy inteligentní dopravy (ITS).

Území je vhodně obsluhováno také **železniční dopravou**, neboť územím MAS prochází železniční tratě č. 300 Brno-Přerov Bohumín a č. 301 Brno-Nezamyslice-Olomouc. Železniční stanice se nachází v obcích Doloplazy (č. 301) a Pivín (č. 301), ve městě Němčice nad Hanou (č. 300) a v městysi Nezamyslice (č. 300, 301), který je významnou železniční křižovatkou na těchto dvou tratích. Do roku 1998 vedla železnice také z Nezamyslic do Morkovic-Slížan, nicméně rokem 1999 byla veškerá železniční doprava na tomto úseku zrušena a od roku 2012 funguje část bývalého železničního tělesa jako cyklostezka. Kvalita železniční dopravy by měla vzrůst, neboť je plánována modernizace

koridoru Brno-Přerov (v roce 2017 by se mělo začít částí Brno – Nezamyslice). Samotná stavba a následně její přínos se dotkne občanů jak pozitivně kvalitnějším dopravním spojením, tak negativně - problémy při výstavbě a hlučnost rychle projíždějících vlaků.

Dopravní obslužnost v obcích na území MAS je na velmi dobré úrovni, nicméně tak nelze usuzovat v případě všech obcí. Více než třetina obcí je obsluhována v rámci pracovního dne max. 30 spoji, což je intenzita pod republikovými i krajskými průměry (2014). Co se týká vlakové osobní dopravy, v pracovním týdnu mohou obyvatelé území využít minimálně 28 spojů (v Nezamyslicích dokonce 61), přičemž více než polovina obcí má železniční stanici dostupnou do 5 km. Hůře dostupné železniční stanice a zastávky jsou charakteristické pro obce na západním okraji území MAS. V případě autobusové dopravy je již situace obtížnější zhodnotitelná, neboť zatímco v pětině obcí počet spojů nepřesahuje hodnotu 10, ve více než polovině obcí obyvatelé mohou využít v pracovní dny více než 30 spojů. Území obsluhuje mimo jiné řada soukromých přepravců – např. FTL Prostějov, Arriva transport Česká republika či Autobusová doprava Studený.

V rámci osobní dopravy je na území MAS rozšířena cyklodoprava, která má vzhledem ke geografickým podmínkám území široké uplatnění, jak coby způsob dopravy do škol a za službami, tak i do zaměstnání. Problém této formy dopravy v území je, že cyklisté mají k dispozici pouze omezené množství cyklostezek. V jiných případech se totiž musejí pohybovat po cyklotrasách a neznačených lokálních komunikacích, kde se však pohybují současně s motorovými vozidly. Bezpečnost cyklistů je tak snížena a jejich možnost cestovat touto formou dopravy do zaměstnání, škol i za službami je omezena.

2.1.5 Vzdělávání, školství

Vzhledem k populační velikosti obcí se vzdělávací infrastruktura území omezuje na **materšké a základní školy**. Postupně se zvyšující počet dětí v předškolním věku je důvodem, proč pouze 11 obcí (dle šetření) nedisponuje mateřskou školou, nicméně z důvodu kvalitního strategického řízení (zajištění dostatečné kapacity dříve) se pouze jednotky škol potýkají s nedostatečnou kapacitou (řízené rozhovory se starosty obcí identifikovaly v r. 2015 tuto potřebu u tří zařízení). V roce 2013 navštěvovalo MŠ téměř 700 dětí. V současnosti je pro některé obce aktuální potřeba rekonstrukce, realizace energetických úspor, řešení okolního prostranství či pořízení vybavení školy.

Základní školy prvního stupně jsou lokalizovány v třetině obcí a v pěti obcích mohou žáci navštěvovat i druhý stupeň ZŠ. Trendem posledních let je postupné zvyšování nejen dětí ve věku 0-6 let, ale také počtu dětí v celé skupině 0-14 let, kdy za období let 2008-2014 narostl jejich počet o 4,6 %.

Školská infrastruktura byla v posledních letech výrazně zkvalitněna nejrůznějšími projekty čerpajícími z evropských fondů jako např. zateplení a výměna oken hlavní budovy a 1. vedlejší budovy Základní školy Brodek u Prostějova (OP Životní prostředí) či rekonstrukce mateřské školky v Nezamyslicích. Přesto se stále některé místní školy

potýkají s obdobnými problémy jako jiné školy v České republice, zejména s jejich údržbou a vybavením. V dané oblasti je, na základě terénního šetření, stejně jako u škol mateřských, potřebná stavebně-technická rekonstrukce, realizace energetických úspor, řešení bezbariérovosti, dále okolního prostranství či pořízení vybavení školy. V některých školách regionu je dle rozhovorů se starosty třeba podpořit vzdělávání a rozvoj žáků v klíčových kompetencích (technické obory, řemeslné obory, cizí jazyky, přírodní vědy, práce s digitálními technologiemi), dále je třeba zabývat se personální podporou a profesním rozvojem pedagogů a v některých obcích neexistuje dostatečná nabídka možností zájmového a neformálního vzdělávání mládeže. To je obzvláště důležité, když vezmeme na vědomí, že na území MAS nepůsobí žádná střední škola. Absence většího regionálního centra na území MAS patrně limituje možnosti dalšího vzdělávání obyvatelstva.

V regionu MAS jsou lokalizovány dvě **ZUŠ** a to Základní umělecká škola Němčice nad Hanou a pobočka ZUŠ Ivanovice na Hané v Pustiměři. Celková cílová kapacita školy v Němčicích nad Hanou je 596 žáků, z toho 186 v nehuděbních oborech, přičemž pobočky má škola také v 7 jiných obcích území MAS. Rovněž budovy a zázemí základních uměleckých škol vyžadují, na základě rozhovorů se starosty obcí a řediteli těchto škol investiční i neinvestiční zásahy.

Absence **středních a vysokých škol** v regionu vyvolává nezbytnost vyjížďky žáků a studentů mimo hranice regionu – nejčastěji do významnějších a dobře dopravně dostupných center jako Kojetín, Kroměříž, Prostějov, Přerov či Vyškov; v případě vysokoškolského vzdělávání pak Brno, Olomouc, Zlín a Ostrava (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území).

2.1.6 Podnikání, výroba, zaměstnanost, brownfieldy

Ve 28 obcích uvedlo svůj obvyklý pobyt při sčítání lidu 2011 zhruba 17 tis. obyvatel. Z tohoto počtu je 7,9 tis. osob ekonomicky aktivních, což odpovídá podílu ve výši 48,1 %. Zároveň je 6,9 tis. osob zaměstnaných, tedy 42,3 %. Obě relativní hodnoty jsou tedy při srovnání s krajskými a celorepublikovými hodnotami podprůměrné, z čehož lze usuzovat, že na území MAS žije větší množství ekonomicky neaktivních osob a panuje zde vyšší nezaměstnanost. Takovéto hodnoty jsou ale pro spíše venkovské území bez výraznějšího sídla (centra) typické a očekávatelné. Této skutečnosti se místní přizpůsobují vyšší mírou dojížďky do zaměstnání. Mimo katastr obce, kde žijí, vyjíždí za prací z obcí tvořících území MAS necelých 40 % zaměstnaných, zatímco krajské a celorepublikové průměry nepřesahují 30%.⁵

Území MAS Hanácký venkov, z. s. je zřetelně orientováno na výrobní sektory hospodářství, v nadprůměrné míře pak zejména na zemědělství. To dokazuje i tabulka 15, kdy v březnu 2011 se prací v zemědělství, lesnictví a rybolovu živilo na území MAS dvakrát více obyvatel, než je průměrný údaj za Olomoucký či Jihomoravský kraj i Českou

⁵ Je však třeba brát v potaz, že na otázku týkající se dojížďky v rámci sčítání lidu 2011 neodpovědělo značné množství osob, a proto lze předpokládat, že podíly vyjíždějících osob jsou výrazně vyšší.

republiku. Nadprůměrné hodnoty vykazuje rovněž druhý sektor ekonomiky, a to jak průmysl, tak stavebnictví. Ve službách (tj. v nevýrobní sféře) je tedy zaměstnána pouze zhruba polovina obyvatel, což je poměrně nízká hodnota. Navíc je nutné podotknout, že řada obyvatel za prací vyjíždí mimo území MAS a lze předpokládat, že pokud by byly k dispozici údaje jen za obyvatelstvo, které na území MAS zároveň žije i pracuje, tak by výrobní sektory dominovaly.

Tab. 12: **Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a vyjíždějící za prací mimo obec žijící na území MAS k 26. 3. 2011**

Území	Ekonomicky aktivní		Zaměstnaní		Vyhíždějící za prací mimo obec	
	abs.	podíl *	abs.	podíl *	abs.	podíl **
Území MAS	7 901	48,1	6 943	42,3	2 625	37,8
Jihomoravský kraj	572 019	51,4	511 844	46,0	136 252	26,6
Olomoucký kraj	303 992	50,3	268 013	44,3	75 007	28,0
Česká republika	5 080 573	51,5	4 580 714	46,4	1 137 176	24,8

Zdroj: SLDB 2011

Pozn.: * podíl z obyvatel se zjištěnou ekonomickou aktivitou

** podíl ze zaměstnaných

Tab. 13: **Zaměstnaní podle sektorů národního hospodářství (%) žijící na území MAS k 26. 3. 2011**

Území	I. sektor	II. sektor			III. sektor
		celkem	průmysl	stavebnictví	
Území MAS	6,7	43,9	31,9	12,0	49,4
Jihomoravský kraj	3,2	35,0	26,3	8,7	61,8
Olomoucký kraj	3,8	37,9	29,8	8,0	58,4
Česká republika	3,0	35,7	28,0	7,7	61,3

Zdroj: SLDB 2011

Na úrovni zpracovatelského průmyslu zaznamenávají obyvatelé MAS při srovnání s krajskými a celorepublikovým průměrem vyšší zaměstnanost především v dřevozpracujícím průmyslu; textilním, oděvním a kožedělném průmyslu (patrně vliv OP Prostějov, který ještě v době realizace sčítání lidu 2011 fungoval) a v průmyslu skla a stavebních hmot (pravděpodobně vliv největšího zaměstnavatele na území MAS - společnosti ŽPSV, a.s., závod Doloplazy). Naopak mnohem méně obyvatel pracuje v papírenském a polygrafickém průmyslu a v elektrotechnickém průmyslu, ale i ve strojírenství.

Na území MAS se nachází 3 066 podnikatelských subjektů, nejvíce v obcích Němčice nad Hanou (384 subjektů), Pustiměř (331 subjektů), Brodek u Prostějova (303 subjektů), Otaslavice (248 subjektů) a Nezamyslice (225 subjektů). Tato skutečnost přímo souvisí s počtem obyvatel, protože se zároveň jedná o pět populačně největších obcí (všechny mají více než 1 000 obyvatel). V případě členění podle převažující činnosti lze konstatovat, že nejvíce jsou zastoupeny podnikatelské subjekty v oblasti velkoobchodu

a maloobchodu (592 subjektů), stavebnictví (588 subjektů) a průmyslu (539 subjektů). Vyšší zastoupení má i odvětví profesních, vědeckých a technických činností (228 subjektů) a zemědělství, lesnictví a rybolovu (193 subjektů).

Zatímco ještě před rokem 1989 působily na území MAS i ekonomické subjekty, které zaměstnávaly více než 200 osob, v současnosti je rozvinutá spíše síť malých a středních podniků. Podle šetření realizovaného ještě v roce 1987 byly největšími podniky Stavební stroje, n.p. Zličín - provozovna Němčice (374 pracovníků), ŽPSV Uherský Ostroh - betonárna Doloplazy (333 pracovníků) a Jihomoravské cukrovary, n.p. Uherské Hradiště - provozovna Němčice (215 pracovníků). V průběhu transformačního období byly mnohé provozovny uzavřeny, nyní tak funguje pouze společnost ŽPSV - závod Doloplazy, která je se zhruba 180 pracovníky největším zaměstnavatelem na území MAS. Hranici 100 pracovníků pak přesáhla už jen příspěvková organizace Domov u rybníka Víceměřice, jež funguje jako zařízení pro osoby se zdravotním postižením, seniory a jako chráněné bydlení. Dále následuje Agrodrůžstvo Tištín se zhruba 90 pracovníky. Ostatní ekonomické subjekty nepřesáhly ani 50 pracovníků a v seznamu největších subjektů se poměrně často objevují zemědělské společnosti (viz Tab. 14).

Tab. 14: Největší zaměstnavatelé na území MAS ke konci roku 2014

Pořadí	Název firmy	Počet zaměstnanců	Odvětví
1.	ŽPSV, a.s. - závod Doloplazy	180	průmysl stavebních hmot, stavebnictví
2.	Domov u rybníka Víceměřice, p.o.	141	zdravotní a sociální péče
3.	Agrodrůžstvo Tištín	93	zemědělství
4.	Domov "Na Zámku"	88	zdravotní a sociální péče
5.	D - Klima s.r.o., Pustiměř	49	strojírenský průmysl
6.	Izolační skla, a.s. Pustiměř	39	průmysl skla a stavebních hmot
7.	ZOD AGRISPOL Mořice	34	Zemědělství
8.	ZOD Němčice nad Hanou	33	Zemědělství
9.	Klanicovo pekařství, Drysicce	29	potravinářský průmysl
10.	Morava Pustiměř, družstvo	24	Zemědělství
11.	E K O T E R M E X, a.s. Pustiměř	22	výroba a rozvod energií
12.	MOPS, s.r.o. Němčice nad Hanou	21	potravinářský průmysl
13.	NAUPO, s.r.o., Nezamyslice	20	Stavebnictví

Zdroj: hbi.cz

Mezi významné zaměstnavatele však nepatří jen ekonomické subjekty z výrobní sféry (zemědělství a lesnictví, průmysl a stavebnictví), ale také vzdělávací instituce a orgány veřejné správy (státní správa a samospráva). Konkrétně podle Registru ekonomických subjektů ČSÚ a terénního šetření vykazuje počet pracovníků mezi 50 a 99 osobami Masarykova ZŠ a MŠ Nezamyslice. Počet pracovníků mezi 25 a 49 osobami pak Město Němčice nad Hanou, ZŠ Brodek u Prostějova, ZUŠ Němčice nad Hanou, ZŠ Němčice nad Hanou, ZŠ nadporučíka leteckva Josefa Františka Otaslavice a ZŠ a MŠ Pustiměř a počet pracovníků mezi 20 až 24 osobami Městys Nezamyslice.

Na území se nachází řada objektů, které jsou z hlediska podnikání a výroby v současnosti nevyužívané, nicméně mohou představovat potenciální rozvojové plochy v případě budoucí existence zájemce - investora. V roce 2010 proběhlo v rámci spolupráce místních akčních skupin Hranicko a Hanácký venkov zmapování nevyužitých prostor na území MAS Hanácký venkov a do vytvořené databáze bylo zapsáno 21 objektů nenaplňujících svou původní funkci. Jednalo se o objekty s různorodým způsobem využití, jako bydlení, služby (restaurace, vzdělávací prostory) či výroba. Vzhledem ke skutečnosti, že databáze prochází pravidelnou aktualizací, přesný výčet konkrétních nevyužitých lokalit je vždy v aktuální podobě dostupný na webu MAS. Za nejvýznamnější a svým rozsahem největší nevyužívanou plochu na území MAS lze v roce 2016 považovat pozemky o rozloze 10 ha v areálu bývalého cukrovaru v Němčicích nad Hanou, který byl v roce 2008 zbourán.

Obr. 8: **Jedna z nejvýznamnějších nevyužívaných ploch na území MAS Hanácký venkov, z. s. v obci Němčice nad Hanou (pozemek bývalého cukrovaru)**

Zdroj: mapová vrstva z Mapy.cz (on-line).

2.1.7 Trh práce

Z výše popsaných údajů je zřejmé, že na území MAS není nabízen dostatečný počet pracovních příležitostí pro ekonomicky aktivní obyvatele a je tedy nutné do zaměstnání dojíždět. Ani to však k získání zaměstnání pro všechny místní obyvatele nestačí. Na

konci roku 2014 evidoval Úřad práce ČR na území obcí sdružených do MAS 696 uchazečů o práci, což odpovídalo podílu nezaměstnaných osob ve výši 5,8 %. Ke stejnemu datu bylo zaznamenáno pouze 35 volných pracovních míst (tj. zhruba pouhých pět procent potřebných pracovních příležitostí k odstranění nezaměstnanosti). Na jedno volné pracovní místo tak připadal téměř 20 uchazečů o zaměstnání.

Tab. 15: **Základní charakteristiky trhu práce na území MAS k 31. 12. 2014**

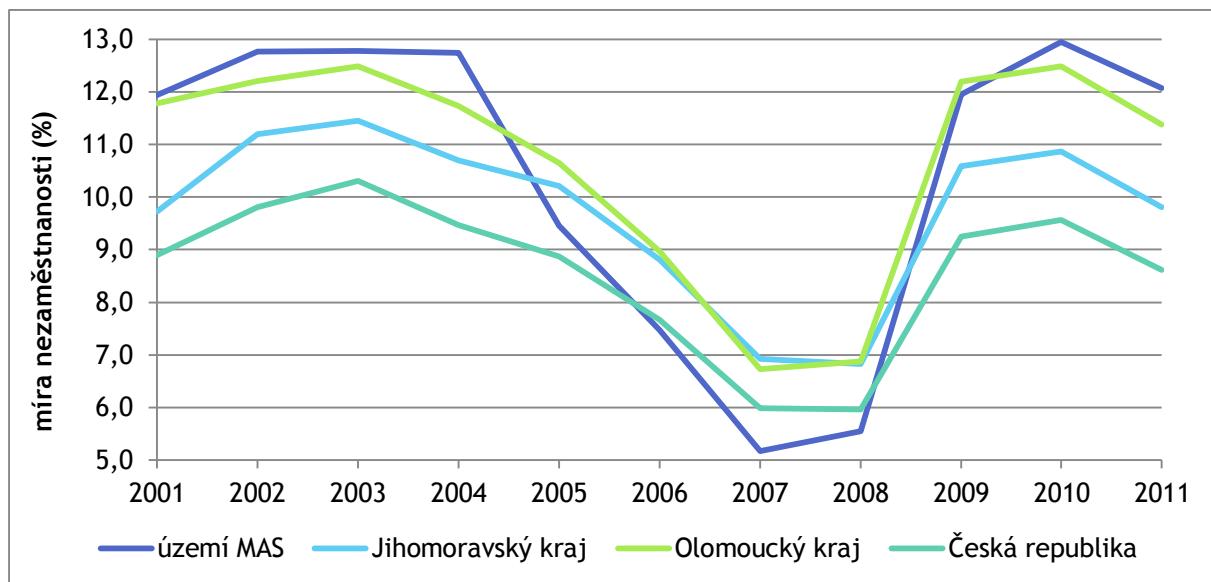
Území	Uchazeči o zaměstnání*	Podíl nezaměstnaných osob	Volná pracovní místa	Počet uchazečů na 1 VPM
Území MAS	696	5,8	35	19,9
Jihomoravský kraj	66 203	8,2	4 523	14,6
Olomoucký kraj	38 990	8,8	2 814	13,9
Česká republika	541 914	7,5	58 739	9,2

Zdroj: Integrovaný portál MPSV - Zaměstnanost (statistiky nezaměstnanosti)

Pozn.: * dosažitelní uchazeči ve věku 15 až 64 let

Při porovnání s krajskými a celorepublikovými hodnotami vyplývá, že území MAS vykazuje nejnižší podíl nezaměstnaných osob. Toto je dáno částečně úspěšným využíváním veřejně prospěšných prací na Prostějovsku, ale také změnou metodiky od začátku roku 2013, kdy míru registrované nezaměstnanosti nahradil právě podíl nezaměstnaných osob. Vývoj nezaměstnanosti za období let 2001 až 2011 zobrazuje následující graf, z něhož pro území MAS již tak příznivé závěry nevyplývají. Ty navíc potvrzuje i situace kolem volných pracovních míst, kterých bylo v obcích tvořících MAS minimum a počet uchazečů na 1 VPM převyšoval jak krajské, tak celorepublikové hodnoty. Místní obyvatelé jsou tedy nutni hledat práci v jiných regionech.

V delším časovém horizontu lze konstatovat, že se výše míry nezaměstnanosti dynamicky vyvíjí. Analyzované období let 2001 až 2011 je možné rozdělit do tří částí. První část zahrnuje roky 2001 až 2004, kdy se české hospodářství vzpamatovávalo z předešlé ekonomické recese. V té době se míra nezaměstnanosti na území MAS pohybovala mezi 12 % až 13 % a převyšovala jak krajské hodnoty, tak celorepublikový průměr. Se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 započala druhá část analyzovaného období. Došlo za prvé ke změně metodiky, která způsobila snížení míry nezaměstnanosti, a především ke zlepšení ekonomické situace, což se následně pozitivně projevilo i na trhu práce. Během dvou tří let poklesla nezaměstnanost na území MAS až do kategorie mezi 5 % a 6 %, což bylo dokonce méně, než činily krajské hodnoty i celorepublikový průměr. S příchodem ekonomické krize na konci roku 2008 lze spojovat počátek třetí části analyzovaného období. Míra nezaměstnanosti se během pouhých dvou let vzhledem k významnému propouštění vrátila na úroveň 12 % až 13 % a území MAS opět vykazuje vyšší nezaměstnanost vzhledem k Olomouckému i Jihomoravskému kraji, jakožto i k průměru České republiky.

Obr. 9: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2001 až 2011 (vždy k 31. 12.)

Zdroj: Integrovaný portál MPSV - Zaměstnanost (statistiky nezaměstnanosti)

Pozn.: mezi lety 2004 a 2005 došlo ke změně metodiky (dříve byla nezaměstnanost počítána ze všech uchazečů o zaměstnání, pak už jen z dosažitelných uchazečů)

Aktivní i pasivní politika zaměstnanosti se zaměřuje především na tzv. rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání, které mají z více či méně objektivních důvodů ztížený vstup na pracovní trh (např. z důvodu pohlaví, věku, úrovně dosaženého vzdělání, zdravotního stavu atd.). Pro účely tohoto dokumentu bylo vybráno šest základních rizikových skupin. Procentuální hodnoty zachycují, jak velký podíl tvoří příslušníci dané skupiny na všech uchazečích o zaměstnání.

Tab. 16: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území MAS k 30. 6. 2014 (1. část)

Území	Ženy		Osoby nad 50 let		Osoby se ZŠ vzděláním	
	abs.	[%] *	abs.	[%] *	abs.	[%] *
Území MAS	376	50,7	X	X	259	34,9
Jihomoravský kraj	32 671	50,8	17 630	27,4	15 589	24,2
Olomoucký kraj	19 207	50,4	11 090	29,1	10 060	26,4
Česká republika	273 175	50,9	152 442	28,4	153 069	28,5

Zdroj: MPSV (2014): GIS 0 prostorová analýza, červen 2014

Pozn.: * podíl uchazečů v dané rizikové skupině na všech uchazečích o zaměstnání; X = nedostupná data

Pro území MAS vyznívá nejméně příznivě hledisko nejvyššího dosaženého vzdělání, kdy více než třetina všech nezaměstnaných na území MAS má pouze základní vzdělání, zatímco na úrovni krajů či celé České republiky je to pouze kolem pětiny (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území). Opět to souvisí se skutečností, že obyvatelé MAS musejí za vyšším vzděláním dojíždět. Také zdravotně postižení tvoří mezi uchazeči o zaměstnání na území MAS větší podíl než na krajské a celorepublikové úrovni, ale rozdíl již není tak výrazný a pro spíše venkovský region je očekávatelný.

Tab. 17: **Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území MAS k 30. 6. 2014 (2. část)**

Území	Zdravotně postižení		Dlouhodobě nezaměst.		Absolventi a mladiství	
	abs.	[%] *	abs.	[%] *	abs.	[%] *
Území MAS	114	15,4	303	40,8	29	3,9
Jihomoravský kraj	7 767	12,1	29 609	46,0	3 764	5,7
Olomoucký kraj	3 771	9,9	17 769	46,7	2 104	5,4
Česká republika	60 849	11,3	243 412	45,3	27 504	5,1

Zdroj: MPSV (2014): GIS o prostorová analýza, červen 2014

Pozn.: * podíl uchazečů v dané rizikové skupině na všech uchazečích o zaměstnání

Podíl nezaměstnaných žen je mezi uchazeči o zaměstnání v případě MAS zhruba stejný jako u vyšších správních celků a tato skupina tak netvoří výraznější problém. Potěšující určitě je nižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných a absolventů a mladistvých. V prvním případě bylo výsledku dosaženo zejména kvůli tomu, že vyšší celky mají na svém území i strukturálně postižené a hospodářsky slabé regiony, mezi něž území MAS nepatří. V druhém případě však za pozitivními hodnotami může stát i to, že mladí lidé na území MAS nenacházejí uplatnění, a proto odcházejí (v registru tak zbývají ostatní skupiny obyvatel).

2.1.8 Vybavenost obcí a služby

Vzhledem k tomu, že se jedná o území venkovského charakteru, kde má pouze pět obcí více než 1 000 obyvatel (Němčice nad Hanou, Pustiměř, Brodek u Prostějova, Nezamyslice a Otaslavice), není území MAS příliš vybaveno službami. Tento stav navíc posiluje skutečnost, že řada obyvatel za prací a do škol dojízdí do větších sídel v okolí (Vyškov, Kroměříž, Prostějov, Přerov, Olomouc, Brno) a mnohé služby využívají právě tam.

Na území MAS se tak nachází 44 obchodů s potravinami. Obchodem s potravinami disponuje téměř každá obec (s výjimkou Vincencova), mnohé s otevřací dobou v sobotu a některé i v neděli. Nejvíce obchodů s potravinami mají Brodek u Prostějova a Němčice nad Hanou (v každé obci se vyskytuje kolísavě tři až pět provozů).

Ke stravování místních obyvatel i návštěvníků slouží dále 51 stravovacích zařízení, které jsou rozděleny do podkategorií v poměru 28 hospod či restaurací bez kuchyně, 20 hospod či restaurací s kuchyní a 3 restaurace, které jsou součástí ubytovacího zařízení. Opět se nejvíce stravovacích zařízení nachází v Němčicích nad Hanou (6 zařízení) a v Brodku u Prostějova a v Otaslavicích (po 4 zařízeních), naopak obce Srbce a Vincencov jsou bez takového zařízení. Z ostatních typů stravovacích zařízení disponují cukrárnami Brodek u Prostějova (Cukrárna - kavárna Kráčmarovi), Doloplazy („zámecká cukrárna“) a Pivín (Cukrářský výroba u Ježků).

Kvůli nižší turistické atraktivitě regionu se na území MAS nachází jen sedm ubytovacích zařízení. Jedná se o Restauraci a Penzion Zátiší (35 lůžek), restauraci a penzion Šejkr - bar (28 lůžek) a ubytovnu (25 lůžek); všechny tři se nacházejí v Němčicích nad Hanou. Kromě nich to pak ještě jsou Turistická ubytovna OH-mont, s.r.o. ve Víceměřicích

(10 lůžek) a Ubytovna Pavla Kopřivová JPK ve Vrchoslavicích (15 lůžek). V nedávné době vznikla také ubytovací kapacita v budově Lihovaru v Tištíně (6 lůžek) a rovněž v Nezamyslicích v budově bývalého pohostinství „Pindula“.

Z dalších služeb lze zmínit skutečnost, že v 15 obcích se nachází pošta a v Němčicích nad Hanou ještě i Obvodní oddělení Policie ČR. Motoristům slouží 13 autoservisů (z toho pět v Brodku u Prostějova) a 7 pneuservisů.

2.1.9 Sociální služby, začleňování a zdravotnictví

Na území MAS mají sídlo pouze dva poskytovatelé sociálních služeb. Za prvé se jedná o instituci ***Domov u rybníka Víceměřice***, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Obec Víceměřice a sídlí v budově místního zámku. Mezi registrované služby v tomto zařízení patří domov pro osoby se zdravotním postižením (přesněji 2 domovy) s kapacitou 172 míst, domov pro seniory s kapacitou 31 míst, domov se zvláštním režimem (pro osoby s diagnostikovanou Alzheimerovou chorobou) s kapacitou 11 míst a chráněné bydlení s kapacitou 6 míst. Organizace má celoroční provoz 24 hodin denně a poskytuje služby uživatelům jednak po dobu neurčitou, jednak po dobu přechodnou dle přání uživatele či zákonného zástupce. Druhým poskytovatelem sociálních služeb je instituce ***Domov "Na Zámku"***, příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Krajský úřad Olomouckého kraje a sídlí v areálu zámku v Nezamyslicích. Toto zařízení má registrovanou službu domova pro osoby se zdravotním postižením (konkrétně mentálním postižením) s kapacitou 115 míst. I tato organizace nabízí celoroční provoz. Oba zmíněné subjekty také patří mezi významné zaměstnavatele – v Domově u rybníka Víceměřice pracovalo 141 osob (ke konci roku 2014) a v Domově „Na Zámku“ pak 88 osob (ke konci roku 2013).

Pobytové služby pro seniory jsou kapacitně nedostačující (dlouhé čekací lhůty). ***Terénní služby***, jako jsou ošetřovatelská či pečovatelská služba, poskytují v regionu MAS poskytovatelé ze sousedních správních center: Charita Prostějov, Sociální služby Prostějov, Charita Kojetín a Charita Vyškov. V roce 2015 zřídila ***Charita Prostějov*** v obci Vřesovice ***ambulantní zařízení*** pro seniory, osoby se zdravotním postižením, osoby s tělesným postižením a osoby s chronickým onemocněním. V tomto zařízení poskytuje ambulantní a terénní péči, jako jsou pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím či dopravu vozidly poskytovatele. Absence poskytovatele terénních služeb přímo v území MAS zvyšuje náklady na tyto služby pro koncové uživatele. Zmíněná ambulantní služba ve Vřesovicích pak řeší poskytování výše zmíněného druhu služeb spíše jen v severní části území MAS, absence dalších poskytovatelů (především v jižní části území) zvyšuje náklady na tuto službu pro občany o dopravné.

Dalšími registrovanými sociálními službami nabízenými v regionu jsou sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy pro osoby v nepříznivé sociální

situaci a osobní asistence (poskytovateli jsou obecně prospěšné společnosti Romodrom a Člověk v tísni).

Obec **Pustiměř** zaměstnává **pomocného pracovníka (sociálního zaměření)**, který pomáhá lidem s běžnými úkony a činnostmi, jako např. úklid v domácnosti, donáška obědů, nákup potravin a léků či doprovod k lékaři. Obdobný koncept – sociálních či komunitních pracovníků obcí či mikroregionů – by byl z pohledu představitelů obcí (dle výsledků řízených rozhovorů) vhodným nástrojem a vedle terénních a ambulantních sociálních služeb žádaným doplňkovým opatřením ke zkvalitnění života především starších a nemocných osob (osob ohrožených sociálním vyloučením) žijících na venkově tak, aby tyto osoby mohly v místě svého bydliště setrvat co nejdelší část života.

Důležitou oblastí sociálních služeb je rovněž jejich plánování, optimalizace a síťování. **Komunitní plán sociálních služeb** mají zpracována pouze města Prostějov a Vyškov, pro území MAS jako takové však zpracován není. Problematika sociálních služeb je tak v současnosti zachycena především v dokumentech *Koncepce rozvoje města Němcice nad Hanou v sociální oblasti na období 2013–2016*, *Katalog poskytovatelů sociálních služeb v Prostějově 2014*, *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve městě Prostějově pro období let 2014–2016* a *Strategie území správního obvodu ORP Prostějov v oblasti sociálních služeb na období 2015–2024*. Komunitní plánování sociálních služeb se zaměřením na region MAS s provazbou na dostupná okresní centra má potenciál zkvalitnit, provázat a optimalizovat systém sociálních služeb poskytovaných na daném území. Pozitivní efekty by bylo možné zaznamenat v dostupnosti geografické i informační z pohledu potenciálních uživatelů služeb i poskytovatelů informací.

Komunitní sociální práce provázaná s tradičními komunitními aktivitami v jednotlivých obcích by mohla rovněž napomoci sociální situaci na území MAS, především v oblasti sociálního začleňování, sbližování kultur, setkávání občanů, členů spolků, veřejných projednávání i jiných kulturních, vzdělávacích a společenských aktivit. Zařízení typu **komunitních center**, která by toto víceúčelové zaměření činnosti nabízela, by mohla sloučit a provázat aktivity doposud realizované spíše odděleně a nekoordinovaně. Právě koordinaci by napomohla přítomnost **komunitních sociálních pracovníků** obcí či (regionálně zaměřených) pracovníků dobrovolných svazků obcí.

Komunitní sociální práce je jedním z nástrojů řešení situace **sociálně vyloučených lokalit** na území MAS. Jako sociální vyloučení označujeme proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti. Některé skupiny obyvatel jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné. Jde například o nedostatečně vzdělané osoby, lidi s mentálním či fyzickým handicapem, seniory a příslušníky různě (etnický, nábožensky, sexuální orientací aj.) definovaných menšin. Sociální vyloučení je často spojeno s prostorovým vyloučením; jedinci a skupiny postižené sociálním vyloučením často žijí v uzavřených a/nebo izolovaných lokalitách s nízkou úrovní bydlení a nedostatečnou občanskou vybaveností.

Vznik sociálně vyloučených konkrétně romských lokalit pak úzce souvisí s postupnou koncentrací sociálně slabých romských rodin v místech s nízkým standardem bydlení. Dle aktualizované tzv. Gabalovy zprávy (studie GAC 2015) se tato situace na území MAS týká přímo dvou obcí – Dobromilic a Hradčan-Kobeřic. Dle údajů zprávy se konkrétní počet obyvatel sociálně vyloučené lokality pohybuje v případě Dobromilic mezi 151 a 200 obyvatel a v případě Hradčan-Kobeřic mezi 76 až 100 obyvateli. Věková struktura těchto osob je pak v případě Dobromilic cca následující: 9 % tvoří obyvatelé do 15 let, 88 % mezi 16 a 60 lety a 3 % obyvatelé nad 61 let. Dle vzdělaností struktury má 99 % všech obyvatel pouze základní vzdělání a odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel lokality se pohybuje kolem 98 %. Dobromilice jsou v tomto ohledu celkově postiženou obcí, kde tento problém vznikl sestěhováním romských rodin. Jak již bylo zmíněno, obdobná situace panuje v sousedních Hradčanech-Kobeřicích.

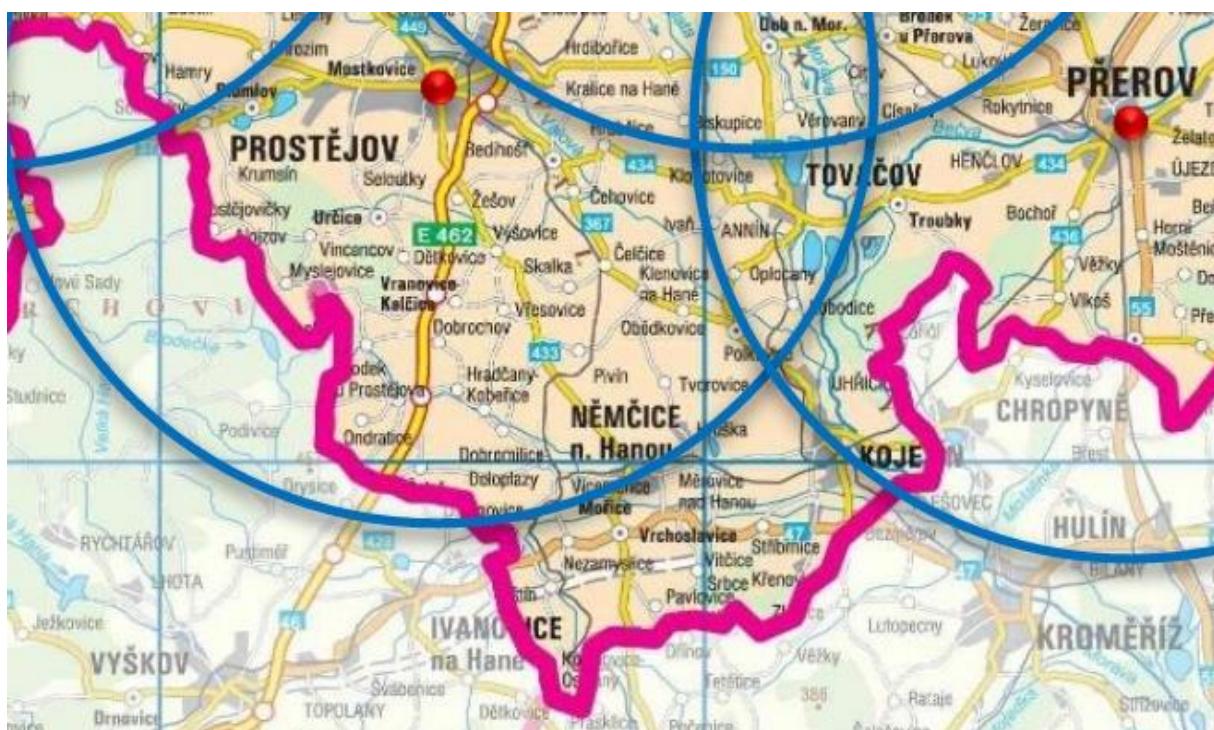
Na základě doplnění ze strany obcí hrozí potenciální vznik vyloučených lokalit v Tištíně, Nezamyslicích či Němčicích nad Hanou, potažmo v kterékoliv jiné obci MAS, kde existuje nabídka prázdných objektů k bydlení k prodeji. Některé obce se v zájmu předcházení této situaci uchyluje k nákupu těchto nemovitostí a následně příp. k jejich demolici. V tomto ohledu jsou však značně limitující finanční možnosti obcí ve spojení s množstvím nabídky na realitním trhu.

K řešení nepříznivé situace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob (v závislosti na cílové skupině) může přispívat již zmíněná komunitní sociální práce, budování komunitních center, poradenské a vzdělávací aktivity apod. Okrajově a ve specificky vhodných případech může řešení napomoci např. i rozvoj **sociálního podnikání**.

Zdravotnické služby na území MAS jsou soustředěny především v populačně největších sídlech. V Němčicích nad Hanou funguje na ulici Sokolská **Poliklinika** s.r.o. (dětský a dorostový lékař, chirurgická ambulance, praktický lékař, rehabilitace, interní ambulance, zubní lékař, oční ambulance a diabetologická ambulance). V Němčicích nad Hanou se dále nachází privátní zubní ordinace a gynekologie. Své **zdravotnické středisko** má také Brodek u Prostějova, na ulici Zámecká v něm působí praktický lékař, praktická dětská lékařka, gynekolog, ortoped a stomatolog. Zdravotní středisko v Pustiměři se sídlem na č. p. 74 sdružuje ordinace praktického lékaře, praktického lékaře pro děti a praktického zubního lékaře. Zdravotní středisko v Nezamyslicích (ul. 1. máje) zahrnuje zubní oddělení, praktické lékaře pro dospělé a děti a dorost a gynekologii. **Ordinaci praktického lékaře** lze na území MAS dále nalézt v obcích Doloplazy, Tištín a Vřesovice. V Otaslavicích je pak ordinace praktické zubní lékařky, do ordinace v Mořicích dojíždí praktický lékař z Němčic nad Hanou. Na území MAS se nacházejí tři **lékárny**, a to v Němčicích nad Hanou (ulice Sokolská), Brodku u Prostějova (ulice Zámecká) a Nezamyslicích (ulice 1. máje). Poslední zmíněná ukončila v r. 2016 prozatímne provoz.

Za odbornou okresní lékařskou péčí musí obyvatelé MAS dojíždět do „**okresních nemocnic**“, konkrétně do Nemocnice Vyškov či Nemocnice Prostějov, která je odštěpným závodem akciové společnosti Agel. V případě lékařské péče ještě vyšší

úrovňě jsou pak spádovými centry zdravotnická zařízení v krajských městech Brno a Olomouc. Problémem v oblasti zdravotnictví je však pokrytí území MAS dojížďkou ***zdravotnické záchranné služby***. Nejbližší výjezdová základna se v rámci Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje nachází v Prostějově, u Zdravotnické záchranné služby Jihomoravského kraje pak ve Vyškově. Část území MAS je tak mimo 20 minut dojezdového času či na samé hranici limitu (viz Obr. 10). Přestože je tato situace formálně řešena mezi-krajskými dohodami o spolupráci se Zlínským, resp. Jihomoravským krajem, ani odpovídající výjezdové základny v těchto krajích nejsou z hlediska času dojezdu a dalších ukazatelů ideální variantou.

Obr. 10: **Pokrytí Olomouckého kraje výjezdovými základnami Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje**

Zdroj: <http://www.zzsol.cz/>

Pozn.: červený bod = sídlo výjezdové základny ZZS OK; modrá linie = hranice 20 minut dojezdu ZZS OK dané výjezdové základny

2.1.10 Turistický ruch

Intenzita a možnosti cestovního ruchu v území MAS koresponduje se slabým přírodním a historicko-kulturním potenciálem území pro rozvoj turistického ruchu. Téměř celé území je dle Vystoupila a kol. (2006) klasifikováno jako ***venkovská krajina s minimálními předpoklady pro cestovní ruch*** tj. krajina s velmi nízkým potenciálem rekreační plochy. Výjimkou je západní část území: obce Zelená Hora a Podivice, které jsou situovány v zázemí VÚ Březina. Aktuálně připravovaným záměrem je vybudování přírodního areálu koupaliště (biotopu) s ubytovací a stravovací infrastrukturou v katastru obce Otaslavice. Významnější střediska cestovního ruchu jsou pak

lokalizována za hranicemi MAS. Z jednotlivých objektů možného turistického zájmu v regionu MAS, nepřesahující však lokální význam, lze jmenovat:

- Hasičské muzeum v Brodku u Prostějova, Muzeum Josefa Františka Otaslavice, Vlastivědné muzeum obce Drysice
- Muzeum zemědělských strojů Agrodružstva Tištín
- Zámek v Brodku u Prostějova, Mořicích, Dobromilicích
- Zřícenina gotické věže v Otaslavicích - „Hladomorna“
- Zámek a zámecký park v Doloplazech
- Kamenný most v Dobromilicích
- Rozhledna ve Vitčicích
- Hradiště Radslavice
- Torzo rotundy a chrám Sv. Benedikta v Pustiměři
- Kostel sv. Petra a Pavla v Tištíně

Vyjma slabého potenciálu je dalším problémem rozvoje cestovního ruchu v území zanedbaný stav většiny památek, jež si vyžadují v blízké době rekonstrukci. Jde většinou o kostely, kaple, drobné sakrální stavby, sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi, pomníky a památníky.

Realizační předpoklady rozvoje turismu v území jsou taktéž na slabé úrovni. Třebaže určitý typ restauračního zařízení (rychlé občerstvení, hospoda, restaurace) se nachází téměř ve všech obcích (pouze tři obce takové zařízení nemají na katastru lokalizováno), restaurace s kuchyní již v polovině obcí chybí. Koncentrovány jsou zejména v populačně větších obcích – Němcice nad Hanou, Nezamyslice, Brodek u Prostějova, Pustiměř. Navíc, z vybavení a zázemí těchto zařízení je ve většině případů zřejmé, že jsou primárně cíleny na místní obyvatele a nikoliv turisty. Tomu odpovídá i nabídka ubytovacích kapacit, která je velmi nízká v sedmi objektech nabízejících ubytování (z toho 3 ubytovny) představuje celková kapacita přibližně 100 lůžek. Proto ani nelze najít statistiky zachycující návštěvnost a kapacitu hromadných ubytovacích zařízení v obcích území MAS (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území). Naproti tomu, řada obcí území (Ondratice, Podivice, Srbce a Vincencov – více než 1/5 bytů) vykazuje dlouhodobě vysoký podíl neobydlených bytů sloužících k rekreaci (tzv. „druhé bydlení“) přesahující podíly Olomouckého a Jihomoravského kraje i České republiky.

Území je vybaveno především vyznačenými **cyklotrasami** a několika obcemi prochází i **cyklostezky** (např. cyklostezka z Nezamyslic po bývalém tělese zrušené železnice do Morkovic-Slížan). Vzhledem k nízké intenzitě dopravy na lokálních komunikacích a poměrně kvalitní dopravní infrastrukturě jsou i cyklotrasy v území velmi vhodné k provozování volnočasových aktivit spojených s kolem. Na území MAS je dokonce vytvořena naučná cyklostezka „Předinou za poznáním“ a jsou zpracovány podrobné cykloturistické mapy pokrývající celé území. Jednou ročně se také koná akce „Na bicyklech Němcickem“. Naopak, turistické značení pro pěší v území zcela chybí, alespoň

z části je nahrazují Naučné stezky – NS Mokroš v Mořicích a NS Melice propojující Pustiměř, Zelenou Horu a zříceninu hradu Melice.

Dalším problémem možného rozvoje území prostřednictvím turismu je rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů resp. oblastí – *Brno a okolí a střední Morava*.

Z výše uvedených důvodů současné zázemí cestovního ruchu slouží zejména místním obyvatelům popř. návštěvníkům z blízkého okolí (např. z oblastí kolem měst Prostějov, Kroměříž a Vyškov), kteří hledají příležitosti k aktivnímu trávení volného času (především cykloturistika a příměstská turistika). Uvedené kulturní a přírodní památky, množství pořádaných úspěšných akcí s lokálním významem a kulturní dědictví jsou tak spíše prvky formující silnou regionální **identitu** obyvatel území.

2.1.11 Zemědělství

Území MAS disponuje **vhodnými podmínkami pro zemědělství**, které lze vyjádřit třemi skutečnostmi:

- 1) téměř všechny obce území leží v „řepařské zemědělské výrobní oblasti“ charakterizující úrodné zemědělské oblasti s kvalitní půdou (pouze dvě obce jsou zařazeny v oblastech vykazující méně příznivé podmínky pro zemědělství),
- 2) téměř všechny obce leží mimo území tzv. méně příznivých oblastí pro zemědělství - LFA (pouze katastrální území dvou obcí jsou zařazena do kategorie „ostatní LFA“),
- 3) území je převážně pokryto černozeměmi a hnědozeměmi.

Vhodné podmínky pro zemědělství se pak odráží ve vysokém podílu skutečně obdělávané půdy (93 %, podíl půdy v LPIS k půdě evidované dle katastru nemovitostí – viz mapová příloha: mapa 4.7.2 Index skutečně obhospodařované půdy) a využití území, neboť 4/5 území tvoří orná půda, což je velmi vysoký podíl. Naproti tomu, stabilní prvky zemědělské krajiny jako trvalé travní porosty, zahrady a sady tvoří pouze 6 % rozlohy (2014) a to je i jedním z důvodů, proč je koeficient ekologické stability území nízký. Zemědělská půda (85 % rozlohy) je tak proto mnohem více zranitelná negativním působením eroze, techniky atd., což lze vyjádřit faktem, že 61 % obcí území MAS přísluší do kategorie zranitelných oblastí (z pohledu zemědělství).

Vzhledem k nedostupnosti dat lze **agrostrukturu** odhalit pouze částečně. Např. na základě čerpání přímé platby SAPS (odvozena z platby na plochu obhospodařované půdy; pro rok 2009; specifický zdroj – aktuálnější data nejsou k dispozici) je zřejmé, že stěžejní úlohu měly v regionu podniky právnických osob (PPO – zemědělská družstva, akciové a obchodní společnosti). Třebaže se na celkovém počtu zemědělských subjektů (celkem 50 zemědělských subjektů pobíralo platbu SAPS v roce 2009) v území PPO podílely pouze 12 %, v celkovém součtu získaly téměř 4/5 finanční podpory v rámci jednotné platby na plochu. To znamená, že přibližně pouze jedna pětina zemědělské půdy je v rukou soukromých zemědělců hospodařících jako fyzické osoby. Mezi pět největších zemědělských podniků náležely pouze PPO a to: Agrodružstvo Tištín,

Zemědělské obchodní družstvo AGRISPOL Mořice, ZEVAS s.r.o. (Brodek u Prostějova), Morava Pustiměř a ZOD Němčice nad Hanou. Tyto PPO si své stěžejní postavení v zemědělství v regionu udržují i v současnosti. Tato struktura dle velikosti podniků se také odráží ve vysoké průměrné velikosti půdních bloků, které jsou zemědělsky obdělávány. V $\frac{3}{4}$ obcí území mají půdní bloky více než 10 ha, což je dvojnásobná hodnota vůči České republice.

V **ekologickém režimu zemědělského hospodaření** je vedeno pouze nepatrné procento obdělávané zemědělské půdy území, neboť celkem 6 evidovaných ekologických zemědělců hospodaří na pouze 78 ha zemědělské půdy (13 % v tzv. přechodném období k 31. 12. 2013). Všichni ekologičtí zemědělci jsou fyzické osoby podnikající (až na jednoho) v zemědělsky příznivých oblastech, kteří však tímto způsobem hospodaří poměrně krátce (jeden subjekt certifikoval ekologické hospodaření v roce 2006, ostatní nejdříve po roce 2008).

2.1.12 Životní prostředí

Odpadové hospodářství

Na území regionu MAS je zajišťován pro občany pravidelný svoz komunálního odpadu obdobně, jako ve zbytku republiky. Zároveň je zajištěna i separace tříděného odpadu v kontejnerech na druhotné suroviny. Jejich skladba se liší v jednotlivých obcích. Kontejnery na sklo, plast a papír však mají dostatečně rovnoměrné pokrytí po celém území MAS a obce se aktivně zapojují v systému EKO-KOM, případně využívají služeb jiných organizací (např. Respono a.s., Extratransport Čelčice). Svoz komunálního odpadu zajišťují externí firmy. Například společnost ASA, a.s. (dříve Technické služby Prostějov s.r.o.), nebo v jižní části území MAS pak společnost vlastněná jednotlivými obcemi RESPONO a.s., která má své centrum ve Vyškově.

Část vyprodukovaného komunálního odpadu je deponována na skládce umístěné v regionu, kterou provozuje společnost SITA CZ a.s. Skládka s názvem Reson – biodegradační plochy se nachází v obci Němčice nad Hanou a její projektovaná kapacita je 1 807 000 m³, v areálu se nachází i stabilizační a solidifikační linka. Na skládku je dle vyhlášky MŽP č. 381/2001 Sb. dovoleno ukládat odpady, které jsou ve skupině nebezpečných a ostatních odpadů. Nebezpečné odpady je dále možno skládkovat v Kroměříži na skládce Biopas s.r.o., čehož využívají například půlroční svozy v Nezamyslicích. Komunální odpad společnost RESPONO a.s. skládkuje na své lokalitě mimo území MAS v Kozlanech na Vyškovsku.

Obr. 11: **Svozová oblast společnosti RESPONO a.s.**

Zdroj: <http://www.respono.cz/sluzby/svoz-kounalniho-odpadu/>

V řešeném území se dále nachází spalovna nebezpečného odpadu v obci Pustiměř, části Pustiměřské Prusy. Provozovatelem je společnost EKOTERMEX, a.s. a firma provádí především následující činnosti: spalování odpadů, likvidace autovraků, ekologická likvidace nelegálních skládek, poradenská činnost v oblasti nakládání s odpady, výroba paliva pro velké zdroje znečištění ovzduší.

Doplňkového organizovaného sběru tříděného odpadu a druhotných surovin se účastní i místní organizace a spolky, jako například školy, sbory dobrovolných hasičů a další.

V souvislosti s účinností novely zákona o odpadech je obcím s platností od roku 2015 uložena povinnost separovat kromě zavedených komodit papír, plast a sklo i kovový odpad a rovněž i **bioodpad**. K naplnění, resp. jako doplňkové opatření k naplnění této povinnosti, bylo realizováno několik dotačně podpořených projektů, zahrnujících např. pořízení techniky (štěpkovače, svozová technika) a také domácích kompostérů pro obyvatele obcí tak, aby nebylo nutné biologický odpad z obcí a od občanů vyvážet, ale aby byla jeho část využita přímo v území – kompostováním.

Kompostárny se v regionu MAS nacházejí dvě: v Němčicích nad Hanou (areál skládky) a také v Tištíně, resp. Koválovcích-Osíčanech (areál Agrodružstva Tištín). Kompostárny, popř. **sběrné dvory** pro ostatní komodity a další systémová a dílková opatření na podporu třídění, předcházení vzniku a využití odpadů jsou, dle řízených rozhovorů se starosty obcí, preferovanými a předpokládanými projektovými záměry a aktivitami pro dané období. Mají potenciál zvýšit efektivitu odpadového hospodářství v regionu MAS.

Ochrana ovzduší

V rámci ochrany ovzduší se v území nenachází žádný velký znečišťovatel. Za největší původce jsou považována převážně v zimních měsících lokální topení na tuhá paliva. Zvláště v posledních letech s růstem cen plynu a elektrické energie se i v obcích se zavedeným plynem (všechny obce na území MAS kromě obce Podivice), případně i u občanů topících elektrickými přímotopy začal zvyšovat podíl osob, které se k původnímu způsobu vytápění vrací. Tím opět došlo ke zhoršení ovzduší. K neuspokojivým rozptylovým podmínkám v zimě přispívá kromě spalovaného sirného uhlí i to, že místní občané často ke dřevu a uhlí přidávají i plastový a další nevhodný odpad. Region ležící v převážně nížinatém a pahorkatinném reliéfu pak v inverzních situacích mohou postihovat smogové situace se zvýšenými koncentracemi polétavého prachu a oxidů síry. Celkově je ale díky též stoprocentní plynofikaci podíl topení na uhlí poměrně nízký. Podle dat MŽP z roku 2013 se podíl topení na uhlí ve všech obcích pohybuje do 20 %. Pouze ve Vincencově (35 %), Srbcích (31 %), Hrušce (25 %) a Pavlovičích u Kojetína (21 %) je podíl vyšší.

Liniová stavba dálnice spolu s další automobilovou dopravou zvyšuje v místě prašnost a rovněž i exhalace oxidů dusíku. Koncentrace pevných částic o velikosti menší než $10 \mu\text{m}$ (takzvaný polétavý prach) je v regionu MAS rovněž vyšší, než je pětiletý průměr Olomouckého a Jihomoravského kraje. Polétavý prach PM 10 je dle dat ČHMÚ z let 2007 až 2013 roven průměrné hodnotě $25 \mu\text{g.m}^{-3}$. Přičemž jeho distribuce je v území přibližně rovnoměrná. Naproti tomu průměrné roční koncentrace oxidů dusíku jsou dle ČHMÚ vyšší u dálnice a to až 100% oproti zbytku území ($21 \mu\text{g.m}^{-3}$ v okolí dálnice D1 a $10 \mu\text{g.m}^{-3}$ ve zbytku území MAS). Koncentrace NO_x rovněž zvyšuje spalovna firmy Ekotermex v Pustiměři. Poslední nejčastěji sledovanou charakteristikou čistoty ovzduší jsou koncentrace oxidu siřičitého. Ty na rozdíl od předchozích dvou sledovaných polutantů nejsou na území MAS oproti hodnotám za celou ČR ani oběma krajům nad průměrem.

Ochrana vod

Většina obcí je zásobována obecními vodovody, které pokrývají kromě tří obcí celé území MAS (vodovod se nenachází v obcích: Koválovice-Osíčany, Podivice, Vincencov). V obcích s garantovaným vodovodním řadem je sledovaná a uspokojivá kvalita pitné vody. Za účelem zlepšení zásobování pitnou vodou části regionu vznikl dobrovolný svazek obcí Vodovod – Haná, který již naplnil účel svého vzniku a zrealizoval v roce 2012 místní vodovod.

Nížinatý region Vyškovské brázdy by mohl být místem přirozené akumulace podzemní vody. Tato akumulace však nedosahuje dostatečného množství a kvality, aby byla předmětem ochrany kategorie CHOPAV – chráněné oblasti přirozené akumulace vod.

Situace v oblasti čištění vod není tak uspokojivá jako v oblasti zásobování obyvatel pitnou vodou. Investice do kanalizace nebyla kvůli své náročnosti realizována ve všech obcích území MAS, ale pouze v devíti z celkových 31. Kanalizace a její napojení na čistírnu odpadních vod se dle výkazů databáze INSPIRE MŽP nachází v obcích

Vrchoslavice, Němčice nad Hanou, Víceměřice, Dobromilice, Doloplazy, Nezamyslice, Tištín, Brodek u Prostějova a Pustiměř. Ostatní obce – spíše menší velikostní kategorie na realizaci kanalizace a ČOV teprve čekají.

Ochrana půdy

Oblast Hané je již tradičně považována za zemědělskou krajinu s intenzivní výrobou. Současné postupy obhospodařování velkých lánů a těžká zemědělská technika vytváří tlak na udržování mozaikovité struktury využití půdy. Spolu s nevhodnou volbou plodin vzhledem k terénu může v regionu kvůli intenzitě zemědělství docházet k ohrožení degradací půdního krytu, který je v oblasti mimořádně kvalitní. Jako nejohroženější část území MAS je z hlediska větrné eroze oblast Vyškovské brázdy. Podle metodiky Výzkumného ústavu meliorace a ochrany půd se jedná o půdy náchylné k větrné erozi. Podobně i ohrožení vodní erozí je nezanedbatelné (viz kapitola 2.3 Analýza problémů a potřeb území).

Obr. 12: Ohrožení půdy na území MAS vodní erozí [$t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$]

Zdroj: <http://geoportal.vumop.cz/index.php?projekt=vodni&s=mapa> (upraveno)

Vodní eroze je kvantifikována jako odhadovaný odnos půdy z pole v tunách na hektar za rok. Na terénních hranách je kvůli odnosu možné dosáhnout na území MAS hodnot odnosu mezi 20,1 až 30 t.ha⁻¹.rok⁻¹, což je významné a velmi vysoké číslo.

V boji s erozí se pak používají jak způsoby spojené s vhodnou volbou skladby pěstovaných plodin vzhledem k dispozicím terénu, kdy zvláště okopaniny – řepa, brambory, nebo i kukuřice nejsou vhodné pro svažitá stanoviště. Dalším způsobem jsou agrotechnická opatření jako travobylinné pásy, hrázky, nádrže, protierozní orba, deponování posklizňových zbytků, terénní urovnávky nebo výsadba vegetace rozdělující velké plochy orné půdy. Tato opatření pak napomáhají i ochraně před větrnou erozí.

Zadržování vody v krajině

Pro celkovou vodní bilanci území je zásadním parametrem schopnost zadržet vodu v území. Vysoká absorpční schopnost je hodnocena jednoznačně pozitivně. V případě území MAS tuto schopnost vázat vodu v krajině snižuje velké množství orné půdy, která na rozdíl od například lesních ploch, mokřadů a říčních niv významné množství nezadrží. Jednoznačně je ale bilance lepší, než u vysoce urbanizovaných oblastí, kde je významný okamžitý odtok způsobený velkým množstvím zapečetěných zpevněných povrchů. Na druhé straně dle projektu ČHMÚ Intersucho, který dlouhodobě sleduje stav nasycení krajiny vláhou, se jedná o území v poslední době velmi ohrožené suchem a v roce 2015 i suchem silně zasažené. Opatření předcházející extrémnímu suchu jsou více než na místě, stejně jako opatření řešící jeho následky. Aktuální rozložení využití půdy ukazuje následující tabulka.

Tab. 18: **Využití půdy (%) k 31. 12. 2014 na území MAS, v ČR, Olomouckém a Jihomoravském kraji**

Území	Orná půda	Chmelnice	Vinice	Zahrady	Ovocné sady
Území MAS	80,01	0,00	0,01	3,37	0,53
Jihomoravský kraj	49,2	0,0	2,5	2,3	1,3
Olomoucký kraj	39,5	0,2	0,0	2,3	0,5
Česká republika	38,1	0,1	0,3	2,1	0,6

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – bilance půdy, Městská a obecní statistika; ČSÚ 2014. Vlastní výpočty.

Tab. 18 - pokračování

Území	Trvalé trávní porosty	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy
Území MAS	1,81	5,72	1,46	1,05	1,97
Jihomoravský kraj	4,2	28,0	2,2	2,0	8,4
Olomoucký kraj	10,7	34,9	1,1	1,6	9,3
Česká republika	12,5	33,7	2,1	1,7	8,9

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – bilance půdy, Městská a obecní statistika; ČSÚ 2014. Vlastní výpočty.

Zeleň v krajině a sídlech

Tradičně zemědělská krajina Hané nedisponuje velkým množstvím zeleně v krajině zvláště kvůli intenzivní zemědělské výrobě. Jedná se tedy spíše o rozptýlenou vegetaci a menší remízky, větrolamy nebo památné stromy a maloplošná zvláště chráněná území (např. přírodní rezervace a přírodní památky).

Tab. 19: **Chráněná území na území MAS**

Kategorie ochrany	Počet
Přírodní rezervace (PR)	3
Přírodní památka (PP)	2
Památné stromy	7
Evropsky významné lokality (EVL)	2

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – bilance půdy, AOPK; 2014. Vlastní výpočty.

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)

IPPC je nástroj, který do ochrany životního prostředí vnáší komplexní systém ochrany, který je vzájemně provázaný a nepostupuje po složkách, jako tomu je klasicky v českém právním řádu a tedy i v přístupu k ochraně životního prostředí. Integrované povolení IPPC je vyžadováno u vybraných zemědělských a průmyslových podniků, u kterých je cílem předcházet znečištění a pokud to není možné, tak omezovat vznik emisí. Nižší zátěže životního prostředí je dosaženo snižováním produkovaných emisí především aplikací preventivních opatření, nikoli použitím koncových technologií, které odstraňují již vzniklé znečištění. Je vhodné, aby na základě možného ohrožení přírodních zdrojů byla posílena ochrana před úniky škodlivin a to jak ve formě prevence, tak i zlepšení technického vybavení IZS, který by v případě havárie zasahoval. V rámci území MAS jsou vyžadována integrovaná povolení od těchto subjektů ve třech kategoriích:

- Kategorie 5.1.: Odpadové hospodářství SITA CZ – skládka RESON, Němčice nad Hanou
- Kategorie 6.4.: Výroba cukru – cukrovar Němčice – Easternsugar – provoz ukončen
- Kategorie 6.6.: Výkrm prasat – Nezamyslice – Agrodržstvo Tištín

Energetika

Zásobení území MAS je standardní bez výrazných odlišností od republikového průměru. Na území MAS se nenachází žádný významný energetický zdroj. Kvůli fyzickogeografickým podmínkám se zde nenalézají ani ve význačném zastoupení malé vodní elektrárny, nebo větrné elektrárny. Z obnovitelných zdrojů se v území významněji nacházejí solární elektrárny vzniklé v posledních letech. Jejich koncentrace však není nadprůměrná. Z významnějších výrobců s instalovaným výkonem nad 0,5 MW jsou to společnosti Agrodržstvo Tištín a společnost IMK ENERGY provozující dva zdroje v Němčicích nad Hanou. Zbylé zdroje jsou pouze soukromého významu a produkují energii pro rodinnou spotřebu, v drtivé většině jsou ve vlastnictví fyzických osob.

Populačně relativně stabilní území nebude v budoucnu vytvářet výraznější tlak na okolní životní prostředí, než jaký je nyní. Dá se očekávat, že fungující komunální společnost Respono si udrží svou pozici v obcích díky svému systému fungování. Konkrétní systém nakládání s odpady je ale odvislý od legislativy, která v roce 2014 dozala změn ve smyslu vyššího důrazu na třídění, recyklaci a separaci biologicky rozložitelného odpadu, kdy Ministerstvo životního prostředí ČR v souladu s politikou EU vypracovalo novelu zákona o odpadech č. 229/2014 a dále pak s účinností od 1. 1. 2015 vydalo vyhlášku č. 321/2014 Sb., o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustřeďování složek komunálních odpadů – konkrétně povinné třídění papíru, plastu, skla a kovů a zároveň povinné třídění biologicky rozložitelných odpadů minimálně rostlinného původu od roku 2015. Další regulací je zákaz skládkování směsných komunálních odpadů, recyklovatelných a využitelných odpadů od roku 2024. Očekávat se dá i důraz na úlevy na poplatcích pro ty občany, kteří produkují a třídí méně odpadu,

než jiní a rovněž státní apel na omezení a znevýhodnění skládkování na úkor spalování a separace. Trend v absolutní produkci odpadu je ale dlouhodobě zvyšující se. Stejně tak podíl separované složky roste a dá se očekávat, že oba trendy budou zachovány i v následujících letech.

Už tak intenzivní zemědělská výroba i nadále bude zatěžovat krajinu zejména ohrožením půdy erozí a poklesem schopnosti krajiny zadržovat vodu. Výraznější zhoršení čistoty ovzduší se neočekává, pouze pokud by se výrazně zvýšily ceny zemního plynu, mohly by zimní smogové situace způsobené exhalacemi z lokálních topenišť ovzduší sezónně zhoršit. Zde ale je možným řešením uplatnění takzvaných „kotlíkových dotací“. Vodní zdroje i nadále budou trpět splachy z polí a intenzivní zemědělskou výrobou, kdy se do vodotečí dostávají aplikovaná hnojiva a toky trpí eutrofizací. Zlepšení se v tomto směru neočekává. Naopak s dostavbou kanalizace v obcích, kde tomu tak doposud není, je spojeno i zlepšení kvality vody v tocích v okolí těchto obcí.

2.1.13 Život v obcích

Území MAS je typické velmi intenzivní spolkovou činností podporující integritu občanské společnosti. Aktivita spolků je rovnoměrně rozdělena do celého území MAS, přičemž některé z nich jsou také členy MAS Hanácký venkov, z. s. Převažují spolky či pobočné spolky nebo farnosti spadající zpravidla pod římskokatolickou církev. Nejčastěji se vyskytující a nejrovnoměrněji rozmístěný je sbor dobrovolných hasičů (chybí jen ve Vincencově, Tvorovicích a Pavlovicích u Kojetína), vysokou penetraci napříč členskými obcemi mají i členové české obce sokolské. Ze sportovních spolků dominují fotbalové kluby (buďto součástí tělocvičné jednoty sokola (pobočné spolky) nebo jako spolky standardní).

Infrastruktura pro realizaci spolkového života je jedním z nejčastějších poptávaných předmětů dotace. Předpoklady pro sportovní aktivity jsou typicky reprezentovány fotbalovým hřištěm – to mají až na 5 obcí (Dryšice, Mořice, Srbce, Vincencov, Zelená Hora) všechny sledované obce v území. Většina z obcí, které mají fotbalové hřiště, má také aktivní fotbalový klub (celkem 14 obcí, byť v některých se jedná pouze o malou kopanou). Dětské hřiště není jen Podivicích. Jiné formy sportovišť (nejčastěji tělocvičny nebo koupaliště) jsou v regionu rovněž zastoupeny. Kromě sportovní činnosti patří mezi aktivní spolky s větším geografickým rozsahem myslivecká sdružení a rybářské spolky. Tematicky různorodé jsou pak spolky soustředící se na volnočasové aktivity různých cílových skupin, případně na obnovu a podporu folklórních tradic regionu. Kulturní dům, často využívaný pro spolkové akce místního významu, se nachází ve 20 obcích regionu MAS.

Kulturní a společenské aktivity v regionu jsou spojeny s tradičními oslavami. Patří zde typické šibřinky a další plesy/bály, masopust, hody. Tyto akce mají nadmístní význam, jednotlivé obce a spolky v nich působící pak doplňují společenské aktivity menšími lokálními akcemi.

Život v obcích tak představuje významnou komponentu integrující celé území, je tedy potřebné jej dále udržovat a rozvíjet s ohledem na posílení místních komunit. Navázaná infrastruktura odpovídá intenzitě pořádaných akcí.

2.1.14 Řízení obcí, informovanost, spolupráce

Obce na území regionu MAS mají typicky venkovský charakter i podle počtu obyvatel, který ani v jednom případě nepřesahuje 2 000 obyvatel.

Tzv. polyfunkční mikroregiony⁶ zasahují do území MAS v počtu celkem čtyř DSO. Mikroregion Melicko (západní část regionu, náležící k Jihomoravskému kraji, celkem s 5 členskými obcemi) na přelomu let 2015 a 2016 zaniká.

Mikroregion Němčicko, pokrývající centrální a východní část území MAS, celkem se 17 obcemi, představuje tradicí trvání a rozsahem činnosti nejaktivnější dobrovolný svazek obcí. Sedm obcí území působnosti MAS je pak členem **Mikroregionu Předina** (v něm je sdruženo celkem 9 obcí). A Němčice nad Hanou, které tvoří jádro Mikroregionu Němčicko jsou současně členem **Mikroregionu Střední Haná**, který se jinak celým svým územím rozkládá na východ od území MAS, v okolí města Kojetín.

Na začátku roku 2016 je rozhodnutím členských obcí MAS zřízen **Dobrovolný svazek obcí Hanácký venkov**, který zahrnuje území 28 obcí a kompletně kopíruje území MAS Hanácký venkov. Jde o polyfunkční svazek, jehož cílem je spolupráce na všeobecném rozvoji regionu a především technická, provozní a administrativní podpora členských obcí a rovněž podpora v oblasti dotačního managementu. Nově zřízený svazek přitom plně respektuje stávající mikroregiony, které mají v území tradici a zaměřují se více i na kontakt směrem k veřejnosti.

Finanční řízení a fungování obcí se především odvíjí od daňových příjmů, které tvoří stejnou část pravidelných příjmů do rozpočtu obcí. Investiční akce středního či většího rozsahu jsou pak do značné míry závislé na dotačních mechanismech. V případě projektů financovatelných z veřejných zdrojů Evropské unie dominovaly doposud Program rozvoje venkova, popř. regionální operační programy (Střední Morava, resp. Jihovýchod pro obce mikroregionu Melicko) a OP Životní prostředí. Typové projekty CzechPoint plošně realizované v obcích území MAS byly financovány z Integrovaného operačního programu. Tyto projekty zároveň také nejvíce přispěly ke zvýšení informovanosti a dostupnosti služeb spojených se státní správou, resp. úkonů na státní správu a samosprávu navázaných. Národní zdroje nejčastěji reprezentuje Program obnovy venkova financovaný Ministerstvem pro místní rozvoj, doplňkově byly ze Státního fondu dopravní infrastruktury financovány projekty cyklostezek (např. Němčice nad Hanou). Dominantní podíl na počtu projektů mají krajské dotace, především Program obnovy venkova Olomouckého, resp. Jihomoravského kraje se svými dílčími opatřeními atd.

⁶ Nejsou zaměřeny konkrétně na jeden účel – např. společný vodovod, ale řeší více společných zájmů a cílů.

Normativní vymezení působnosti obcí se řídí administrativním členěním České republiky. Území MAS je rozděleno do kraje Jihomoravského a Olomouckého, regionů soudržnosti NUTS II Jihovýchod (Jihomoravský kraj) a Střední Morava (Olomoucký kraj). V případě Jihomoravského kraje je obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem pro spádové obce město Vyškov (okres Vyškov), v případě obcí Olomouckého kraje se jedná o okres Prostějov, ORP Prostějov. Pověřený obecní úřad je pro část obcí v Němčicích nad Hanou.⁷

Území místní akční skupiny je z pohledu různé okresní a krajské příslušnosti jednotlivých obcí do určité míry administrativně roztríštěno. Na úrovni kooperace v rámci dobrovolných svazků obcí byl zřízením DSO Hanácký venkov postaven základ pro fungující meziobecní spolupráci na úrovni celého území MAS. Specifické postavení má z pohledu území MAS sousední vojenský újezd Březina, který však již není součástí území MAS.

Hlavními informačními nástroji obcí jsou internet a rozhlas, u kterých je třeba zajistit dostupnost a v případě rozhlasu i modernizaci či údržbu zařízení ze strany obcí.

2.1.15 Bezpečnost

Ochrana obyvatelstva je na území MAS zabezpečována složkami integrovaného záchranného systému Olomouckého, resp. Jihomoravského kraje v okresní působnosti Prostějova, resp. Vyškova.

Policejní sbor pro západní území MAS (spadající pod Jihomoravský kraj) je situován do Vyškova (tedy mimo území MAS), kde je i obvodní oddělení. Území nálezející k Olomouckému kraji má obvodní oddělení Policie ČR v Němčicích nad Hanou.

Hasičský záchranný sbor je u většiny obcí doplňován sborem dobrovolných hasičů. Jihomoravská část území MAS spadá pod územní odbor Vyškov (kde je i požární stanice). Olomoucká část území je součástí odboru Prostějov (s požární stanicí), přičemž jednotka požární ochrany prvního stupně je nejblíže v Prostějově. Na území MAS je jednotka požární ochrany druhého stupně v Němčicích nad Hanou a Brodku u Prostějova, v Nezamyslicích je jednotka požární ochrany třetího stupně.

Zdravotnická záchranná služba má na území MAS výjezdové stanoviště ve Vyškově a v Prostějově, tedy vždy mimo vlastní území MAS.

Vojenský újezd Březina v novém programovacím období 2014+ již není integrální součástí MAS, nicméně jeho sousední postavení je specificky významné právě z hlediska bezpečnosti, neboť se přeneseně podílí na obraně celého státu. Na jeho území kromě velitelství vojenského výcviku (vojenské akademie) působí ještě vojenský útvar 8660 Vyškov a Vojenské lesy a statky ČR, státní podnik. V souvislosti s reflexí bezpečnostní situace je tak v dalším plánování této oblasti nutné brát vojenský újezd v úvahu.

⁷ Dobromilice, Doloplazy, Dřevnovice, Hruška, Koválovice-Osíčany, Mořice, Němčice nad Hanou, Nezamyslice, Pavlovice u Kojetína, Srbce, Tištín, Víceměřice, Vitčice, Vrchoslavice

2.2 Analýza SWOT

Tab. 20: **Analýza SWOT**

Souhrnná analýza SWOT - interní faktory	
Silné stránky	Slabé stránky
Příznivé podmínky pro zemědělství.	Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.).
Krajina a infrastruktura vhodná pro trávení volného času (např. cykloturistika).	Malý počet volných pracovních míst.
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležící mimo území MAS (napojení, intenzita).	Nutnost dojížďky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území MAS.
Uspokojivá úroveň technické infrastruktury.	Vysoký podíl uchazečů o zaměstnání s nízkým dosaženým vzděláním.
Nízké dopravní zatížení dálnice D1.	Nižší vybavenost území službami, nižší podíl zaměstnaných osob v sektoru služeb.
Čilý spolkový život.	Nízký potenciál území pro rozvoj turismu.
Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.	Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.
Relativně vysoká bezpečnost území.	Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů, resp. oblastí.
Kladné migrační saldo.	Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.
Kladný celkový přírůstek obyvatelstva.	Výraznější kulturně-sociální disparity býv. mikroregionu Melicko vs. zbytek území.
Příznivá věková struktura.	Nepříznivá vzdělanostní struktura.
Převažující držení nemovitostí v osobním vlastnictví.	Záporný přirozený přírůstek obyvatelstva.
Vyšší podíl věřících obyvatel projevující se v dobrém stavu sakrálních staveb.	Existence sociálně vyloučeného obyvatelstva a lokalit a ohrožení sociálním vyloučením.
Fungující síť zemědělských provozů.	Starý domovní a bytový fond, velký podíl neobydlených domů.
Vyšší ochota obyvatel k dojíždění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.	Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.
Přítomnost obchodu s potravinami v téměř každé obci.	Odlišná příslušnost obcí z hlediska administrativního, resp. územně-správního členění.
Pocit identity/sounáležitosti s krajinou a komunitou místních obyvatel.	Kapacitně nedostačující pobytové služby pro seniory v rámci sociálních služeb.
	Přítomnost jediného poskytovatele ošetřovatelských či pečovatelských služeb na území MAS (pokrývá jen severní část).
	Neexistence komunitního plánu sociálních služeb pro území MAS.
	Nepokrytí celého území MAS dojezdem zdravotnické záchranné služby do 20 minut.

Souhrnná analýza SWOT - externí faktory	
Příležitosti	Hrozby
Zvýšená podpora potravinové soběstačnosti České republiky.	Klimatické „kolísání“ negativně působící na zemědělskou produkci území.
Rozhodnutí o investicích do dopravní infrastruktury regionu na národní a krajské úrovni.	Rušení investic do kvality silniční sítě.
Snížení dopravního zatížení dálnice D46.	Snižování počtu dopravních spojů – snížení dopravní obslužnosti území.
Zvýšení potřeb obyvatel aktivně trávit svůj volný čas.	Změna preferencí obyvatel hodnotící život v území jako uspokojivý a jejich následné odstěhování za hranice území.
Zvýšení zájmu a následný příchod investorů v oblasti služeb zvyšující realizační předpoklady cestovního ruchu.	Omezení dotační podpory zemědělským subjektům – snížení jejich konkurenčeschopnosti.
Reklasifikace turistických regionů.	Ekologické ohrožení krajiny – ztráta rozmanitosti a atraktivity.
Zmenšení území či zánik vojenského újezdu Březina zvyšující atraktivitu území z pohledu turismu.	Dlouhodobá stagnace hospodářství ČR či další ekonomická krize (recese).
Zvýšený zájem o cykloturistiku v území mezi obyvateli přilehlých regionálních center.	Rostoucí konkurence územních celků (MAS, mikroregionů) při získávání dotací.
Růst finančních prostředků a dotačních titulů na rekvalifikaci a další vzdělávání ekonomicky aktivních obyvatel.	Globální tendence směřující ke změnám kultury a vzorců chování snižující identitu regionů.
Zvyšování podpory komunitního rozvoje založeného na zdravé občanské společnosti.	Snižování celkového objemu finančních prostředků na rozvoj obcí a územní spolupráce.
Růst finančních prostředků do dotačních titulů soustředících se na rozvoj spolkového života.	Destabilizování procesu církevních restitucí, vznik nejistoty a soudních sporů.
Zvýšení podpory pro vznik a rozvoj ekonomických subjektů v malých a středních obcích.	Zvýšení nákladů na dojížďku do zaměstnání na úroveň, kdy už se dojížďka (téměř) nevyplácí.
Celkové zlepšení stavu ekonomiky v ČR i v zahraničí.	Snížení podpory pro zaměstnavatele za přijetí pracovníka spadajícího mezi tzv. rizikové uchazeče o zaměstnání.
Zvýšení příjmů domácností, jež se projeví zvýšenou poptávkou po službách.	Kvantitativní zvýšení a kvalitativní zlepšení nabídky služeb ve velkých sídlech, které omezí poptávku po službách v malých a středních obcích.
Vyšší zájem o regionální produkty a služby.	Zvýšení tlaku (zejména ekonomického) na uzavření či omezení služeb poskytovaných státem (úřady, policejní služebny, pošty atd.).
Rekonstrukce chátrajících nebo neobydlených objektů za účelem rodinného bydlení a podpory podnikání či turistického ruchu.	Utváření nových sociálně vyloučených lokalit.
Zvýšení zájmu o bydlení ve venkovských oblastech.	Demografické stárnutí obyvatelstva a s tím souvisejí vyšší nároky na kvantitu a kvalitu zdravotních a sociálních služeb
Vyšší podpora rozvoje zdravotnických a sociálních zařízení ze strany státu či krajů.	Snížení prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti.
Zvyšování bezpečnosti všech forem dopravy.	
Možnost využití cyklodopravy jako prostředku pro dopravu do škol, zaměstnání i za službami.	
Optimalizace a přehled o poskytovaných sociálních službách pro obyvatele regionu.	
Prohlubující se meziobecní spolupráce a servisní činnosti pro obce.	

2.3 Analýza problémů a potřeb území

Na základě výše analyzované socioekonomické charakteristiky území a sesbíraných primárních dat byly identifikovány konkrétní problémy, které brání dalšímu rozvoji území. Byly vymezeny potřeby, které je nutné naplnit, aby mohlo dojít k dalšímu kvalitativnímu rozvoji území, resp. zachování současného udržitelného a uspokojitelného stavu. Problémy a potřeby území vychází z identifikovaných vnitřních faktorů území pozitivní a negativní povahy za využití metodického nástroje analýzy SWOT a rozčlenění do základních problematických okruhů.

Analýza problémů a potřeb je nezbytným krokem pro následnou strategickou část dokumentu, neboť jsou v ní podrobněji rozebrána témata, která by měla MAS Hanácký venkov, z. s. v novém programovém období 2014-2020 reflektovat.

Z dotazníkového šetření mezi starosty obcí a výstupů z jednání pracovní skupiny zaměřené na rozvoj obcí vychází v oblasti potřeb a rozvojového potenciálu jako stěžejní tato témata:

- Podnikání – podpora podnikání, vytvoření dobrých podmínek pro drobné i střední podnikání, rozšíření nabídky pracovních příležitostí
- Život v obci – podpora spolků, zájmových a sportovních klubů, neziskových organizací, podpora společenského života v regionu (kultura, sport, společné aktivity obcí)
- Kvalita bydlení – nabídka pozemků pro individuální výstavbu, údržba stávajících objektů a zařízení
- Dopravní a technická infrastruktura – vybudování a opravy infrastruktury, rekonstrukce a revitalizace obcí
- Cestovní ruch – marketingová podpora cestovního ruchu, rozšíření cyklostezek
- Vybavenost regionu – rozšíření nabídky a zkvalitňování služeb
- Podpora zemědělství
- Navýšení počtu obyvatel regionu
- Získání dotačních prostředků
- Školství
- Podpora výsadby a údržby zeleně

Z dotazníkového šetření pro neziskový a soukromý sektor vychází jako stěžejní téma pro řešení v oblasti potřeb a rozvojového potenciálu:

- Trh práce – podpora živnostníků, řemesel a vytváření podmínek pro podnikání, prodeje ze dvora – drobné rolnictví, využití areálů bývalých ZD, podpora pracovních příležitostí v průmyslu, využití schopných lidských zdrojů pro zkvalitnění prostředí
- Podpora spolkového života, zájmových a sportovních klubů a tradice – udržení identity, udržení lidí v regionu, spolupráce všech aktérů v území
- Rozvoj života obcí a zvýšení počtu obyvatel, podpora sociální oblasti, péče o děti, seniory

- Dotace – kvalitní výběr projektu k realizaci a jeho kvalitní zpracování
- Cestovní ruch – využití potenciálu území k rozvoji cestovního ruchu – cykloturistika
- Nabídka služeb
- Podpora zemědělství – údržba krajiny
- Kvalitní bydlení – rozšíření bytové výstavby
- Péče o životní prostředí – podpora obnovy památek a životního prostředí
- Rozvoj infrastruktury a občanské vybavenosti, dopravní dostupnost
- Zachování kulturního a přírodního bohatství

Ze SWOT analýzy vychází jako stěžejní pro řešení v oblasti potřeb a rozvojového potenciálu tato téma:

- Zemědělství – šetrné hospodaření, ochrana půdy před erozí
- Zvýšení nabídky pracovních příležitostí v místě bydliště – snížení vyjížďky do zaměstnání a škol
- Vzdělání – zvýšení počtu osob s vyšším vzděláním, zvláště u nezaměstnaných – rekvalifikace, další vzdělávání, školení; nevyhovující vzdělanostní struktura pro současný trh práce
- Regionální rozdíly – snížení regionálních rozdílů mezi regionem býv. mikroregionu Melicka a zbytkem území
- Občanská vybavenost a služby – zvýšení vybavenost území, menší nabídka služeb v území, nutnost dojíždět za hranice regionu
- Nízký potenciál území pro rozvoj turismu
- Prorodinná opatření obcí – záporný přirozený přírůstek
- Eliminace sociálně vyloučených lokalit v území – prevence, sociálně aktivizační služby, terénní pracovníci
- Obnova bytového a domovního fondu – starý domovní a bytový fond, velký podíl neobydlených domů
- Zvýšení nízkého podílu ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci

Z obou analýz vyplývá řada společných témat, na které poukazovaly jak starostové a soukromý a neziskový sektor v dotaznících, tak i téma vycházející z analýz SWOT, které byly tvořeny na základě statistických analýz databází ČSÚ a dalších veřejných institucí. Jedná se tedy především o téma infrastruktury, zemědělství, trhu práce, vzdělávání, spolkového života v obcích nebo o nabídce služeb.

Tab. 21: Potřeby a problémy v jednotlivých tematických oblastech

Obyvatelstvo a bydlení	
Potřeby	Problémy
Stabilní počet obyvatel.	Nepříznivá vzdělanostní struktura.
Kladný přirozený přírůstek obyvatelstva nebo udržení kladného migračního salda.	Existence sociálně vyloučených lokalit. Stáří domovního a bytového fondu.
Zachování příznivé věkové struktury obyvatelstva.	Velký podíl nevyužitých neobydlených domů.
Potřeba posílit vzdělanostní strukturu obyvatelstva.	
Schopnost renovace starého domovního a bytového fondu.	
Vybavenost obcí - technická a dopravní infrastruktura, služby	
Potřeby	Problémy
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležící mimo území MAS (napojení, intenzita).	Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.
Dostatečný počet dálničních výjezdů na D1 a D46.	Negativní efekty dálnice – hlukové znečištění a fragmentace krajiny.
Modernizace D46 a zlepšování technického stavu silnice, vč. minimalizace hlukové zátěže pro občany Drysic.	Nedostatečný počet cyklostezek.
Fungující vlakové spojení.	Nutnost dojížďky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území MAS.
Uspokojivé napojení na vodovodní a kanalizační síť ve větší části obcí území MAS.	Chybějící napojení na vodovodní síť ve třech obcích.
	Chybějící kanalizace v polovině obcí, z toho ve čtyřech obcích s více než 500 obyvateli.
Lidské zdroje – vzdělávání, podnikání, trh práce a aktivity	
Potřeby	Problémy
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost center nabízející středoškolské a vysokoškolské vzdělání.	Nezbytnost dojíždět za středním či vysokým školstvím za hranice regionu.
Vyšší ochota obyvatel k dojíždění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.	Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.
Lokalizace mateřské školy alespoň v polovině obcí.	Malý počet volných pracovních míst.
Infrastruktura pro volnočasové aktivity.	Nadprůměrně vysoký podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.
Podpora aktivního spolkového a společenského života.	
Životní prostředí, zemědělství a turismus	
Potřeby	Problémy
Zachování příznivých podmínek pro zemědělství.	Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.
Fungující a efektivní rostlinná i živočišná výroba.	Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů resp. oblastí.
Udržovaná venkovská krajina.	Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (vysoký stupeň zornění, nízký podíl trvalých travních porostů) - větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.
Udržení relativně čistého ovzduší.	Nízká ekologická stabilita vzhledem k intenzivnímu zemědělství.
Fungující systém třídění a svozu komunálního odpadu.	Nízký podíl lesa a ploch zadržujících vodu v krajině.
Podpora turistického ruchu v regionu.	
Řízení obcí, informovanost, bezpečnost a spolupráce	
Potřeby	Problémy
Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.	Nárůst administrativy pro obce.
Udržení vysoké bezpečnosti území.	

2.4 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

Rozvojový potenciál území je ovlivněn celou řadou faktorů, z nichž lze jmenovat spíše techničtěji pojaté územní plánování, dále kvalitu lidských zdrojů v území - lidský kapitál a možnosti vícezdrojového financování projektů.

Územní plánování

Územní plánování je v regionu MAS Hanácký venkov, z. s. reprezentováno přístupem k plánování v širším prostorovém kontextu. Základem je však existence platných územních plánů obcí, souhrnně označených jako územně plánovací dokumentace. Tu má 22 z 28 obcí MAS, přičemž Tvorovice a Vincencov mají schváleno její pořízení. Plné pokrytí území platnými dokumenty ÚPD umožní systematické plánování rozvoje prostoru a smysluplné využívání krajiny. Aktualizace ÚPD není v regionu již tak běžnou činností, první aktualizaci svých dokumentů realizovalo 11 obcí (tedy polovina těch, co ji mají pořízenu), druhou teprve 4 obcí. Zajímavostí je také poměrně nízká diverzita zpracovatelů ÚPD – svědčí o koncentraci mezi prověřené externí zpracovatele s vyzrálým pohledem na situační reálie regionu. Synergie ÚPD se strategickými dokumenty umožňuje v regionálním měřítku lépe pochopit integrální vztahy v území a identifikovat tak oblasti pro další rozvoj.

Tab. 22: **Územně plánovací dokumentace (ÚPD) obcí MAS včetně aktualizací**

Obec	ÚPD	ÚPD - 1. aktual.	ÚPD - 2. aktual.	Zpracovatel ÚPD
Brodek u Prostějova	ANO	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Dobromilice	ANO	ANO	-	Stavoprojekt Olomouc
Doloplazy	ANO	ANO	ANO	Urbanistické středisko Brno
Drysice	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Dřevnovice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Tatjana Bergmannová (Atelier B)
Hradčany-Kobeřice	-	-	-	-
Hruška	-	-	-	-
Koválovice-Osičany	ANO	ANO	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Mořice	ANO	ANO	ANO	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Němčice nad Hanou	ANO	ANO	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Nezamyslice	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Ondratice	ANO	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Otaslavice	ANO	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Pavlovice u Kojetína	-	-	-	-
Pivín	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Podivice	ANO	-	-	Studio Region, Brno
Pustiměř	ANO	ANO	ANO	Urbanistické středisko Brno, s.r.o
Radslavice	ANO	-	-	Studio Region, Brno
Srbce	-	-	-	

Tištín	ANO	-	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Tvorovice	ANO	-	-	Ing. arch. Jana Kaštánková, Brno
Víceměřice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Jana Kaštánková, Brno
Vincencov	-	-	-	Ing. arch. Vanda Ciznerová (Architektonická kancelář)
Vitčice	ANO	-	-	Ing. arch. Tatjana Bergmannová (Atelier B), Zlín
Vrchoslavice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Petr Malý (projekční kancelář), Olomouc
Vřesovice	ANO	ANO	-	Ing. arch. Vojtěch Mencl (projekční kancelář), Brno
Zelená Hora	ANO	-	-	Studio Region, Brno
Želeč	ANO	ANO	ANO	Ing. arch. Jana Kaštánková, Brno

Zdroj: internetové stránky obcí

Rozvojová území

Podíváme-li se na území MAS jako celek, téměř celé území MAS Hanácký venkov, z. s. lze označit za území vhodné k bydlení a každodennímu životu (vyjma některých lokalit pro bydlení situovaných v blízkosti rychlostní komunikace či dálnice). Pozitivní skutečností komplexního rozvoje území je dobrá dopravní dostupnost území MAS, resp. blízkost větších center, at' už se jedná o města v těsnějším zázemí MAS (Vyškov, Prostějov a Kroměříž) či o sídla vzdálenější (Brno, Olomouc a Zlín). Všechna zmíněná města jsou relativně snadno dostupná především automobilovou dopravou, ale i spoji veřejné dopravy. Obyvatelé MAS v nich tak mohou realizovat své pracovní a studijní činnosti a zároveň dojíždět i za specializovanými službami (úzce profilované obchody, lékařská péče atd.). Území MAS dále nabízí kvalitní životní prostředí, dostatek ploch pro výstavbu bydlení, nízkou kriminalitu či bohatý spolkový život.

Další klíčovou složkou rozvoje území MAS je zemědělství. Jedná se totiž o zemědělský region s úrodnými půdami, které jsou využity zejména pro rostlinnou výrobu. V zemědělství tak v regionu převažuje rostlinná výroba umožňující ekonomickou stabilitu zemědělských subjektů. Sociální aspekt lze vztáhnout k zaměstnanosti obyvatel v tomto sektoru, kvůli čemuž se rozvíjí i lokální podnikání. Rozvinuté zemědělství ve venkovském regionu s příhodnými přírodními podmínkami tak odkazuje k tradicím, ale zároveň představuje i důležitý prvek v životě komunity v současnosti a spolupodílí se na identitě území.

Vhodnými plochami k rozvoji v budoucnosti mohou být území v sousedství sjezdů dálnice či rychlostní komunikace, ale také vojenského újezdu a brownfieldy vzniklé nejrůznější činností (nejčastěji zemědělství, průmyslová výroba a bývalá šlechtická sídla). Ideálním a velmi žádoucím využitím by bylo jejich přestavění na plochy sloužící k podnikání či turistickému ruchu (v západní části území MAS).

Lidský kapitál (potenciál)

Mezi nejvýraznější skupiny osob s rozvojovým potenciálem patří malí a střední podnikatelé, živnostníci i řemeslníci a zemědělci (respektive členové družstev). Ti všichni totiž svým způsobem obhospodařují region, vytvářejí v něm pracovní místa, produkují místní zboží a služby. Lidský kapitál je ale možné také hledat v různorodé spolkové činnosti, které umožňují nejen aktivní trávení volného času, ale i spojení s územím MAS (tradice, zvyky, místní kultura, vzdělávání atd.). Vzhledem k fungující a

konstruktivní spolupráci obcí, lze spatřovat rozvojový potenciál lidských zdrojů přímo v obcích a v jejich vedení.

Oblasti s rozvojovým potenciálem

Mezi oblasti s rozvojovým potenciálem patří v území MAS výše zmínovaný sektor malých a středních podniků nabízejících služby pro obyvatele území, ale lze za ně také považovat občanskou vybavenost, školství a zdravotnictví. Území MAS se tak může soustředit na zkvalitňování sítě mateřských škol, zavedení odborného vyučování do základních škol a celkovou jejich modernizaci. Za další rozvojovou oblast lze chápat vytváření komunitních center (např. v zázemí výše uvedených institucí) podporující sounáležitost a propojenosť obyvatel území. Výše již bylo zmíněno, že prostor pro rozvoj nabízejí i tzv. brownfieldy a další plochy pro podnikání, stejně jako odvětví sociálních služeb.

I přes velmi dobrou dostupnost, kvalitní životní prostředí a tradičně rozvinuté zemědělství nabízí i tyto oblasti další potenciál. Zlepšování dopravní dostupnosti do blížších i vzdálenějších center (zkvalitnění dopravní infrastruktury, další rozvoj cyklodopravy a veřejné dopravy obecně) za účelem výkonu zaměstnání či studia lze stále chápat jako jeden ze stěžejních nástrojů k stabilizaci území MAS a spokojenosti obyvatel.

Vícezdrojové financování rozvoje území

Vlastní fond či významný zdroj prostředků pro financování či věcné plnění neexistuje. Částečně lze využít (zejména pro spolufinancování) rozpočty obcí, a to kapitoly určené na investice či jiné relevantní činnosti. V případě soukromého sektoru se jedná pochopitelně o vlastní prostředky podnikatelů, resp. o jejich tržby, zisky a výnosy. Velmi malou schopnost finančního spolupodílení vykazují neziskové organizace, jelikož vlastní prostředky mají pouze ze členských příspěvků a z potenciální vedlejší ekonomické činnosti. Pak zbývají už jen finanční prostředky ze strany obcí, krajů, státu atd.

V případě srovnání s dosavadní formou podpory přes MAS lze konstatovat, že pro neziskové organizace tvořily dotace až 90 % z celkových výdajů. Vysokých hodnot dosahovaly také v případě obcí, nižší podíly vykazovaly podnikatelské subjekty (v rámci nich pak nejméně ti, kteří působili v zemědělství).

3 Strategická část

3.1 Vize a cíle MAS Hanácký venkov, z. s.

SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s. vychází ze silných stránek území a jeho rozvojového potenciálu a je proto založena především na kvalitním životním prostředí, silné identitě a spokojenosti obyvatel s životem v území, aktivním (nejen spolkovým) životem, dobrou vybaveností a kvalitní infrastrukturou obcí, vhodnou dopravní dostupností do větších center a podpoře rozvoje místní ekonomiky a podnikatelských a řemeslných činností místních obyvatel. Vize území MAS Hanácký venkov, z. s., jakožto určitý dlouhodobý obraz o budoucnosti regionu, zní:

„Území MAS Hanácký venkov, z. s. je tradičním venkovským prostorem, kde jsou lidé hrdí na odkaz svých předků a spokojení s bohatým životem v kvalitním a atraktivním prostředí úrodné krajiny a vybavených obcí, poskytujícím pracovní příležitosti v obcích samotných či dopravně dostupných regionálních centrech.“

Každý jednotlivec, každá obec, každý region musí si však uvědomovat nejen odpovědnost k sobě samému. Na srdci mu musí ležet rovněž odpovědnost ke svému státu a národu, k hodnotám, které stály u jejich zrodu a které každý z nás musí svou drobnou prací podporovat a naplňovat. Rovněž k této zodpovědnosti se region hanáckého venkova hlásí a v duchu ideálů demokracie, svobody a pravdy se jej zavazuje ve svém jednání naplňovat.

Hanácký venkov je regionem hrdým na svou historii a na své předky. Uvědomuje si, že není hranic venkova a není hranic mezi lidmi, kteří na venkově žijí a chtějí pro venkov a jeho rozvoj v různých odvětvích a oborech lidské činnosti pracovat. Jako projev hrdosti a obecné sounáležitosti venkova je pro činnost MAS hanácký venkov, z. s. zvoleno motto:

„Venkov jedna rodina“

Logo místní akční skupiny pak odkazuje právě na tradice a historii regionu. Jeho základním motivem je symbol cukrové řepy, která k hanáckému venkovu neodmyslitelně patří. Cukrovka se v území, díky pro ni ideálním podmínkám, stále pěstuje. Nelze ji přitom vnímat jen jako zemědělskou plodinu. Jde o symbol všeobecného rozvoje regionu v uplynulých dvou staletích: zemědělství, průmysl, bankovnictví, zaměstnanost, sociální podmínky obyvatel, infrastruktura, národní uvědomění atd.

Samotný motiv řepy použitý v logu rovněž zobrazuje tři listy = tři sektory (veřejný, soukromý, neziskový), které vyrůstají ze společného základu – regionu – a spoluutvářejí zdejší společnost a MAS.

Skutečnost zániku některých cukrovarů na přelomu 20. a 21. století nenastala z přirozených příčin, a nemůže tak zastřít tradici, historii a úsilí minulých generací o rozvoj, které cukrovka a cukrovarnictví symbolizují. Logo MAS je v tomto směru odkazem na dějiny regionu a projevem úcty k našim předkům. K době, kdy se venkov všeobecně rozvíjel, kdy byl soběstačný a kdy měl jasné cíle.

Obr. 13: **Logo MAS Hanácký venkov, z. s.**

Z výše nastíněné víze jsou pak odvozeny cíle strategie komunitně vedeného rozvoje území MAS Hanácký venkov, z. s. pro období 2014 - 2020. **Globálním cílem je stabilizovat a rozvíjet kvalitní prostředí pro spokojený a bohatý život všech obyvatel MAS Hanácký venkov, z. s.**

Strategickými cíli jsou:

- Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí (SC1)
- Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb (SC2)
- Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti (SC3)
- Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny (SC4)
- Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce (SC5)

Obr. 14: **Hierarchie - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

3.2 Specifické cíle, opatření a aktivity naplňující strategické cíle

Základní členění strategických cílů, na podkladě tematických rozvojových oblastí, již bylo představeno:

- SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí
- SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb
- SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti
- SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny
- SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce

Takto pojmenované strategické cíle jsou dále rozčleněny do specifických cílů, které jsou naplňovány jednotlivými opatřeními a konkrétními aktivitami. Z uvedených opatření a aktivit lze odvodit, jaké efekty lze při realizaci projektů v rámci nich předpokládat. Jsou klíčovými vodítky při odpovídajícím nastavení preferenčních kritérií a pomůckou při stanovování a monitorování indikátorů SCLLD a v konečném důsledku pro celý proces evaluace. Výše uvedené strategické a na ně navazující specifické cíle, opatření a aktivity odrážejí výstupy z komunitního projednání SCLLD formou kulatých stolů, jednání orgánů a zájmových skupin MAS a rovněž z aktuálních poznatků a informací o konkrétních možnostech a náplni rozvojových aktivit.

Vzhledem ke skutečnosti, že v rámci komunitně vedeného místního rozvoje (prostřednictvím finanční alokace MAS) bude možné podporovat pouze omezené spektrum opatření a aktivit jednotlivých níže definovaných strategických, potažmo specifických cílů, jsou monitorovací indikátory pro účely budoucího monitoringu a evaluací strategie přiřazeny konkrétně těm cílům a opatřením, na které může mít implementace SCLLD přímý dopad a finanční účinek. Zmíněné indikátory jsou tedy přímo navázány na jednotlivá opatření IROP, PRV a OPZ, jež budou předmětem průběžně vyhlašovaných výzev k předkládání žádostí o dotaci v rámci komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hanácký venkov, z. s. Kompletní sada a nastavení hodnot jednotlivých sledovaných indikátorů je zapracována v rámci programových rámců akčního plánu tohoto strategického dokumentu (viz kapitola 3.6 Akční plán).

Pro účely monitoringu stavu naplňování strategických cílů SCLLD, jako základních pěti tematicky specifikovaných priorit území, bez ohledu na možnosti dotační podpory dílčích částí těchto cílů, byly pak stanoveny rovněž jakési základní monitorovací indikátory (indikátory výsledku a indikátory výstupu), jednak ve formě určitých „ukazatelů vnímání a míry spokojenosti“ obyvatel regionu se stavem území v

daných tematických oblastech. A jednak ve form výstupových hodnot ukazatelů, mapujících převážně počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti MAS s návazností na jednotlivé strategické cíle; resp. v případě SC 3 se jedná o indikátor obecné míry nezaměstnanosti.

Výchozí a konečné (příp. průběžné) hodnoty uvedených indikátorů budou sledovány prostřednictvím průzkumů veřejného mínění v regionu MAS Hanácký venkov, z. s. (v případě indikátorů výsledku), přičemž tento průzkum proběhne formou anketního šetření minimálně ve dvou základních fázích:

- 1) v roce 2016 pro určení výchozích hodnot indikátorů „míry spokojenosti“
- 2) v roce 2023 pro určení cílových hodnot těchto indikátorů

Zdrojem přehledů průběžných či cílových hodnot indikátorů výstupu pak budou údaje dostupné v rámci monitorovacího systému MS2014+, příp. údaje zjištěné terénním šetřením či údaje ČSÚ.

Tab. 23: **Zvolené indikátory výsledku a výstupu pro jednotlivé strategické cíle**

SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí		
Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí	Změna míry spokojenosti obyvatel regionu (respondentů) s infrastrukturou a vzhledem obcí	vyšší % spokojenosti
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti MAS na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0

SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb		
Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zlepšení dostupnosti občanské vybavenosti a služeb	Změna míry spokojenosti obyvatel regionu (respondentů) s vybaveností a službami	vyšší % spokojenosti
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti MAS na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0

SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti

Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zvýšení konkurenceschopnosti místní ekonomiky	Změna míry kladného hodnocení konkurenceschopnosti místní ekonomiky ze strany obyvatel regionu (respondentů)	vyšší % kladného hodnocení
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Obecná míra nezaměstnanosti	Obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých (podíl nezaměstnaných k pracovní síle, tj. součtu zaměstnaných a nezaměstnaných) očištěná od sezónních vlivů, dle údajů ČSÚ.	nižší % obecné míry nezaměstnanosti za region MAS, než % obecné míry nezaměstnanosti za celou ČR

SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny

Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny	Změna míry spokojenosti obyvatel regionu (respondentů) s kvalitou životního prostředí	vyšší % spokojenosti
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti MAS na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0

SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce

Indikátor výsledku		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Zlepšení stavu kulturního dědictví a zvýšení regionální hrdosti	Změna ve vnímání stavu památek a pocitu regionální hrdosti ze strany obyvatel regionu (respondentů)	vyšší % kladného vnímání a míry hrdosti na svůj region a původ
Indikátor výstupu		
Název indikátoru	Definice indikátoru	Cílová hodnota - požadavek
Počet realizovaných projektů	Počet realizovaných projektů žadatelů z území působnosti MAS na základě údajů monitorovacího systému MS2014+ a dat získaných terénním šetřením.	> 0

3.2.1 SC 1: Zlepšení stavu infrastruktury a vzhledu obcí

Strategický cíl vychází z dlouhodobé a do určité míry periodické potřeby budovat, rekonstruovat či modernizovat dopravní a technickou infrastrukturu na území MAS. Jedná se, dle řízených rozhovorů se starosty obcí, o jednu z finančně nejnáročnějších a nejvíce potřebných oblastí podpory regionálního rozvoje. Daný strategický cíl je pak, v závislosti na účelu potřeby realizace konkrétních projektových aktivit, tematicky rozdělen na tři specifické cíle, a sice:

- 1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy
- 1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství
- 1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury

Specifický cíl 1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy obsahuje dále specifikovaná opatření zaměřená v prvé řadě na místní komunikace a chodníky, neboť z analytické části vyplývá v souvislosti s bezpečností či bezbariérovostí dopravy potřeba jejich dobudování či rekonstrukce ve většině obcí MAS. První opatření se týká čistě komunikací pro motorová vozidla a sleduje jejich kvalitu či samotnou existenci v zájmu dobré dopravní dostupnosti regionu, jakožto jedné z klíčových oblastí kvality života místních obyvatel. Navazuje druhé opatření zaměřené na oblast cyklodopravy, kdy lze konstatovat, že tato je místními občany často využívána jako alternativa vůči hromadným dopravním prostředkům či individuálním způsobům dopravy, a to nejen v rámci dopravy do zaměstnání či za službami, ale také při dojízdě žáků do škol. Kvalitu a bezpečnost dopravy v regionu je pak třeba podpořit i přímými cílenými zásady v rámci opatření zaměřeného na bezpečnost a bezbariérovost dopravní infrastruktury, kde se předpokládá budování a modernizace chodníků či dílčí prvky místní infrastruktury jako je signalizace, nebezpečné křížení, úprava šířkového uspořádání apod. Poslední opatření náležející pod tento specifický cíl je zaměřené na parkování v obcích, které se v současné době projevuje zejména nedostatečnou kapacitou parkovacích stání. Souvislost s oblastí bezpečnosti má pak především potenciální budování zálivů pro podélné stání, jehož absence je v současné době v některých obcích problémem.

Pod specifický cíl 1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství spadají dvě opatření, z nichž první je zaměřeno na samotná veřejná prostranství a jeho náplní je pokračování postupné revitalizace návsí, náměstí a hřbitovů, jako prostor, které do značné míry určují charakter a atmosféru obcí. Druhé opatření pak reaguje na významnost zakládání a revitalizací sídelní zeleně a funkčních ploch. Zeleň jako taková totiž, kromě mnoha jiných funkcí, napomáhá k ochlazování zemského povrchu a zadržování vody. S tím souvisí i jedno z opatření a aktivity v rámci CS 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny, a sice obnova a zakládání vodních prvků v krajině. Pro region je charakteristická (zejména v souvislosti se zemědělstvím) nízká schopnost akumulace a retence vody v krajině a velké ohrožení suchy.

Specifický cíl 1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury reaguje na potřeby obyvatel v oblasti technické infrastruktury, at' už se jedná o

kanalizace, vodovody či vlastní energetické síťování pozemků. Tuto infrastrukturu, tam kde byla v minulosti vybudována, je nutné modernizovat či rekonstruovat. V mnoha obcích však bude potřeba zcela vybudovat, neboť zde prozatím chybí. Na území MAS má např. pouze devět obcí vybudovanou kanalizaci s napojením na ČOV a ½ obcí není na kanalizaci napojena vůbec. Zastoupena je v tomto specifickém cíli v podobě rozvoje a modernizace veřejného rozhlasu a vysokorychlostního internetu také oblast informační infrastruktury.

Obr. 15: **Hierarchie SC 1 - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

Tab. 24: **SC 1 Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí**

SC 1. Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí						
1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy				1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství		1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury
1.1.1. Komunikace	1.1.2. Cyklodoprava	1.1.3. Bezpečnost a bezbariérovost dopravní infrastruktury	1.1.4. Parkování v obcích	1.2.1. Veřejná prostranství a areály	1.2.2. Sídelní zeleň a funkční plochy	1.3.1. Síťová infrastruktura
Budování a rekonstrukce krajských a místních komunikací a chodníků, komunikací a cest všech typů a úrovní	Rekonstrukce, modernizace a výstavba stezek pro cyklisty nebo stezek pro cyklisty a chodce, vč. doprovodné infrastruktury	Rekonstrukce, modernizace a výstavba chodníků, vč. přechodů, podchodů, lávek, prvků signalizace a doplňkové infrastruktury (veřejné osvětlení, zastávky hromadné dopravy atd.)	Dlečiž infrastruktura pro zvýšení bezpečnosti: křížovatky, objezdy, přejezdy, ostrůvky, šířkové uspořádání komunikaci, podélní stání atd.	Budování a obnova parkovacích ploch v obcích	Revitalizace návsi, náměstí, hřbitovů	Zakládání, obnova a údržba sídelní zeleně: parky, zahrady, sady, uliční stromořádi, aleje, lesoparky, remízky, průlehy, klidové zóny, doplňkový mobiliář, technika pro údržbu
	Realizace cyklistických pruhů na komunikacích					Obnova a zakládání doprovodných vodních prvků a ploch přirodě blízkého charakteru: tůně, jezírka, mokřady, průlehy a jiné terénní sníženiny, části vodních toků, drobné retenční nádrže na srážkovou vodu apod.
						Budování a obnova vodovodů, kanalizací a čistíren odpadních vod
						Budování a obnova energetických sítí
						Úsporné veřejné osvětlení
						Budování a obnova rozhlasu, vysokorychlostní internet
						Síťování pozemků a ploch určených k bydlení

3.2.2 SC 2: Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb

Na skutečnost, že lze region MAS označit za území venkovského charakteru a jako takové tedy nepříliš vybavené službami s poměrně vysokou mírou vyjížďky za prací, do škol či za službami, reaguje strategický cíl 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb. V souvislosti s výše uvedeným je tento cíl poměrně obsáhlý a rozdělený do pěti samostatných specifických cílů, a to:

- 2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas
- 2.2. Kvalitní školství a vzdělávání
- 2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování
- 2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS
- 2.5. Kvalitní veřejná správa

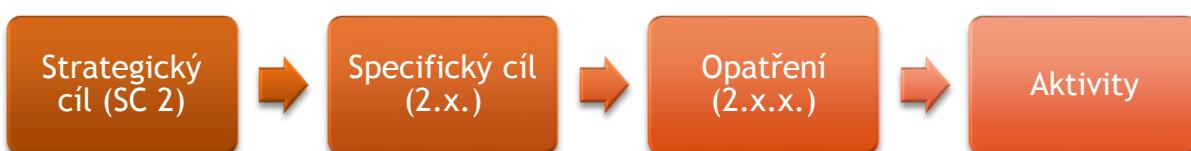
Specifický cíl Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas je dále rozdělen do dvou opatření zaměřených na vlastní infrastrukturu a dále na navazující potřebu příležitostních ubytovacích kapacit. Podchycuje tedy budování nových či rekonstrukce stávajících sportovišť a areálů sloužících k sportovnímu využití a setkávání místních obyvatel. Nechybí však ani, s ohledem na nízký turistický potenciál regionu MAS a nedostatečné ubytovací kapacity, prostor také pro rozvoj těchto aktivit.

Druhý specifický cíl je zaměřen na oblast školství a vzdělávání. Zejména pak, v souvislosti se strukturou školských zařízení v regionu, na předškolní, základní a zájmové a neformální vzdělávání. Pro instituce předškolního a základního vzdělávání je vymezeno několik aktivit reagujících na jejich největší potřeby. Jedná se o rekonstrukce a modernizace samotných budov včetně jejich odůvodněného rozšíření či navýšení kapacity. Potenciálními aktivitami jsou také stavební akce realizované za účelem zajištění bezbariérovosti základních škol. V souladu s potřebami moderních výukových metod a zvyšování klíčových kompetencí lze také zmínit aktivity zaměřené na budování a vybavení odborných učeben. Zájmového a neformálního vzdělávání se pak týká aktivita zaměřená opět na rekonstrukce, modernizace a vybavení příslušných prostorů. Poslední opatření je zaměřeno na aktivity a spolupráci škol a školek, přičemž reaguje na potřebu aktivní komunikace a spolupráce v rámci školy i mezi jednotlivými institucemi.

Následuje specifický cíl zaměřený na dostupné a kvalitní sociální služby a podporu sociálního začleňování. Na nedostatečné kapacity a početní zastoupení komunitních sociálních center, jako prostředku pro možnost vzájemných interakcí všech skupin obyvatel, v území MAS reaguje první z vytvořených opatření. Na vlastní sociální služby je již zaměřen druhý okruh opatření, který si klade za cíl podpořit terénní služby, občanské poradenství a komunitní sociální práci. S ohledem na nedostatky vyplývající z analytické části dokumentu je další aktivita zaměřená na samotné komunitní plánování sociálních služeb v regionu s konkrétními aktivitami v oblasti optimalizace služeb. Poslední opatření tohoto specifického cíle podporuje sociální a dostupné bydlení nejen pro seniory, případně výkup neobydlených a chátrajících objektů v obcích.

V rámci analytické části dokumentu byly zjištěny nedostatky v pokrytí území MAS dojížďkou zdravotnické záchranné služby. Tento problém řeší, mimo jiné, specifický cíl 2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS. Na soustředění, resp. udržení zdravotních středisek zejména v populačně větších sídlech MAS reaguje hned první z vytvořených opatření. Návazná opatření jsou pak zaměřena na terénní zdravotnické služby a posílení vybavenosti složek IZS.

Poslední specifický cíl je zaměřen na kvalitní veřejnou správu, at' už se jedná o samotnou infrastrukturu obecních úřadů či podporu snižování administrativní zátěže obcí formou servisních a podpůrných služeb, výměnou zkušeností a podporou při rozvoji vlastních strategických dokumentů. Pod poslední opatření Ostatní veřejné služby byly zařazeny aktivity spojené se zachováním základních prvků občanské vybavenosti, jako jsou prodejny potravin, pošty či obecní knihovny, které mají zejména v případě menších obcí významnou společenskou roli.

Obr. 16: **Hierarchie SC 2 - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

Tab. 25: SC 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb

SC 2. Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb					
2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas	2.2. Kvalitní školství a vzdělávání		2.3. Dostupná a kvalitná síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování	2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS	2.5. Kvalitní veřejná správa
Budování a obnova víceúčelových sportovních hřišť a areálů, rekonstrukce stávajícího zázemí (šatny, tribuny apod.), nákup sportovního a souvisejícího vybavení Rekonstrukce stávajících staveb a areálů využívaných pro setkávání obyvatel obcí, kulturní domy, společenské sály, knihovny, klubovny apod., včetně zázemí a pořízení vybavení Podpora vybudování ubytovací kapacity a rozvoj venkovské turistiky, navázání na sportovní, zábavní a rekreační činností	2.1.1. Infrastruktura pro kulturu, sport a společenský život 2.1.2. Ubytovací kapacity pro sport a turistiku	2.2.1. Infrastruktura, vybavenost a dostatečná kapacita předškolního a základního vzdělávání	2.2.2. Zájmové a neformální vzdělávání	2.2.3. Činnost, aktivity a spolupráce škol a školek	2.2.4. Posilování a rozvoj pedagogů
Rekonstrukce, modernizace a vybavení prostor pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže					
Vnitřní konektivita a bezbariérovost ZŠ					
Budování a vybavení odborných učeben ZŠ					
Stavby, přístavby, nástavby budov MŠ a ZŠ, včetně pořízení vybavení (zajištění potřebné kapacity)					
Personální podpora, profesní rozvoj pedagogů					
Aktivity a rozvoj výuky škol a školských zařízení					
Spolupráce, komunikace, setkávání					
Podpůrné a animační aktivity pro školy a školky					
Zvyšování kapacit pobyťových sociálních služeb pro seniory					
Budování, rekonstrukce a vybavení komunitních center					
Budování a rekonstrukce zázemí terénních a ambulantních sociálních služeb, včetně pořízení vybavení					
Podpora terénních, ambulantních, asistenčních, pečovatelských a odlehčovacích sociálních služeb se zaměřením na osoby se sníženou soběstačností					
Odborné sociální poradenství, vč. souvisejících a doplňkových programů (občanské poradny)					
Komunitní sociální práce, sociální pracovníci komunit, obcí a dobrovolných svazků obcí					
Plánování, optimalizace, informovanost a síťování sociálních služeb (vytváření a realizace naplňování komunitního plánu sociálních služeb)					
Výstavba a budování podporovaných bytů a komunitních domů pro seniory, DPS					
Sociální a dostupné bydlení (startovací, malometrážní byty)					
Výkupy neobydlených a chátrajících objektů určených k bydlení, příp. jejich demolicie					
Podpora udržení a zahájení činnosti ordinací praktických a dětských lékařů					
Vznik výjezdového stanoviště ZZS v regionu či bezprostřední blízkosti					
Domácí ošetřovatelská služba					
Specializovaná technika a věcné prostředky pro JPO					
Budování, rekonstrukce a vybavení zázemí složek IZS					
Rekonstrukce budov OÚ, včetně pořízení vybavení a bezbariérovosti					
Servisní a podpůrné služby pro obce					
Školení, exkurze, výměna zkušeností					
Podpora při tvorbě rozvojových a strategických dokumentů územních samosprávních celků					
Zachování (obecních) prudejní potravin a smíšeného zboží, pošt, knihoven					

3.2.3 SC 3: Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti

Z analytické části dokumentu vyplynulo, že je region MAS typický horší uplatnitelností místních ekonomicky aktivních obyvatel přímo v regionu MAS. Tento stav je však značně kompenzován dobrou dopravní dostupností do větších center v okolí regionu a velké množství zaměstnaných vyjíždí za prací mimo území MAS. To souvisí s absencí významnějšího centra v MAS, s typicky venkovským charakterem jejího území a částečně také se vzdělanostní strukturou zdejších obyvatel.

Mj. i výše zmíněné skutečnosti reflektuje strategický cíl Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti, který je dále rozčleněn do čtyř specifických cílů, a sice:

- 3.1. Rozvoj zemědělského podnikání
- 3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání
- 3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem
- 3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů

První z výše uvedených cílů řeší situaci, která vyplývá z geomorfologických charakteristik území MAS. A sice, že většina zdejších výrobních podniků je orientována nebo více či méně spjata se zemědělstvím. V této souvislosti však vzniká potřeba investovat do rozvoje modernizace stávajících technologií a výstavby či rekonstrukcí návazných provozů a infrastruktury. Přílišná koncentrace výrobních aktivit do jednoho odvětví však může z dlouhodobého hlediska působit negativně na dynamiku zdejšího podnikatelského prostředí. Proto je nutné podpořit také diverzifikaci podnikatelských činností mimo zemědělské aktivity.

Na tento úkol se zaměřuje zejména druhý specifický cíl Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání, který je vymezen dvěma opatřeními. První z nich je definováno podporou rozvoje konkurenceschopného nezemědělského podnikání. Tedy jak nákupem dlouhodobého majetku v podobě strojů a technologií, tak také samotným budováním a rekonstrukcemi souvisejících provozoven. Druhé je pak zaměřeno na podpůrné činnosti, mezi které lze zařadit vzdělávání, propagaci, marketing či v současné době poměrně populární rozvoj regionálního značení produktů.

Následující specifický cíl řeší problém nevyhovujícího podílu zaměstnaných osob v regionu MAS a je orientován na podporu zaměstnanosti a souvisejících aktivit. První z definovaných opatření je zaměřeno na podporu spolupráce významných aktérů regionálního trhu práce. Zejména pak s organizací Úřadu práce, základní složkou státní správy zaměřenou na řešení nezaměstnanosti, která se, jak vyplynulo z analýzy lokálního prostředí, podílí významnou měrou na zaměstnávání místních občanů, a to především formou veřejně prospěšných prací. Obdobné spolupráce, mimo jiné také v rámci samotných zaměstnavatelů či škol, je tedy potřeba v regionu dále podporovat a rozvíjet. Z toho vychází i následující opatření zaměřené již přímo na zaměstnanost, které má jako jednu z aktivit uvedenou právě další podporu vzniku společensky účelných pracovních míst či veřejně prospěšných prací. Tyto nástroje aktivní politiky zaměstnanosti jsou totiž orientovány na uchazeče obtížně uplatnitelné na trhu práce,

mezi které lze zařadit dlouhodobě nezaměstnané, osoby pečující o děti či jiné závislé osoby, rodiče po mateřské či rodičovské dovolené, absolventy bez praxe nebo osoby zdravotně tělesně postižené. Mezi podporované aktivity spadající pod toto opatření lze dále jmenovat podporu vzniku udržitelných pracovních míst, realizaci dalších nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (např. zřízení samostatné výdělečné činnosti) a vznik a rozvoj sociálních podniků. Z hlediska udržitelnosti zaměstnání se pak v současné době jeví jako stále důležitější nejrůznější formy celoživotního vzdělávání a prorodinná opatření orientovaná na zjednodušení spojení rodinného života a pracovní kariéry.

Na rozvoj podnikatelských aktivit v regionu, zejména s ohledem na potřebnou infrastrukturu, je orientován i poslední specifický cíl Využití nevyužívaných ploch a objektů. Ten si klade za úkol zejména evidenci a využívání brownfieldů, tedy takových objektů a ploch, které byly v minulosti využívané pro průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity a v současné době jsou nedostatečně využívané, zanedbané případně kontaminované. Tyto plochy disponují navíc často výhodnou geografickou polohou (dopravní dostupnost, poloha v blízkosti centra obce/města) a potřebnou infrastrukturou. Jejich obnova tak často přináší sice zvýšené počáteční náklady na regeneraci a modernizaci stávajícího zázemí, ty jsou však z dlouhodobého hlediska kompenzovány právě výše zmíněnými pozitivy.

Obr. 17: **Hierarchie SC 3 - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

Tab. 26: **SC 3 Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti**

SC 3. Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti							
3.1. Rozvoj zemědělského podnikání	3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání		3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem				3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů
3.1.1. Modernizace zemědělských a potravinářských podniků	3.2.1. Konkurenceschopné nezemědělské podnikání	3.2.2. Podpůrné činnosti pro podnikání	3.3.1. Podpora spolupráce lokálních partnerů na trhu práce	3.3.2. Podpora zaměstnanosti	3.3.3. Celoživotní vzdělávání	3.3.4. Prorodinná opatření	3.4.1. Regenerace brownfields
Pořízení strojů, technologií a dalšího vybavení potřebných pro výkon živností	Výstavba, rekonstrukce a modernizace provozoven	Vzdělávání a poradenství	Monitoring lokálního trhu práce, spolupráce s Úřadem práce a dalšími významnými subjekty	Vytvoření systému spolupráce zaměstnavatelů a škol, včetně burzy škol či stáží pro absolventy	Podpora vzniku udržitelných pracovních míst a zvyšování udržitelnosti stávajících pracovních míst	Realizace nových či inovativních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti	Podpora zahájení podnikatelské činnosti
Podpora diverzifikace do nezemědělských činností	Propagace, podpora odbytu, marketing	Certifikace a regionální značení	Programy veřejně prospěšných prací a společensky účelných pracovních míst	Vznik a rozvoj sociálních podniků - infrastruktura, zaměstnávání, provoz	Rekvalifikační kurzy a kurzy pro nezaměstnané (např.: jazykové vzdělávání, digitální technologie apod.)	Vzdělávání, informační a odborné semináře pro veřejnost, exkurze	Podpora dětských skupin pro podniky i veřejnost
Pořízení strojů, technologií a dalšího vybavení potřebných pro výkon živností	Výstavba, rekonstrukce a modernizace provozoven	Vzdělávání a poradenství	Programy veřejně prospěšných prací a společensky účelných pracovních míst	Vznik a rozvoj sociálních podniků - infrastruktura, zaměstnávání, provoz	Rekvalifikační kurzy a kurzy pro nezaměstnané (např.: jazykové vzdělávání, digitální technologie apod.)	Vzdělávání, informační a odborné semináře pro veřejnost, exkurze	Podpora dětských tábora, klubů a družin
Výstavba, rekonstrukce a modernizace budov a provozů, vč. související infrastruktury a sítí	Propagace, podpora odbytu, marketing	Certifikace a regionální značení	Programy veřejně prospěšných prací a společensky účelných pracovních míst	Vznik a rozvoj sociálních podniků - infrastruktura, zaměstnávání, provoz	Rekvalifikační kurzy a kurzy pro nezaměstnané (např.: jazykové vzdělávání, digitální technologie apod.)	Vzdělávání, informační a odborné semináře pro veřejnost, exkurze	Vedení a pravidelná aktualizace seznamu nevyužívaných objektů, ploch a areálů v rámci regionu
Podpora diverzifikace do nezemědělských činností	Výstavba, rekonstrukce a modernizace provozoven	Vzdělávání a poradenství	Programy veřejně prospěšných prací a společensky účelných pracovních míst	Vznik a rozvoj sociálních podniků - infrastruktura, zaměstnávání, provoz	Rekvalifikační kurzy a kurzy pro nezaměstnané (např.: jazykové vzdělávání, digitální technologie apod.)	Vzdělávání, informační a odborné semináře pro veřejnost, exkurze	Obnova a využití existujících objektů a ploch s důrazem na využití nefungujících či jen částečně fungujících areálů

3.2.4 SC 4: Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny

V souvislosti s problémy, které byly v území MAS identifikovány v analytické části dokumentu a které lze souhrnně shrnout pod kategorii životní prostředí, byl identifikován čtvrtý strategický cíl, který je dále rozčleněn do tří cílů specifických:

- 4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny
- 4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství
- 4.3. Zvyšování energetických úspor

Specifický cíl Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny je zaměřen na komplexní pozemkové úpravy, preventivní opatření v krajině a atraktivní lesy. Komplexní pozemkové úpravy si kladou za cíl zmírnit dopady případně napravit důsledky dřívějšího nevhodného krajinného plánování, kdy byly pozemky zcelovány do nepřiměřeně velkých lánů, byly zcela ignorovány krajinné plány a zrušeny remízky, rybníky, či lesy. V důsledku všech těchto nesystematických opatření došlo k více či méně výraznému narušení ekologické stability území. Na tato ohrožení reaguje zejména druhé opatření specifického cíle, které je zamířené na preventivní a bezpečnostní opatření v krajině. Sem lze zařadit, s ohledem na převažující zemědělskou činnost v regionu, zejména zvyšování retenční schopnosti krajiny s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu, a to zejména v souvislosti s ohrožením zdejší krajiny silnými suchy. K těmto aktivitám je možné připojit i revitalizace drobných vodních toků a následná protipovodňová opatření. Z analýzy přírodních podmínek území MAS vyplynula také potřeba ochrany lokálních půd vůči erozi (atž již vodní či větrné), obnova extravilánové zeleně a údržba historických či nezpevněných cest. Poslední z definovaných opatření je zaměřeno na atraktivní a prostupné lesy a je tak cíleno na údržbu stávajícího či vybudování nového návštěvnického značení a doprovodných interaktivních prvků (mostky, přístřešky, naučné stezky atd.). Vzhledem k nízké atraktivitě místního prostředí z hlediska turistického ruchu je však toto opatření cíleno spíše na místní občany, případně turisty z nedalekého okolí (Vyškov, Prostějov).

Specifický cíl Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství reaguje nejen na novelu zákona o odpadech (platnost od roku 2015), ale také na současné trendy v oblasti nakládání s odpady. Z analýzy potřeb vyplynula nutnost budování a modernizace zařízení pro sběr, oddělený sběr, třídění a úpravu odpadů v území MAS, vč. projektových aktivit zaměřených na pořízení potřebného vybavení pro dané účely. Jako důležité se též z hlediska udržitelnost přírodních zdrojů a životního prostředí jeví samotné předcházení vzniku odpadů. Na tuto skutečnost je cílené zejména opatření Osvěta a motivace v rámci odpadového hospodářství.

Hledisko efektivního a úsporného využívání přírodních zdrojů a ochrany přírody je reflektováno také v posledním specifickém cíli Zvyšování energetických úspor, které se týká celkových či dílčích energetických úspor budov veřejných i bytových a rodinných vlastněných soukromých sektorem. Tento cíl navíc vhodně reaguje na skutečnost, že zdejší bytový fond lze, dle informací zjištěných v analytické části dokumentu, označit za

poměrně zastaralý, kladoucí zvýšené nároky na energetické zdroje a vyžadující tím pádem výraznější investice do jeho modernizace a rekonstrukce. Tyto aktivity mají dále pozitivní vliv na ochranu místního životního prostředí.

Obr. 18: **Hierarchie SC 4 - posloupnost cílů, opatření a aktivit**

Tab. 27: **SC 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny**

SC 4. Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny					
4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny			4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství		4.3. Zvyšování energetických úspor
4.1.1. Komplexní pozemkové úpravy	4.1.2. Preventivní a bezpečnostní opatření v krajině	Zajištění odolnosti s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům Management krajiny ve vztahu k povodňovým rizikům, protipovodňová opatření, povodňová ochrana Obnova polních cest, historické cestní síť s nezpevněným povrchem, včetně doprovodné vegetace Revitalizace drobných vodních toků, odbahnění nádrží a čištění toků Výsadba a údržba zeleně mimo intravilan obcí, liniové a skupinové výsadby dřevin	4.1.3. Atraktivní a prostupné lesy Zřizování odpočinkových stanovišť, přístřešků, informačních tabulek, hermích, naučných a fitness prvků Značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty a aktivity k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupnice	4.2.1. Třídění, využití a předcházení vzniku odpadů Výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů Doplňení systémů odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady Budování nových a modernizace stávajících sběrných dvorů Budování systémů odděleného sběru bioodpadů, budování kompostáren Budování míst pro předcházení vzniku komunálních odpadů Zavádění tzv. systému „door-to-door“	4.2.2. Osvěta a motivace v rámci odpadového hospodářství Osvěta a motivací programy, zaměřené na předcházení vzniku, třídění a využití odpadů (úprava poplatků, soutěže, informační kampaně)
Realizace KPÚ Tvorba studií a plánů se zaměřením na krajinu Budování a obnova krajinných prvků, společných zařízení a územních systémů ekologické stability Zvyšování retenční schopnosti krajiny Protierozní opatření	Zajištění odolnosti s důrazem na přizpůsobení se změnám klimatu a novým rizikům Management krajiny ve vztahu k povodňovým rizikům, protipovodňová opatření, povodňová ochrana Obnova polních cest, historické cestní síť s nezpevněným povrchem, včetně doprovodné vegetace Revitalizace drobných vodních toků, odbahnění nádrží a čištění toků Výsadba a údržba zeleně mimo intravilan obcí, liniové a skupinové výsadby dřevin	Zřizování odpočinkových stanovišť, přístřešků, informačních tabulek, hermích, naučných a fitness prvků Značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty a aktivity k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa, např. mostky, lávky, zábradlí, stupnice	Třídění, využití a předcházení vzniku odpadů Výstavba a modernizace zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů Doplňení systémů odděleného sběru, skladování a manipulace s odpady Budování nových a modernizace stávajících sběrných dvorů Budování systémů odděleného sběru bioodpadů, budování kompostáren Budování míst pro předcházení vzniku komunálních odpadů Zavádění tzv. systému „door-to-door“	Osvěta a motivace v rámci odpadového hospodářství Osvěta a motivací programy, zaměřené na předcházení vzniku, třídění a využití odpadů (úprava poplatků, soutěže, informační kampaně)	4.3.1. Energetické úspory budov Celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace bytových a rodinných domů, vč. výměny zdroje tepla

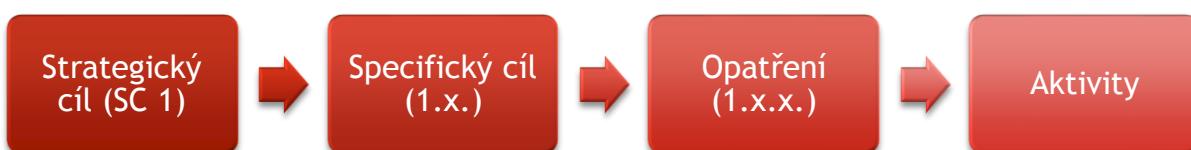
3.2.5 SC 5: Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce

Vzhledem ke skutečnosti, že lze kulturní a společenský život v obcích MAS považovat za významný integrační prvek, je třeba jej nejen udržovat, ale rovněž dále podporovat jeho rozvoj. Na aktivity místních spolků, komunit a ochranu kulturního hmotného i nehmotného dědictví je tedy zaměřen poslední strategický cíl Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce. Ten je, v návaznosti na potřeby regionu, rozdělen do dvou specifických cílů, a to:

- 5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity
- 5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu

První z výše uvedených specifických cílů je zaměřený na potřebu obnovy památek, zachování nehmotného kulturního dědictví, podporu spolkové činnosti a propagaci regionu. Aktivity v rámci těchto opatření vhodně reagují na současný stav kulturních i technických památek v regionu MAS, který lze obecně označit za nevyhovující. Za důležité lze označit také zachování nehmotného dědictví v podobě nejrůznějších folklórních tradic a regionálních akcí. Ty mají totiž, jak vyplývá z výše uvedené analýzy, často i nadmístní význam a výrazně tak posilují regionální identitu místních obyvatel. Pro území MAS je také typická intenzivní spolková činnost, tedy i její podpora hraje významnou roli při zachování místních specifik a jedinečností. S ohledem na poměrně nízkou atraktivitu regionu z hlediska turistických zajímavostí je důležité také budovat jeho silnou propagační základnu s prvky, jako jsou webový portál, mapy, reklamní předměty či výstavy zachycující místní výjimečnosti.

V současné silně konkurenční době lze pro posílení konkurenceschopnosti regionu v oblasti kulturního a společenského zázemí za velmi důležitou označit zejména spolupráci místních organizací a aktérů působících v tomto odvětví. Sem lze zařadit nejen samotné obce, sdružení obcí, místní akční skupinu, ale také spolky, organizace neformální a zájmového vzdělávání či podnikatele a mnohé další. V této rovině je nutné podpořit např. společné využívání mobiliáře a technického zázemí pro pořádání akcí a také informační materiály v oblasti regionálních aktivit. Důležitou roli v oblasti výměny zkušeností a příkladů dobré praxe hrají také projekty meziregionální, národní či nadnárodní spolupráce v oblastech a témaitech, korespondujících s prioritami této strategie.

Obr. 19: Hierarchie SC 5 - posloupnost cílů, opatření a aktivit

Tab. 28: **SC 5 Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce**

SC 5. Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce						
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity				5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu		
5.1.1. Zachování obnova památek a objektů s napojením na propagacní aktivity území	5.1.2. Zachování tradic a nehmotného kulturního dědictví	5.1.3. Spolková činnost a aktivní společnost	5.1.4. Propagace regionu	5.2.1. Spolupráce v rámci regionu	5.2.2. Meziregionální, národní a nadnárodní spolupráce	
Obnova historických, kulturních a technických památek, místní významných staveb a prvků, vč. tvorby projektových dokumentací	Podpora udržování a obnovy folklorních a duchovních tradic	Příspěvky na pravidelnou činnost, provozní náklady spolků	Systém podpory a poradenství spolkům (datační management atd.)	Publikace, mapy, propagační předměty a materiály	Spolupráce aktérů a subjektů v rámci regionu (obce, DSO, MAS, spolky, podnikatelé atd.)	Projekty spolupráce regionů
Podpora pořádání tradičních místních, spolkových a regionálních akcí, oslav, připomínek výročí apod.	Aktivity a setkávání veřejnosti	Soutěže, výstavy, exkurze	Komplexní internetový portál s regionální tematikou	Systém půjčování mobilního vybavení pro pořádání akcí	Regionální kalendář akcí, regionální výlep plakátů, regionální tisk a informovanost	

3.3 Integrační a inovativní prvky

Už samotný vznik a existence místních akčních skupin v sobě obsahuje **integrační** prvek, jelikož se jedná o společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy. Vlivem spolupráce si mezi sebou jednotlivé subjekty vytvářejí vazby a stávají se vzájemně více propojenými. Ve výsledku sledují všichni zúčastnění stejné či podobné cíle, dávají najevo sounáležitost a koordinují svůj postup při plánování a realizaci dalšího rozvoje území.

Konkrétně v případě MAS Hanácký venkov, z. s. je integrace posilována i skutečností, že obce náležející do tohoto uskupení jsou z hlediska populační velikosti spíše malé. Pouze pět z nich překračuje hranici 1 000 obyvatel, z nichž největší (Němčice nad Hanou) se pohybuje kolem 2 000 obyvatel. Na území MAS se tak nevyskytuje jasné centrum a pro obce, jejich obyvatele a stěžejní aktéry je spolupráce v řadě oblastí nezbytností. Naopak větší počet výraznějších sídel se nachází v těsné blízkosti hranice MAS (Vyškov, Prostějov a Kroměříž), případně v relativně nevelké vzdálenosti (Brno, Olomouc, Zlín).

Za identifikační prvek území MAS lze považovat kulturní krajinu, resp. jinými slovy, zemědělský charakter regionu. Naprostá většina plochy MAS je rovinatá, málo členitá, s úrodnými půdami, velkým množstvím zemědělské půdy a naopak s nedostatkem lesů. Tato skutečnost posiluje integraci v tom smyslu, že jednotliví členové MAS jsou postaveni před řešení podobných problémů a výzev.

Mezi integrační prvky lze zařadit také již existující cyklostezky a cyklotrasy a návrhy na budování nových cyklostezek a cyklotras. Jak bylo již výše zmíněno, členitost terénu na území MAS je pro rozvoj cyklistické dopravy velmi příznivá. Navíc se jedná o liniové stavby, které se nenacházejí jen na jednom katastru, ale propojují vždy minimálně dvě obce (velmi často více obcí). Jak ukazují některé uskutečněné konkrétní aktivity spojené s cykloturistikou, dochází tak k navazování nových kontaktů (např. akce „Na bicyklech Němčickem“). Vzhledem k nižší atraktivitě území z turistického hlediska využívají cyklostezky především místní obyvatelé a lidé z blízkého okolí, kterým usnadňují dostupnost do práce, škol, za službami či jim umožňují aktivně trávit svůj volný čas v lokalitě, kde žijí.

Spolupráci obcí na území MAS posiluje také vyšší míra religiozity, resp. vyšší podíl věřících obyvatel. Ten se totiž mimo jiné odráží také ve větším množství církevních staveb, zejména drobné sakrální architektury jako jsou kapličky, boží muka, křížky a pomníčky. Téměř všechny obce jsou tak postaveny před jistý druh povinnosti k údržbě těchto prvků, což zesiluje pocit sounáležitosti a vzájemné spojitosti.

V neposlední řadě je nutné zmínit bohatý společenský život, jenž se projevuje v konání většího množství společenských a kulturních aktivit. Tento aspekt lze opět označit za integrační prvek, jelikož jsou tyto akce často nadmístního významu a při jejich pořádání dochází ke spolupráci jednotlivých aktérů (obce, spolky, podnikatelská sféra). Společná propagace celého území MAS je pak faktorem vedoucím k vyšší návštěvnosti (nejen) těchto akcí a integračnímu chování obyvatel.

Výsledkem je tedy množina integračních prvků (malá populační velikost obcí, zemědělský charakter regionu, cyklostezky a cyklotrasy, drobná sakrální architektura, společenské a kulturní akce nadmístního významu a společná propagace), které naplňují základní poslání místních akčních skupin, tj. partnerství a spolupráci lokálních aktérů v rozvoji území.

Proaktivní přístup k **inovacím** a jejich tvorbě na území MAS začíná již v samotné aplikaci CLLD. Při sestavování integrované strategie rozvoje území tak bylo využito kombinace metody kartografické vizualizace s principy crowdsourcingu, tedy sběru dat komunitní masou lidí. Tito obyvatelé vyjádřili percepci míst ve svém území, pro něž lze pak efektivněji cílit připravované oblasti podpory a jednotlivé výzvy.

Transfer inovací je v území poměrně rychlý vzhledem k jeho poloze. Ta je ze strategického hlediska stěžejní silnou stránkou, neboť relativní blízkost dvou velkých moravských měst (Brno a Olomouc) s centry excelence fungují jako póly růstu difúzně produkovující inovace. Poloha má pro hodnocení inovačních prvků v území nejen zprostředkovající, ale také tvůrčí roli. Páteřní infrastrukturní stavby protínající území totiž stimulují podnikatelskou aktivitu, která je v regionálním rozvoji jedním z hlavních pilířů inovačního potenciálu.

Potenciál inovačních procesů je v regionu usměrňován přístupem klíčových aktérů podílejících se na chodu území. Jedná se zejména o aktivní starosty a zastupitele přinášející moderní prvky řízení veřejné správy a otevřenosť občanům (fungující prvky efektivní veřejné správy, tzv. smartgovernmentu), místní podnikatele investující do modernizace technologických nástrojů zefektivňujících výrobní procesy a v důsledku i generující vyšší příjmy v regionu. Příklady dobré praxe se promítají i ve výzvách vypisovaných v minulosti, kdy mezi nejúspěšnějšími projekty byly ty, které byly založené na inovačním potenciálu (v soukromém, veřejném i neziskovém sektoru).

Velmi silným inovačním potenciálem disponuje občanská společnost na území MAS. Ten se projevuje četnými aktivitami směřujícími do podpory rozvoje komunitního života – zejména pořádání různých akcí, při nichž dochází k posilování identity obyvatel regionu. Inovace je v tomto ohledu procesního charakteru a představuje profesionalizaci přístupu k pořádání akcí za současného zachování tradičních konvenčních hodnot. Takto pozvolné inovace lze označit za přírůstkové. Radikální inovace jsou spíše produktového charakteru – k inovaci dochází pořízením nového vybavení, technologie nebo služby. V případě neziskového sektoru se jedná o investice do zázemí spolků a klubové činnosti, u soukromých osob pak prostředky pro dramatický rozvoj podnikání a u veřejné správy vnímáme inovace zejména ve smyslu zkvalitnění občanské vybavenosti.

Z výše uvedeného je zřejmé, že klíčovým aspektem je dostatek finančních zdrojů pro pokrytí nákladů spojených s implementací inovací. Ty jsou zpravidla financovány rozpočtem MAS formou veřejných výzev, kofinancovány jsou však i samotnými žadateli, případně veřejnými prostředky z rozpočtů obcí (nebo dobrovolných svazků obcí). Významnou měrou se na tvorbě inovačního podhoubí podílely a podílí evropské fondy.

Příkladem je realizace projektu „Zaměstnanost 50+“ integrujícího osoby starší padesáti let ohrožené sociálním vyloučením v odlehlých venkovských oblastech okresu Prostějov na trh práce. Projekt financovaný z Evropského sociálního fondu tak kromě zvýšení zaměstnanosti pomáhá inovativním způsobem měnit percepci zaměstnatelnosti starších osob v území a vhodně propojuje strategické priority nadregionální úrovně (ukotvené např. v Programu rozvoje Jihomoravského/Olomouckého kraje) s potřebami lokální komunity.

Udržitelnost inovací, které jsou na území MAS MAS Hanácký venkov, z. s. implementovány a dobře fungují, je zajištěna vhodným managementem nositele projektu s touto inovační komponentou. Realizátor si tak buduje vztahy s širším okolím, čímž dochází k šíření informovanosti o inovaci a jejímu zpřístupnění širší veřejnosti. Stejně tak se mezi kritérii výzev objevuje důraz na udržitelnost a ten bude i nadále posilován – udržitelnost nejen ve smyslu trvale udržitelného rozvoje (TUR), ale i prizmatem možného dalšího převodu inovace na pokračovatele, případně rozšíření mezi více uživatelů (v takovém případě, že se inovace osvědčí jako příklad inspirace hodný následování, tedy dojde k potvrzení testované efektivity označované jako proof-of-concept). Důležité je také uvědomění si neustálého zlepšování a přístupu k inovacím jako k nikdy nekončícímu procesu (Frascatiho manuál, 2002) a zavedení zpětnovazebních mechanismů coby prvků interaktivní evaluace. Ty byly doposud u podpory inovačních projektů také vyžadovány formou pravidelného monitorování/reportingu, je ale nezbytné více akcentovat zpětnou vazbu uživatelů/cílové skupiny v reálném čase.

3.4 Vazba na strategické dokumenty

V rámci procesu vytvoření návrhové části SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s. byly navržené strategické cíle, specifické cíle, opatření a aktivity designovány tak, aby byly v souladu se strategickými dokumenty na národní i krajské úrovni a současně též s koncepčními dokumenty obcí (ÚPD obcí, strategické dokumenty obcí), na jejichž území MAS leží.

Níže jsou vyjmenovány relevantní strategické dokumenty na národní úrovni, se kterými je překládaná SCLLD v souladu, a to vždy s uvedeným konkrétním cílem strategie. Jedná se zejména o tyto dokumenty:

1. Aktivizační opatření k řešení nepříznivé situace na trhu práce (obecný soulad zejména prostřednictvím SC 3)
2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015-2020 (zejména prostřednictvím SC 2, specifického cíle 2.2.)
3. Dopravní politika ČR 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050 (SC 1, specifický cíl 1.1.)
4. Koncepce ochrany obyvatelstva do 2020 s výhledem do roku 2030 (obecný soulad se strategií)

5. Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření (SC 4, specifický cíl 4.1.)
6. Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020 (obecný soulad se strategií)
7. Národní dokument k územní dimenzi (soulad zajištěn zejména prostřednictvím SC 5, specifického cíle 5.2.)
8. Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2014 – 2020 (SC 2, specifický cíl 2.3.)
9. Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2020 (SC 4, specifický cíl 4.2.)
10. Politika územního rozvoje České republiky (obecný soulad se strategií)
11. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky (obecný soulad se strategií)
12. Strategie pro růst: české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013 (SC 3, specifický cíl 3.2.)
13. Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmírkách ČR (soulad zajištěn zejména prostřednictvím SC 4)
14. Strategie regionálního rozvoje pro období 2014 – 2020 (obecný soulad se strategií)
15. Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 (SC 2, specifický cíl 2.3.)
16. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 (SC 2, specifický cíl 2.2.)
17. Státní kulturní politika ČR na léta 2015 – 2020, s výhledem do roku 2025 (obecný soulad prostřednictvím SC 5)
18. Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020 (soulad zajištěn prostřednictvím SC 4)
19. Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (SC 2, specifický cíl 2.4.)

Vzhledem k rozvojovým potřebám obcí a jejich rolím správce veřejných a památkových budov, veřejných prostor, infrastruktury, zřizovatele nejrůznějších organizací a významného aktéra společenského života v obcích se téměř stoprocentně naplnění připravované strategie a rozvojových plánů analyzovaných koncepčních dokumentů protnulo v rámci strategického cíle 1 Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí a strategického cíle 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny. Významnost směřování podpory do infrastruktury v rámci strategických dokumentů obcí se odráží také v rámci navrženého strategického cíle 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb. Další aktivity v rámci navržených opatření a strategických cílů již nejsou obcemi tak hojně podporovány, nicméně to neznamená, že by se dostávaly do konfliktu s koncepčními materiály obcí. Naopak tyto navržené cíle lze chápat jako doplňující soubor nástrojů směřující do oblastí, které obce považují za důležité (dle terénního šetření a informací získaných v rámci kulatých stolů). Nicméně nejsou vzhledem ke znalosti omezených finančních a personálních možností obcí do jednotlivých strategických materiálů samospráv začleněny. Zároveň je nutné zmínit, že

tyto oblasti jsou v souladu se strategickými dokumenty vyšších územněsprávních celků, které by měla SCLLD akceptovat a respektovat. Jedná se zejména o koncepční dokumenty krajské úrovně a to jak Olomouckého, tak Jihomoravského kraje. V případě Olomouckého kraje jsou pro sledování provazby klíčové:

1. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015 – 2020 (navazují všechny strategické cíle SCLLD)
2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje (především SC 2)
3. Koncepce optimalizace rozvoje silniční sítě II. a III. třídy Olomouckého kraje do r. 2020 (synergické návaznosti SC 1)
4. Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2014–2020 (v souladu s SC 1, SC 5 a multiplikačně i s SC 3)
5. Plán odpadového hospodářství Olomouckého kraje pro období 2016 až 2025 (prostřednictvím 4.2 navazuje SC 4)
6. Regionální inovační strategie Olomouckého kraje a Krajská příloha k národní RIS 3 za Olomoucký kraj (navazuje SC 3)

Jihomoravský kraj je gestorem koncepčních dokumentů platných na západní části území, v němž z MAS leží 5 obcí. Strategické dokumenty ovlivňující nastavení parametrů strategické části SCLLD za Jihomoravský kraj představují:

1. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje a Program rozvoje Jihomoravského kraje (navazují všechny strategické cíle SCLLD)
2. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje a Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Jihomoravského kraje na léta 2011-2020 (především SC 2)
3. Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje (především SC 2)
4. Generel dopravy Jihomoravského kraje a Program rozvoje sítě cyklistických komunikací s minimálním kontaktem s motorovou dopravou v Jihomoravském kraji (navazuje SC 1)
5. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje (v souladu s SC 1, SC 5 a multiplikačně i s SC 3)
6. Střednědobý plán rozvoje soc. služeb v JMK na období 2015 -2017 (SC 2)
7. Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK (především SC 5)
8. Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje (SC 4)
9. Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje (prostřednictvím 4.2 navazuje SC 4)
10. Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje (navazuje SC 3)

V přehledu uvedené vazby na strategické cíle SCLLD MAS Hanácký venkov jsou detailněji specifikovány v opatřeních a aktivitách hierarchické struktury strategické části SCLLD s respektem ke koncepcím výše zmíněných územních celků Jihomoravského a Olomouckého kraje.

3.5 Matice vazeb specifických cílů MAS Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí MAS a identifikované problémy a potřeby

Tab. 29: Matice vazeb specifických cílů MAS Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí MAS

Analýza SWOT MAS Hanácký venkov													
SILNÉ STRÁNKY													
Příznivé podmínky pro zemědělství.									xx	x	x		
Krajina a infrastruktura vhodná pro trávení volného času (např. cykloturistika).	xx	x		xx	x							xx	x
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležící mimo území MAS (napojení, intenzita).	xx									x	x		
Uspokojivá úroveň technické infrastruktury.			xx									x	x
Nízké dopravní zatížení dálnice D1.	x												
Čilý spolkový život.				x	x							x	x
Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.			xx		x		xx			x			xx
Relativně vysoká bezpečnost území.	x	x	xx			xx	x				xx	x	
Kladné migrační saldo.		x	xx	x	x					x			x
Kladný celkový přírůstek obyvatelstva.			xx	x	x					x			x
Příznivá věková struktura.				x	x								
Převažující držení nemovitostí v osobním vlastnictví.	x	xx						x	x		x		xx
Vyšší podíl věřících obyvatel provojující se v dobrém stavu sakrálních staveb.				x							x		xx
Fungující síť zemědělských provozů.								xx		x		x	
Vyšší ochota obyvatel k dojízdění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.	x												
Přítomnost obchodu s potravinami v téměř každé obci.							xx						
Pocit identity/sounáležitosti s krajinou a komunitou místních obyvatel.		xx		x	x					x		x	x
5. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity													
5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu													

Analýza SWOT MAS Hanácký venkov										
SLABÉ STRÁNKY										
Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (větší náhylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.).										
Malý počet volných pracovních míst.				x	xx				xx	xx
Nutnost dojížďky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území MAS.	x									
Vysoký podíl uchazečů o zaměstnání s nízkým dosaženým vzděláním.					xx				x	xx
Nížší vybavenost území službami, nižší podíl zaměstnaných osob v sektoru služeb.			x	x	x	x	x		xx	xx
Nízký potenciál území pro rozvoj turismu.	x	x		x						x
Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.				xx						x
Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů, resp. oblastí.				x						x
Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.	xx									
Výraznější kulturně-sociální disparity býv. mikroregionu Melicko vs. zbytek území.					x		x			x
Nepříznivá vzdělanostní struktura.					xx	x				
Záporný přirozený přírůstek obyvatelstva.		x		x				x	xx	x
Existence sociálně vyloučeného obyvatelstva a lokalit a ohrožení sociálním vyloučením.	x				xx				x	xx
Starý domovní a bytový fond, velký podíl neobydlených domů.	x		x					xx		xx
Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.				x				x	x	xx
Celkově nízká vybavenost obcí službami.			xx	xx	xx	x	x			x
Odlišná příslušnost obcí z hlediska administrativního, resp. územně-správního členění.		x					xx			x
Kapacitně nedostačující pobytové služby pro seniory v rámci sociálních služeb.					xx				x	
Přítomnost jediného poskytovatele ošetřovatelských či pečovatelských služeb na území MAS (pokrývá jen severní část).					xx	xx				
Neexistence komunitního plánu sociálních služeb pro území MAS					xx		x			
Nepokrytí celého území MAS dojezdem zdravotnické záchranné služby do 20 minut.	x					xx				x

Analýza SWOT MAS Hanácký venkov										
PŘÍLEŽITOSTI										
Zvýšená podpora potravinové soběstačnosti České republiky.										
Rozhodnutí o investicích do dopravní infrastruktury regionu na národní a krajské úrovni.	xx	x								
Snížení dopravního zatížení dálnice D46.	xx									
Zvýšení potřeb obyvatel aktivně trávit svůj volný čas.			xx	x					x	x
Zvýšení zájmu a následný příchod investorů v oblasti služeb zvyšující realizační předpoklady cestovního ruchu.			xx					x		x
Reklasifikace turistických regionů.			x							x x
Zmenšení území či zánik vojenského újezdu Březina zvyšující atraktivitu území z pohledu turismu.	x		x						x	
Zvýšený zájem o cykloturistiku v území mezi obyvateli přilehlých regionálních center.	xx		x						x	x
Růst finančních prostředků a dotačních titulů na rekvalifikaci a další vzdělávání ekonomicky aktivních obyvatel.				x			x	xx		
Zvyšování podpory komunitního rozvoje založeného na zdravé občanské společnosti.				x	xx					x x
Růst finančních prostředků do dotačních titulů soustředících se na rozvoj spolkového života.				x	x					x x
Zvýšení podpory pro vznik a rozvoj ekonomických subjektů v malých a středních obcích.	x						xx	xx	x	
Celkové zlepšení stavu ekonomiky v ČR i v zahraničí.			x				xx	x	xx	x
Zvýšení příjmů domácností, jež se projeví zvýšenou poptávkou po službách.			x	x	x	x		x		
Vyšší zájem o regionální produkty a služby.							xx	xx		x
Rekonstrukce chátrajících nebo neobydlených objektů za účelem rodinného bydlení a podpory podnikání či turistického ruchu.			x						xx	xx
Zvýšení zájmu o bydlení ve venkovských oblastech.	x	x	x	x	x	x			x	x
Vyšší podpora rozvoje zdravotnických a sociálních zařízení ze strany státu či krajů.						xx	xx			xx
Zvyšování bezpečnosti všech forem dopravy.	xx	x								
Možnost využití cyklodopravy jako prostředku pro dopravu do škol, zaměstnání i za službami.	xx			x						
Optimalizace a přehled o poskytovaných sociálních službách pro obyvatele regionu.						xx		x		
Prohlubující se meziobecní spolupráce a servisní činnosti pro obce.			xx				xx		x x	xx
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity										
5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu										

Analýza SWOT MAS Hanácký venkov											
HROZBY											
Klimatické „kolísání“ negativně působící na zemědělskou produkci území.							xx			x	
Rušení investic do kvality silniční sítě.	xx					x					
Snižování počtu dopravních spojů – snížení dopravní obslužnosti území.	xx										
Změna preferencí obyvatel hodnotící život v území jako uspokojivý a jejich následné odstěhování za hranice území.		xx	x	x	x			x		x	
Omezení dotační podpory zemědělským subjektům – snížení jejich konkurenceschopnosti.							xx	x	x	x	
Ekologické ohrožení krajiny – ztráta rozmanitosti a atraktivity.										xx	
Dlouhodobá stagnace hospodářství ČR či další ekonomická krize (recese).							xx	xx	xx		x
Rostoucí konkurence územních celků (MAS, mikroregionů) při získávání dotací.			x				xx			x	xx
Globální tendence směřující ke změnám kultury a vzorců chování snižující identitu regionů.				x	xx					x	xx
Snižování celkového objemu finančních prostředků na rozvoj obcí a územní spolupráce.			xx				xx		x	x	xx
Destabilizování procesu církevních restitucí, vznik nejistoty a soudních sporů.						x			x		x
Zvýšení nákladů na dojížďku do zaměstnání na úroveň, kdy už se dojížďka (témař) nevyplácí.	x										
Snižení podpory pro zaměstnavatele za přijetí pracovníka spadajícího mezi tzv. rizikové uchazeče o zaměstnání.					x				xx		
Kvantitativní zvýšení a kvalitativní zlepšení nabídky služeb ve velkých sídlech, které omezí poptávku po službách v malých a středních obcích.			x	x				xx			
Zvýšení tlaku (zejména ekonomického) na uzavření či omezení služeb poskytovaných státem (úřady, policejní služby, pošty atd.).						xx					x
Utváření nových sociálně vyloučených lokalit.					xx					xx	
Demografické stárnutí obyvatelstva a s tím souvisejí vyšší nároky na kvantitu a kvalitu zdravotních a sociálních služeb				xx	xx					x	
Snížení prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti.						x	x	xx			
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity											
5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu											

Tab. 30: Matice vazeb specifických cílů MAS Hanácký venkov na identifikované problémy a potřeby MAS

Problémy a potřeby MAS Hanácký venkov	PROBLÉMY														
	1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy					2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství					3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury				
1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy	1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství					1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury					2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas				
1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství	1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury					2.2. Kvalitní školství a vzdělávání					2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování				
1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury	2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas					2.2. Kvalitní školství a vzdělávání					2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování				
2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas	2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS					2.5. Kvalitní veřejná správa					3.1. Rozvoj zemědělského podnikání				
2.2. Kvalitní školství a vzdělávání	3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání					3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem					3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů				
2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování	4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny					4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství					4.3. Zvyšování energetických úspor				
2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS	5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity					5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu									
2.5. Kvalitní veřejná správa															
Nepříznivá vzdělanostní struktura.															
Existence sociálně vyloučených lokalit.															
Stáří domovního a bytového fondu.		x													
Velký podíl nevyužitých neobydlených domů.			x			x									
Vysoké dopravní zatížení dálnice D46.	xx														
Negativní efekty dálnice - hlukové znečištění a fragmentace krajiny.	x														
Nedostatečný počet cyklostezek.	xx			x											x
Nutnost dojížďky značné části obyvatel za prací a do škol mimo území MAS.	xx				x						x				
Chybějící napojení na vodovodní síť ve třech obcích.			xx					x							x
Chybějící kanalizace v polovině obcí, z toho ve čtyřech obcích s více než 500 obyvateli.			xx				x								x
Nezbytnost dojíždět za středním či vysokým školstvím za hranice regionu.	xx				x										
Nízký podíl ekonomicky aktivních a zaměstnaných osob v populaci.									x	x	xx				
Malý počet volných pracovních míst.									xx	xx	xx				
Nadprůměrně vysoký podíl uchazečů o zaměstnání se základním vzděláním.						xx									
Nízká úroveň realizačních předpokladů turismu - nízká kapacita ubytovacích a stravovacích služeb pro turisty.				x								x			x
Rozdělení území do dvou odlišných turistických regionů resp. oblastí.							xx					x			x
Zranitelnost území z pohledu zemědělského hospodaření (vysoký stupeň zornění, nízký podíl trvalých travních porostů) - větší náchylnost zemědělské půdy k negativnímu působení eroze, nevhodnému využití techniky atd.									xx	x		xx			
Nízká ekologická stabilita vzhledem k intenzivnímu zemědělství.								x	x			xx			
Nízký podíl lesa a ploch zadržujících vodu v krajině.					x	x		xx				xx			
Nárůst administrativy pro obce.														x	

Problémy a potřeby MAS Hanácký venkov		POTŘEBY									
		1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy									
		1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství									
		1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality síťové infrastruktury									
Stabilní počet obyvatel.		2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas									
Kladný přirozený přírůstek obyvatelstva nebo udržení kladného migračního salda.		x	x	x	x						
Zachování příznivé věkové struktury obyvatelstva.			x	x	x						
Potřeba posílit vzdělanostní strukturu obyvatelstva.					xx	x					
Schopnost renovace starého domovního a bytového fondu.			x	x							
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost území do významnějších center ležící mimo území MAS (napojení, intenzita).		xx									x
Dostatečný počet dálničních výjezdů na D1 a D46.		xx									
Modernizace D46 a zlepšování technického stavu silnice, vč. minimalizace hlukové zátěže pro občany Drysic.		xx									
Fungující vlakové spojení.		x			x						x
Uspokojivé napojení na vodovodní a kanalizační síť ve větší části obcí území MAS.				xx			x				x
Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost center nabízející středoškolské a vysokoškolské vzdělání.		xx			x						
Vyšší ochota obyvatel k dojíždění do zaměstnání, což zabraňuje dalšímu nárůstu nezaměstnanosti.		x						x	x	xx	
Lokalizace mateřské školy alespoň v polovině obcí.					xx		x				
Infrastruktura pro volnočasové aktivity.		x		xx					x	xx	x x
Podpora aktivního spolkového a společenského života.			x	xx							x xx
Zachování příznivých podmínek pro zemědělství.							xx	x			
Fungující a efektivní rostlinná i živočišná výroba.							xx	x			
Udržovaná venkovská krajina.		x					xx	x	x	xx	x
Udržení relativně čistého ovzduší.		x	x						x		
Fungující systém třídění a svozu komunálního odpadu.						xx				xx	
Podpora turistického ruchu v regionu.		x		x			xx				
Fungující meziobecní spolupráce na úrovni mikroregionů.				xx			xx		x		xx
Udržení vysoké bezpečnosti území.		xx	x	xx		x			xx	xx	
5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity											
5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu											

3.6 Akční plán

Akční plán vyjadřuje způsob naplnění potřeb území, tedy strategických a specifických cílů SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s. prostřednictvím aktivit podporovaných z Evropských strukturálních a investičních fondů, v nichž má komunitně vedený místní rozvoj svou úlohu.

Na základě rozhodnutí aktérů v území byly zpracovány tři samostatné programové rámce a to konkrétně pro Integrovaný regionální operační program, Program rozvoje venkova a Operační program Zaměstnanost. Tyto programové rámce jsou v souladu s relevantními operačními programy pro období 2014-2020.

Programové rámce Integrovaného regionálního operačního programu a Operačního programu Zaměstnanost obsahují soustavu konkrétních opatření SCLLD pro naplnění stanovených cílů. Pro opatření Programu rozvoje venkova užívá tato strategie, v souladu s terminologií zmíněného programu, pojmenování fiche.

Na základě provedené analýzy území, rozhodnutí relevantních aktérů regionu a na základě komunitního projednávání se Místní akční skupina Hanácký venkov, z. s. rozhodla nezařadit některé z potenciálně podporovatelných oblastí Integrovaného regionálního operačního programu, Programu rozvoje venkova a Operačního programu Zaměstnanost do programových rámci SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s. K tomuto rozhodnutí rovněž přispělo uvědomění si omezeného množství finančních prostředků na realizaci dané strategie.

Pro podporu aktivit v rámci Integrovaného regionálního operačního programu byla definována tři opatření:

- Udržitelná a bezpečná doprava
- Zázemí sociálních služeb a komunitní centra
- Rozvoj vzdělávací infrastruktury

V rámci Programu rozvoje venkova byly definovány tři fiche:

- Modernizace zemědělských podniků
- Rozvoj nezemědělského podnikání
- Spolupracující a aktivní MAS

A v rámci Operačního programu Zaměstnanost byla stanovena dvě opatření:

- Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování
- Prorodinná opatření

Uvedená soustava opatření/fichí bude sloužit k plnění cílů SCLLD MAS Hanácký venkov.

Tab. 31: Souhrnný přehled opatření/fichí programových rámců akčního plánu SCLLD

Programový rámec pro operační program (OP)	Vazba na specifický cíl OP	Vazba na specifický cíl SCLLD	Vazba na opatření SCLLD	Název opatření/fiche
IROP	SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy	1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy	1.1.2. Cyklodoprava + 1.1.3. Bezpečnost a bezbariérovost dopravní infrastruktury	Opatření IROP 1 Udržitelná a bezpečná doprava
IROP	SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi	2.3. Dostupná a kvalitná síť sociálních služieb, podpora sociálného začleňovania	2.3.1. Infrastruktura sociálnych služieb a komunitné sociálnej práce	Opatření IROP 2 Zázemí sociálnych služieb a komunitné centra
IROP	SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pre vzdľávaní a celoživotné učenie	2.2. Kvalitné školstvo a vzdľávaní	2.2.1. Infrastruktura, vybavenosť a dostatočná kapacita predškolského a základného vzdľávania + 2.2.2. Zájmové a neformálne vzdľávaní	Opatření IROP 3 Rozvoj vzdľávací infrastruktury
PRV	O 19.2 Podpora provádzení operácií v rámci strategie komunitného vedeného miestného rozvoja - Článok 17, odstavec 1., písmena a), b)	3.1. Rozvoj zemědělského podnikání	3.1.1. Modernizace zemědělských a potravinářských podniků	Fiche PRV 1 Modernizace zemědělských podniků
PRV	O 19.2 Podpora provádzení operácií v rámci strategie komunitného vedeného miestného rozvoja - Článok 19, odstavec 1., písmeno b)	3.2. Zakladanie a rozvoj remeselných činností, mikro- a malého podnikania	3.2.1. Konkurenceschopné nezemědělské podnikání	Fiche PRV 2 Rozvoj nezemědělského podnikania
PRV	O 19.3 „Příprava a provádzení kooperačních činností miestní akční skupiny“ - Článok 44	5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu	5.2.2. Meziregionální, národní a nadnárodní spolupráce	Fiche PRV 3 Spolupracující a aktivní MAS
OPZ	SC 2.3.1 Zvýšení zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech	2.3. Dostupná a kvalitná síť sociálních služieb, podpora sociálného začleňovania	2.3.2. Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování	Opatření OPZ 1 Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování
OPZ	SC 2.3.1 Zvýšení zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech	3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem	3.3.4. Prorodinná opatření	Opatření OPZ 2 Prorodinná opatření

3.6.1 Programový rámec IROP

Tab. 32: Opatření IROP 1 - Udržitelná a bezpečná doprava

<i>Programový rámec pro operační program</i>	Integrovaný regionální operační program
<i>Název opatření</i>	Opatření IROP 1 - Udržitelná a bezpečná doprava
<i>Vazba na specifický cíl IROP</i>	SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy
<i>Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov</i>	Opatření reaguje na specifický cíl 1.1 SCLLD a zahrnuje opatření 1.1.2 (Cyklodoprava) a 1.1.3 (Bezpečnost a bezbariérovost dopravní infrastruktury).
<i>Popis opatření:</i>	Udržitelná doprava vytváří funkční, bezpečné a ekonomické podmínky pro přemisťování osob a nákladů a není v rozporu s udržitelnou spotřebou přírodních zdrojů, snižuje zátěž životního prostředí a eliminuje negativní vlivy na lidské zdraví. Na základě nastavení návrhivé části SCLLD MAS Hanácký venkov bude podpora v rámci udržitelné dopravy zaměřena především na cyklodopravu. Bezpečnost dopravy je jedno z klíčových témat SCLLD MAS Hanácký venkov. Vychází z provedené analýzy dopravní infrastruktury a bezpečnosti dopravy. Konkrétní bezpečnost navýšující realizované aktivity v rámci opatření budou zaměřeny na rekonstrukce či budování chodníků v obcích, bezbariérovost chodníků a komunikací pro pěší a celkově na vytváření podmínek pro veřejnou, cyklistickou a pěší dopravu.
<i>Typy projektů:</i>	Bezpečnost: Rekonstrukce, modernizace a výstavba bezbariérových komunikací pro pěší včetně souvisejících prvků zvyšujících bezpečnost železniční, silniční, cyklistické a pěší dopravy. Bezbariérové chodníky podél silnic a místních komunikací včetně přechodů, přístup k zastávkám veřejné hromadné dopravy, podchody a lávky pro chodce a související veřejné osvětlení, prvky inteligentních dopravních systémů a výsadba zeleně. Cyklodoprava: Rekonstrukce, modernizace a výstavba komunikací pro cyklisty sloužících k dopravě do zaměstnání, škol a za službami. Samostatné stezky pro cyklisty, jízdní pruhy pro cyklisty v přidruženém prostoru, liniová opatření pro cyklisty v hlavním dopravním prostoru silnic a místních komunikací (např. vyhrazené jízdní pruhy), společné komunikace pro cyklisty a chodce a související doprovodná cyklistická infrastruktura, výsadba zeleně a prvky zvyšující bezpečnost cyklodopravy.
<i>Příjemci podpory:</i>	obce; dobrovolné svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; organizace zřizované nebo zakládané dobrovolnými svazky obcí
<i>Minimální a maximální výše způsobilých výdajů:</i>	Min. 50.000,- Kč Max. 850.000,- Kč
<i>Míra dotace:</i>	95 %
<i>Principy preferenčních kritérií:</i>	Bezpečnost: <ul style="list-style-type: none"> Komplexnost řešení z hlediska potřeb místa realizace. Intenzita dopravy v místě realizace. Rozsah naplnění monitorovacích indikátorů. Realizace komunikace pro pěší v trase pozemní komunikace zatížené automobilovou dopravou. Zajištění bezbariérového přístupu k zastávkám veřejné hromadné dopravy, k přechodům pro chodce nebo místům pro přecházení. Cyklodoprava: <ul style="list-style-type: none"> Rozsah naplnění monitorovacích indikátorů. Počet potenciálních uživatelů (zaměstnanců, žáků, uživatelů služeb). Kombinace stezek pro cyklisty a chodce. Svedení cyklistické dopravy z pozemní komunikace zatížené automobilovou dopravou. Návaznost na stávající infrastrukturu - komunikace.

Indikátory výsledku						
	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota
	7 51 20	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	30	ne	35
	7 63 10	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	7	ne	10
Indikátory výstupu						
	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota
	7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	realizace	0	ne	13
	7 61 00	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km	0	ne	2
Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu realizovaných projektů (sběr projektových záměrů), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory) a objemu alokace.						

Tab. 33: Opatření IROP 2 - Zázemí sociálních služeb a komunitní centra

Programový rámec pro operační program	Integrovaný regionální operační program
Název opatření	Opatření IROP 2 - Zázemí sociálních služeb a komunitní centra
Vazba na specifický cíl IROP	SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Opatření reaguje na specifický cíl 2.3 SCLLD a zahrnuje opatření 2.3.1 (Infrastruktura sociálních služeb a komunitní sociální práce).
Popis opatření:	Opatření má za cíl přispět k dosažení cíle Strategie Evropa 2020 v oblasti boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Očekávaným výsledkem je výšší dostupnost a kvalita služeb, vedoucí k sociální inkluzi a snížení počtu osob sociálně vyloučených a osob ohrozených sociálním vyloučením a chudobou, přičemž SCLLD MAS Hanácký venkov identifikovala potenciální přítomnost tohoto ohrožení ve většině obcí MAS, a to např. u starších lidí či lidí se zdravotními problémy. Pro řešení problematiky sociálního vyloučení je potřeba dobudovat infrastrukturu pro poskytování sociálních služeb a doprovodných programů. Podpora bude směřovat ke službám terénního, ambulantního či komunitního charakteru. V případě komunitních center se jedná o veřejná víceúčelová zařízení, ve kterých se setkávají členové komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci těchto jednotlivců a komunity jako celku. Pro dosažení těchto cílů je v zařízení poskytována kombinace komunitních a veřejných služeb, minimálně základní sociální poradenství, sociální služba v ambulantní a terénní formě se zaměřením na řešení nepříznivé sociální situace a sociální začleňování. Prostorové vybavení center musí vždy umožňovat vzájemné kontakty mezi příslušníky CS a jejich kontakty s profesionály v sociální oblasti.

Typy projektů:	<p>Zázemí sociálních služeb: Bude podporován nákup objektů, zařízení a vybavení a stavební úpravy, které vytvoří podmínky pro kvalitní poskytování sociálních služeb, obnovu a zkvalitnění materiálně-technické základny stávajících služeb sociální práce s cílovými skupinami. Sociální služby jsou definovány zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů. Projekty se zaměřují na vybudování zázemí pro terénní služby, vybavení zařízením, které umožňuje práci v obtížně dostupných lokalitách, pořízení vybavení mobilního týmu pro poskytování zdravotně sociální pomoci ve vyloučených lokalitách, nebo vybudování zázemí pro realizaci fakultativních činností v ambulantní skupinové formě terénních služeb sociální prevence či odborného sociálního poradenství. Ambulantní sociální služby se zaměřují na prostorové oddělení ambulantních služeb od pobytových forem, rekonstrukci a vybavení stávajících prostor nebo na výstavbu či nákup objektů pro realizaci stávající sociální služby v nevyhovujícím prostoru, na vybudování zázemí pro hygienický servis v ambulantních zařízeních, rekonstrukci objektu a jeho adaptaci např. na terapeutické dílny nebo zřízení kontaktního centra v nebytových prostorách domu.</p> <p>Komunitní centra: Rozvoj infrastruktury komunitních center bude zahrnovat: stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení a případné související úpravy venkovního prostranství (zeleň, parková úprava) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů komunit ohrožených sociálním vyloučením. Cílem je vytvoření materiálně a technicky vhodného prostoru pro: veřejná projednávání s ambicí setkávání obyvatel komunity (lokality) a sousedů, případně ostatních obyvatel obce s cílem snížení předsudků a sbližování kultur; vznik jádrových skupin za cílem nastartování komunitní práce; setkávání tematických skupin pro řešení identifikovaných problémů komunity; realizaci volnočasových aktivit, kulturních a zájmových akcí vyplývajících z tradic a zvyků dané komunity či krajové oblasti; realizaci aktivit s cílem zplnomocnění motivovaných obyvatel komunity a získávání kompetencí pro vyjednávání a řešení běžných životních problémů a situací (učebny a školící místo) s ohledem na prvek podpory sociální integrace a uplatnění na trhu práce. Současně komunitní centra vytváří prostor pro řešení krizových situací jednotlivců jako první kontakt pro navázání dalších sociálních a jiných služeb. Cílem není budovat kulturní centra nebo prostory pro masovou zábavu.</p>																																	
Příjemci podpory:	obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; dobrovolné svazky obcí; organizace zřizované nebo zakládané DSO; nestátní neziskové organizace; církve; církevní organizace																																	
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů:	Min. 50.000,- Kč Max. 850.000,- Kč																																	
Míra dotace:	95 %																																	
Principy preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> Rozsah naplnění monitorovacích indikátorů. Nové využití nevyužívaných prostor/objektů. Rozsah zkušeností/délka historie poskytovatele. Soulad s komunitním plánem sociálních služeb, pokud existuje. Rozsah geografického pokrytí regionu danou službou/zázemím. 																																	
Výsledky:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Indikátory výsledku</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Kód NČI2014+</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Název indikátoru</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Měrná jednotka</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Výchozí hodnota</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Milník 2018</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Cílová hodnota</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">Kapacita služeb a sociální práce</td><td style="padding: 5px;">6 75 10</td><td style="padding: 5px;">Klienti</td><td style="padding: 5px;">0</td><td style="padding: 5px;">ne</td><td style="padding: 5px;">10</td><td style="padding: 5px;"></td></tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Indikátory výstupu</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Kód NČI2014+</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Název indikátoru</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Měrná jednotka</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Výchozí hodnota</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Milník 2018</th><th style="text-align: left; background-color: #4f81bd; color: white; padding: 5px;">Cílová hodnota</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci</td><td style="padding: 5px;">5 54 01</td><td style="padding: 5px;">Zázemí</td><td style="padding: 5px;">0</td><td style="padding: 5px;">ne</td><td style="padding: 5px;">5</td><td style="padding: 5px;"></td></tr> </tbody> </table>						Indikátory výsledku	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	Kapacita služeb a sociální práce	6 75 10	Klienti	0	ne	10		Indikátory výstupu	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	5 54 01	Zázemí	0	ne	5	
Indikátory výsledku	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota																												
Kapacita služeb a sociální práce	6 75 10	Klienti	0	ne	10																													
Indikátory výstupu	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota																												
Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	5 54 01	Zázemí	0	ne	5																													
<p>Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu realizovaných projektů (sběr projektových záměrů), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory) a objemu alokace.</p>																																		

Tab. 34: **Opatření IROP 3 - Rozvoj vzdělávací infrastruktury**

Programový rámec pro operační program	Integrovaný regionální operační program
Název opatření	Opatření IROP 3 - Rozvoj vzdělávací infrastruktury
Vazba na specifický cíl IROP	SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Opatření reaguje na specifický cíl 2.2 SCLLD a zahrnuje opatření 2.2.1 (Infrastruktura, vybavenost a dostatečná kapacita předškolního a základního vzdělávání) a 2.2.2 (Zájmové a neformální vzdělávání).
Popis opatření:	Cílem opatření je prostřednictvím kvalitní a dostupné infrastruktury zajistit rovný přístup ke vzdělávání a k získávání klíčových schopností a tím zajistit reálnou uplatnitelnost na trhu práce. Cíle bude dosaženo podporou investic do stavebních úprav a pořízení vybavení za účelem zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí žáků. Pasportizace infrastruktury pro vzdělávací aktivity identifikovala spádové základní a mateřské školy, které mohou být předmětem podpory tohoto opatření. Jedná se zejména o ZŠ a MŠ, jejichž zřizovateli jsou obce území MAS a které významně přispívají k výchově a vzdělání obyvatel regionu. V případě MŠ se předpokládají tyto podpůrné intervence v případě identifikované nedostatečné kapacity zařízení. Na území MAS působí také dvě ZUŠ, které přispívají k rozvoji kreativního myšlení u dětí. S rozvojem žáků v klíčových kompetencích (technické obory, řemeslné obory, cizí jazyky, přírodní vědy, práce s digitálními technologiemi) pak souvisí i podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže.
Typy projektů:	<p>Podpora infrastruktury pro předškolní vzdělávání – podpora zařízení péče o děti do 3 let, dětských skupin a mateřských škol: Stavební úpravy, pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity kvalitních a cenově dostupných zařízení péče o děti, ve vazbě na území, kde je prokazatelný nedostatek těchto kapacit, a tím umožnění lepšího zapojení rodičů s dětmi předškolního věku na trh práce. Součástí projektu na stavební úpravy infrastruktury pro předškolní zařízení mohou být úpravy venkovního prostranství (zeleň, herní prvky). Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov, učeben a venkovních prostor, pořízení vybavení, kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám. Příklad projektu: Rozšíření kapacity zařízení péče o děti do 3 let, dětské skupiny či mateřské školy za účelem pokrytí poptávky po předškolním vzdělávání a umožnění zapojení rodičů na trh práce. Během realizace projektu budou formou přístavby vybudovány nové třídy, pořízeno vybavení a SVP s cílem posílit integraci dětí. Budou provedeny nezbytné úpravy zázemí MŠ, zařízení péče o děti či dětské skupiny, např. rozšíření šatny, společných prostor, jídelny. Jako doplňková aktivita projektu budou provedeny úpravy venkovního prostranství.</p> <p>Podpora infrastruktury pro základní vzdělávání v základních školách: Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi. Cílem je zvýšení kvality vzdělávání ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce a potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce. Rozšiřování kapacit základních škol mimo vazbu na klíčové kompetence je možné pouze na území správního obvodu ORP se sociálně vyloučenou lokalitou. Podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov a učeben, školních poradenských pracovišť, pořízení vybavení a kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení pro děti se SVP, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám. Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu – rozvoj vnitřní konektivity v prostorách škol a školských zařízení a připojení k internetu. Příklady projektů: Modernizace odborných učeben fyziky a chemie na ZŠ za účelem zajištění adekvátních prostor pro výuku a rozvoj žáků v klíčové kompetenci přírodních věd. Budou provedeny nezbytné stavební úpravy učeben a pořízení vybavení. Rekonstrukce a vybavení stávajících prostor základní školy za účelem vytvoření podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s cílem posílit integraci žáků a žáky. Budou provedeny nezbytné stavební úpravy v areálu včetně přístavby a pořízeno potřebné vybavení.</p> <p>Podpora infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže: Stavební úpravy, pořízení vybavení pro zajištění rozvoje klíčových kompetencí formou zájmového a neformálního vzdělávání: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd, ve schopnosti práce s digitálními technologiemi.</p>

Příjemci podpory:	zařízení péče o děti do 3 let; školy a školská zařízení v oblasti předškolního, základního vzdělávání; další subjekty podílející se na realizaci vzdělávacích aktivit; obce; organizace zřizované nebo zakládané obcemi; nestátní neziskové organizace; církve; církevní organizace																														
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů:	Min. 50.000,- Kč Max. 850.000,- Kč																														
Míra dotace:	95 %																														
Principy pro určení preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • Soulad s Místním akčním plánem rozvoje vzdělávání SO ORP Prostějov, příp. SO ORP Vyškov • Poměr navýšení kapacity ke způsobilým výdajům (předškolní vzdělávání). • Geografický rozsah spádovosti školy (základní vzdělávání). • Příslušnost žadatele k formální části vzdělávací soustavy ČR. 																														
Výsledky:	<p>Indikátory výsledku</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> <th>Měrná jednotka</th> <th>Výchozí hodnota</th> <th>Milník 2018</th> <th>Cílová hodnota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 00 30</td> <td><i>Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém</i></td> <td>%</td> <td>5,4</td> <td>ne</td> <td>5,0</td> </tr> <tr> <td>5 00 20</td> <td><i>Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení</i></td> <td>%</td> <td>77,3</td> <td>ne</td> <td>90,5</td> </tr> </tbody> </table> <p>Indikátory výstupu</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> <th>Měrná jednotka</th> <th>Výchozí hodnota</th> <th>Milník 2018</th> <th>Cílová hodnota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>5 00 00</td> <td><i>Počet podpořených vzdělávacích zařízení</i></td> <td>Zařízení</td> <td>0</td> <td>1</td> <td>3</td> </tr> </tbody> </table> <p>Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu realizovaných projektů (sběr projektových záměrů), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory) a objemu alokace.</p>	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	5 00 30	<i>Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém</i>	%	5,4	ne	5,0	5 00 20	<i>Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení</i>	%	77,3	ne	90,5	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	5 00 00	<i>Počet podpořených vzdělávacích zařízení</i>	Zařízení	0	1	3
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota																										
5 00 30	<i>Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém</i>	%	5,4	ne	5,0																										
5 00 20	<i>Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení</i>	%	77,3	ne	90,5																										
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota																										
5 00 00	<i>Počet podpořených vzdělávacích zařízení</i>	Zařízení	0	1	3																										

3.6.2 Programový rámec PRV

Tab. 35: **Fiche PRV 1 - Modernizace zemědělských podniků**

Programový rámec pro program	Program rozvoje venkova																		
Název Fiche	Fiche PRV 1 - Modernizace zemědělských podniků																		
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 17, odstavec 1., písmeno a)																		
Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Fiche reaguje na specifický cíl 3.1 SCLLD a zahrnuje opatření 3.1.1 (Modernizace zemědělských a potravinářských provozů)																		
Popis opatření:	Jedním z důležitých úkolů MAS je podporovat místní potenciál ve snaze udržovat konkurenčeschopnost tradičních místních odvětví a rovněž zajistit jeho využitím pracovní místa pro obyvatele regionu. Vzhledem k zemědělskému potenciálu území se jako možnost a přirozená oblast tohoto rozvoje (i v oblasti udržení a zachování existujících pracovních míst) jeví podpora zemědělské podnikatelské činnosti ve venkovském prostředí, která by měla přispět k zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti participujících zemědělských podniků a dále podpora provázanosti vertikálně v agrobyznesu území především prostřednictvím udržení vyšší přidané hodnoty produktu tj. podpory zpracování zemědělských produktů a jejich uvedením na trh.																		
Typy projektů:	<ul style="list-style-type: none"> • Investice jsou směřovány do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu. (a) • Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku. (a) • Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. (b) • Podporovány jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, pořízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků (včetně technologií souvisejících s dohledatelností produktů) a investic souvisejících se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotních surovin vznikajících při zpracování. (b) • Součástí podpory mohou být rovněž investice vedoucí ke zvyšování a monitorování kvality produktů, investice související s uváděním zemědělských a potravinářských produktů na trh (včetně investic do marketingu) a investice do zařízení na čištění odpadních vod ve zpracovatelském provozu. (b) 																		
Příjemci podpory:	Zemědělský podnikatel (a, b), výrobce potravin (b), výrobce krmiv (b), který splňuje definici mikro, malého nebo středního podniku																		
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů:	Min. 50.000,- Kč Max. 2.000.000,- Kč																		
Míra dotace:	40 %																		
Principy pro určení preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření pracovního místa. • Dopad realizace projektu na rozsah ZPF. • Výše způsobilých výdajů. • Dopad projektu na zaměstnanost v rámci regionu. 																		
Výsledky:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Indikátory výsledku</th></tr> <tr> <th>Kód NČI2014 +</th> <th>Název indikátoru</th> <th>Měrná jednotka</th> <th>Výchozí hodnota</th> <th>Milník 2018</th> <th>Cílová hodnota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>94800</td> <td>Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)</td> <td>FTE</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Indikátory výsledku						Kód NČI2014 +	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	0	0	1
Indikátory výsledku																			
Kód NČI2014 +	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota														
94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	0	0	1														

Indikátory výstupu						
Kód NČI2014 +	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	
93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	Podnik/Příjemce	0	2	5	
Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu realizovaných projektů (sběr projektových záměrů), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory), zkušeností z minulého období a objemu alokace.						

Tab. 36: Fiche PRV 2 - Rozvoj nezemědělského podnikání

Programový rámec pro program	Program rozvoje venkova
Název Fiche	Fiche PRV 2 - Rozvoj nezemědělského podnikání
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 19, odstavec 1., písmeno b)
Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Fiche reaguje na specifický cíl 3.2 SCLLD a zahrnuje opatření 3.2.1 (Konkurenceschopné podniky) a částečně i 3.2.2 (Podpůrné činnosti pro podnikání)
Popis opatření:	Dobrá dopravní dostupnost center pracovních příležitostí umožňuje obyvatelům MAS Hanácký venkov dojížďku za prací. Problémem území MAS však je, že pouze minimum pracovních příležitostí je udržováno v samotném území MAS a obyvatelé jsou nuceni za prací vyjíždět. Dílčí možnost řešení tohoto problému lze spatřovat ve stimulaci rozvoje drobné řemeslné činnosti prostřednictvím podpory podnikatelské činnosti ve venkovském prostředí, která není primárně svázána se zemědělstvím či lesnictvím a může jak diverzifikovat činnosti zemědělských subjektů, tak především i rozvíjet drobnou podnikatelskou aktivitu nezemědělských podnikatelských subjektů v rámci regionu. Opatření má současně za cíl udržení a zlepšování podmínek stávajícího stavu řemeslníků, živnostníků a mikro a malých podniků prostřednictvím zlepšování podnikatelské infrastruktury a investic do výrobních zařízení těchto subjektů.
Typy projektů:	Stavební obnova (přestavba, modernizace) provozovny, pořízení strojů, technologií a dalšího vybavení sloužícího pro nezemědělskou činnost. Jedná se o investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE): <ul style="list-style-type: none"> - C (Zpracovatelský průmysl s výjimkou činností v odvětví oceli, v uhelném průmyslu, v odvětví stavby lodí, v odvětví výroby syntetických vláken dle čl. 13 písm. a) NK (EU) č. 651/2014, a dále s výjimkou tříd 12.00 Výroba tabákových výrobků a 25.40 Výroba zbraní a střeliva), - F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), - G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílu 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnémi hmotami ve specializovaných prodejnách), - J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílu 60 a 61), - M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), - N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), - N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), - N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), - N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), - N 82.92 (Balicí činnosti), - P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), - S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost), - S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb).

Příjemci podpory:	Podnikající fyzické osoby a právnické osoby - mikropodniky a malé podniky (zemědělský i nezemědělský podnikatel)																																									
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů:	Min. 50.000,- Kč Max. 400.000,- Kč																																									
Míra dotace:	45 %																																									
Principy pro určení preferenčních kritérií:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření pracovního místa. • Dopad realizace projektu na rozsah ZPF. • Výše způsobilých výdajů. • Nové využití nevyužívaných prostor/objektu. • Preference projektů zaměřených na nákup strojů a technologií. • Preference projektů prvožadatelů. • Preference žadatelů z řad nezemědělských podnikatelů. 																																									
Výsledky:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Indikátory výsledku</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> <th>Měrná jednotka</th> <th>Výchozí hodnota</th> <th>Milník 2018</th> <th>Cílová hodnota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>94800</td> <td><i>Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)</i></td> <td>FTE</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6">Indikátory výstupu</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> <th>Měrná jednotka</th> <th>Výchozí hodnota</th> <th>Milník 2018</th> <th>Cílová hodnota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>93701</td> <td><i>Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců</i></td> <td>Podnik/Příjemce</td> <td>0</td> <td>2</td> <td>8</td> </tr> </tbody> </table> <p>Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu realizovaných projektů (sběr projektových záhlávek), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory), zkušeností z minulého období a objemu alokace.</p>						Indikátory výsledku						Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	94800	<i>Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)</i>	FTE	0	0	0	Indikátory výstupu						Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	93701	<i>Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců</i>	Podnik/Příjemce	0	2	8
Indikátory výsledku																																										
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota																																					
94800	<i>Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)</i>	FTE	0	0	0																																					
Indikátory výstupu																																										
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota																																					
93701	<i>Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců</i>	Podnik/Příjemce	0	2	8																																					

Tab. 37: **Fiche PRV 3 - Spolupracující a aktivní MAS**

Programový rámec pro program		Program rozvoje venkova																		
Název Fiche	Fiche PRV 3 - Spolupracující a aktivní MAS																			
Vazba na článek Nařízení PRV	Článek 44																			
Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Fiche reaguje na specifický cíl 5.2 SCLLD (s provazbami na specifické cíle 3.1 a 3.2) a zahrnuje opatření 5.2.2 (Národní spolupráce) a 5.2.3 (Mezinárodní spolupráce).																			
Popis opatření:	Vyma vlastní organizace, kvality lidských zdrojů a skladby členské základny, lze identifikovat dva předpoklady, které předurčují úspěšnost činnosti MAS. Jednak je to schopnost MAS přijímat nové podněty a inspiraci pro svou činnost. A jednak jde o znalost prostředí, v němž MAS působí. Právě spoluprací mezi jednotlivými MAS můžou být oba tyto předpoklady naplněny formou předávání zkušeností, dobré praxe, společnou propagací cílů PRV. Projekty budou vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn. že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS bude spolupracovat s jinými MAS na společných aktivitách vedoucích k naplnění společných cílů ve shodě s podrobnějším popisem v příslušných kapitolách svých SCLLD.																			
Typy projektů:	Realizace měkkých akcí zaměřených na téma, která jsou řešena v SCLLD MAS. Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Jako hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující projekty spojené s těmito výdaji: <ul style="list-style-type: none"> - investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, - investice související se vzdělávacími aktivitami, - investice do informačních a turistických center. 																			
Příjemci podpory:	MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV																			
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů:	Minimální způsobilé výdaje: 50 tis. Kč Maximální způsobilé výdaje: 5 000 tis. Kč, resp. dle stanovené alokace MAS																			
Míra dotace:	80%																			
Principy pro určení preferenčních kritérií:	Nestanoveny																			
Výsledky:	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="6">Indikátory výstupu</th> </tr> <tr> <th>Kód NČI2014+</th> <th>Název indikátoru</th> <th>Měrná jednotka</th> <th>Výchozí hodnota</th> <th>Milník 2018</th> <th>Cílová hodnota</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>92501</td> <td>Celkové veřejné výdaje (0.1)</td> <td>EUR</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>16 340</td> </tr> </tbody> </table>		Indikátory výstupu						Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota	92501	Celkové veřejné výdaje (0.1)	EUR	0	0	16 340
Indikátory výstupu																				
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota															
92501	Celkové veřejné výdaje (0.1)	EUR	0	0	16 340															

3.6.3 Programový rámec OPZ

Programový rámec Operačního programu Zaměstnanost vychází z cílů a opatření uvedených ve strategické části SCLLD MAS Hanácký venkov reflektujících skutečné potřeby a problémy obyvatel žijících v daném regionu. Pro financování prostřednictvím investiční priority 2.3 OPZ (tzn. prostřednictvím naplňování SCLLD) byla (s ohledem na výši indikativní alokace) z identifikovaných aktivit zvolena dvě opatření. Další opatření – potřeby a cíle vzeštělé z analýzy území MAS (specifické cíle 2.3., 2.5., 3.2. a 3.3. SCLLD) – budou dle možností realizovány, naplňovány a podporovány formou individuálních projektů v rámci výzev OP Zaměstnanost, dalších operačních programů, národních/krajských a dalších dotačních titulů či nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti apod. Zkušenosti MAS s takto tematicky zaměřenými projekty jsou popsány v kapitole 1.3 této strategie.

Výše indikativní alokace pro území MAS Hanácký venkov se, po navýšení dané částky o 30% v souladu s *Informací ŘO OPZ pro MAS č. 3 Doporučení k tvorbě Strategií CLLD*, pohybuje v řádu jednotek milionů Kč (viz hodnoty uvedené v rámci Finančního plánu). Takto omezená výše prostředků tedy neumožňuje realizaci intervencí pokrývající celou šíři či spektrum příslušného operačního programu či relevantních cílů a opatření návrhové části SCLLD. Na druhé straně, tato indikativní alokace, v případě, že bude po zvážení ze strany ŘO OPZ potvrzena, nabízí dostatečný prostor pro komplexní, cílené a systematické řešení dílčích a aktuálně nejpříčivějších problémů a potřeb regionu MAS. Zcela zásadní oblastí jsou v tomto ohledu dílčí konkrétní téma v rámci sociálních služeb, sociální práce a tedy sociálního začleňování v rámci regionu. Konkrétní aktivity jsou specifikovány popisem v rámci následujících tabulek programového rámce OPZ. Jako doplňkovou, ovšem neméně důležitou, oblast lze vnímat prorodinná opatření, jež představují druhé opatření tohoto programového rámce. Právě jejich výběr reflektuje skutečnost aktuálně nízké míry nezaměstnanosti v rámci regionu (kdy v rámci CLLD není identifikována potřeba podpory zaměstnanosti formu komunitně vedeného místního rozvoje), ovšem současně obtížnou situace vybraných skupin obyvatel regionu – osob pečujících o děti.

Pro uvedená opatření, při znalosti výše předpokládané alokace lze říci, že v území byla na základě řízených rozhovorů se starosty obcí, konzultací s poskytovateli sociálních služeb, s Úřadem práce a dalšími relevantními aktéry identifikována dostatečná absorpční kapacita pro implementaci obou opatření programového rámce OPZ.

OP Zaměstnanost umožňuje využití nástroje tzv. **klíčových projektů MAS**. Potenciální zaměření klíčových projektů (kdy by nositelem byla sama MAS) se týká celoregionálních aktivit v opatření OPZ 1 - Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování v takto tematicky zaměřených konkrétních aktivitách:

- Komunitní sociální práce (regionální komunitní sociální pracovník), včetně provázanosti aktivit komunitních center v rámci území MAS.

- Aktivity místních samospráv při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území (podpora obcí typu I. ve výkonu sociální práce, dostatečné personální zajištění výkonu sociální práce), pokrytí území MAS sociálními službami a dalšími navazujícími službami a programy podporujícími sociální začleňování a prevenci sociálního vyloučení a programy zaměřenými na vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v lokalitách ohrožených sociálním vyloučením (optimalizace, monitoring a koordinace sítě služeb, komunitní plánování služeb atd.).

Případné klíčové projekty s výše uvedeným tematickým zaměřením budou primárně určeny pro nositele z řad koncových žadatelů, kdy bude preferován regionální a komplexní přístup žadatele, provázanost aktivit v rámci projektu i s jinými relevantními aktéry v rámci území, dlouhodobost projektu apod. V případě, kdy by se předběžným šetřením a konzultacemi nepodařilo nalézt vhodného nositele pro tyto projektové aktivity, situace by byla řešena nástrojem „klíčového projektu“.

Tab. 38: **Opatření OPZ 1 - Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování**

Programový rámec pro operační program	Operační program Zaměstnanost
Název opatření	Opatření OPZ 1 - Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování
Vazba na specifický cíl OPZ	SC 2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problemů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech
Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Opatření reaguje na specifický cíl 2.3 SCLLD a zahrnuje opatření 2.3.2 (Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování)
Popis cíle opatření	Cílem opatření je zvýšit kapacitu, zlepšit dostupnost a kvalitu sociálních služeb, ať už poskytovaných terénní či ambulantní formou, které jsou zaměřeny na podporu osob, jež nejvíce potřebují odborné sociální poradenství, osobní asistenci a související služby – osob spadajících do cílových skupin opatření. Cílem je rovněž optimalizace pokrytí a činností souvisejících s výkonem sociální práce a poskytováním sociálních služeb v rámci region, protřednictvím spolupráce obcí a dalších relevantních aktérů. V oblasti sociálního začleňování je cílem podpora komunitní sociální práce a činnosti komunitních center v rámci region MAS, která mají potenciál řešit situaci stávajících sociálně vyloučených lokalit a rovněž především i situaci osob, obcí či částí obcí sociálním vyloučením ohrožených.
Popis provázanosti navrhovaných opatření, a to včetně provázanosti na ostatní operační programy	Opatření programového rámce navazuje na tato opatření SCLLD: Opatření SCLLD 2.3.1: Infrastruktura sociálních služeb a komunitní sociální práce - obsahuje aktivity k budování, rekonstrukci a vybavení komunitních center a aktivity k budování a rekonstrukci zázemí terénních a ambulantních sociálních služeb. Opatření SCLLD 2.3.2.: Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování Opatření SCLLD 2.3.3: Sociální bydlení - obsahuje sociální a zároveň dostupné bydlení, které rozvoji sociálních služeb slouží včetně výstavby a budování podporovaných bytů a komunitních domů pro seniory. Opatření SCLLD 2.4.3: Terénní zdravotnické služby - obsahuje aktivity rozvoje terénních zdravotních služeb, ty přitom mají kromě zdravotního aspektu často i aspekt sociální. Opatření SCLLD 2.5.2. Snižování administrativní zátěže obcí Opatření SCLLD 3.3.2: Podpora zaměstnanosti - obsahuje aktivity vedoucí k podpoře zaměstnanosti, zaměstnaný člověk je obecně ohrožen sociálním vyloučením méně než nezaměstnaný. Opatření navazuje v rámci umísťování osob ohrožených sociálním vyloučením na trh práce částečně i na Integrovaný regionální operační program na specifické cíle 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi (v rámci Akčního plánu SCLLD MAS Hanácký venkov Optaření IROP 2 Zázemí sociálních služeb a komunitní centra) a 2.2 Vznik a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání, kde jsou podporovány investiční projekty orientované na infrastrukturu sociální inkluze a sociálního podnikání. Určitá návaznost je i na prioritní osu 3 operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (a související místní akční plány vzdělávání), kde je řešena inkluze na úrovni vzdělávání a školství.
Priorizace navrhovaných opatření	a) opatření financovaná z alokované částky: - Odborné sociální poradenství (občanské poradny). - Komunitní sociální práce, komunitní sociální pracovník, komunitní centra. - Aktivity místních samospráv při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území (podpora obcí typu I. ve výkonu sociální práce, dostatečné personální zajištění výkonu sociální práce), pokrytí území MAS sociálními službami a dalšími navazujícími službami a programy podporujícími sociální začleňování a prevenci sociálního vyloučení a programy zaměřenými na vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách (optimalizace, monitoring a koordinace sítě služeb, komunitní plánování služeb atd.).

	<p>b) opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobní asistence poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, Odlehčovací služby pro osoby pečující v jejich přirozeném sociálním prostředí o osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. - Dále budou podporovány další projekty spadající do opatření podle bodu a).
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán	<p>2017: 40% alokace 2018: 30% alokace 2020: 30% alokace</p>
Popis možných zaměření projektů	<p>V rámci opatření budou podporovány zejména následující aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora poskytování vybraných sociálních služeb v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., s cílem sociálního začlenění a prevence sociálního vyloučení osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených (např. Odborné sociální poradenství (občanské poradny), Osobní asistence poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, Odlehčovací služby pro osoby pečující v jejich přirozeném sociálním prostředí o osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení; u této služby sociální péče bude podporována i pobytová forma jejího poskytování). • Komunitní sociální práce, komunitní sociální pracovník, komunitní centra. • Aktivity místních samospráv při optimalizaci zajištění činností a výkonu sociální práce na svém území (podpora obcí typu I. ve výkonu sociální práce, dostatečné personální zajištění výkonu sociální práce), pokrytí území MAS sociálními službami a dalšími navazujícími službami a programy podporujícími sociální začleňování a prevenci sociálního vyloučení a programy zaměřenými na vznik a rozvoj specifických nástrojů k prevenci a řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách (optimalizace, monitoring a koordinace sítě služeb, komunitní plánování služeb atd.).
Podporované cílové skupiny	<p>Osoby sociálně vyloučené a osoby sociálním vyloučením ohrožené; osoby se zdravotním postižením včetně osob s duševním onemocněním); osoby s kombinovanými diagnózami; osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách; národnostní menšiny; imigranti a azylanti; bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování; oběti trestné činnosti; osoby pečující o malé děti; osoby pečující o jiné závislé osoby; rodiče samoživitelé; osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané; osoby ohrožené předlužeností; osoby ohrožené domácím násilím a závislostmi; osoby v nebo po výkonu trestu; osoby opouštějící institucionální zařízení; ohrožené osoby do 18 let věku; osoby ohrožené vícenásobnými riziky; osoby ohrožené specifickými zdravotními riziky. Poskytovatelé a zadavatelé sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších služeb na podporu sociálního začleňování; místní samospráva; sociální pracovníci; pracovníci v sociálních službách a zdravotních službách; neformální pečovatelé.</p> <p>Cílová skupina může být v konkrétní výzvě specifikována.</p>
Typy příjemcu podpory a míra dotace	<p>poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, nestátní neziskové organizace, školy a školská zařízení, dobrovolné svazky obcí, MAS, obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti, soukromé PO s činností škol a školských zařízení, vzdělávací a poradenské instituce, sociální podniky</p> <p>Míra dotace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NNO, školy a školská zařízení: 100% - DSO, obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti, soukromé PO s činností škol a školských zařízení: 95% - vzdělávací a poradenské instituce, sociální podniky: 85%
Absorpční kapacita MAS	<p>Pro uvedené opatření, při znalosti výše předpokládané alokace lze říci, že v území byla na základě řízených rozhovorů se starosty obcí, konzultací s poskytovateli sociálních služeb, s Úřadem práce a dalšími relevantními aktéry identifikována dostatečná absorpční kapacita pro implementaci daného opatření.</p> <p>Potenciálními realizátory projektů budou organizace jako poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé terénních, ambulantních, asistenčních, pečovatelských a odlehčovacích sociálních služeb, domovy s pečovatelskou službou, komunitní centra, občanské poradny a rovněž obce, dobrovolné svazky obcí, případně MAS či jiné celo-regionálně zaměřené organizace.</p>

Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	- rovnost mužů a žen – neutrální vliv – pohlaví klientů sociálních služeb (členů cílových skupin) není determinantem - rovné příležitosti a nediskrimace – pozitivní vliv – snižuje diskriminaci sociálně znevýhodněných skupin obyvatel - udržitelný rozvoj - neutrální vliv – opatření respektuje daný princip, poskytování služeb sociálně znevýhodněným skupinám obyvatel vede k poslání sociálního pilíře TUR				
Principy pro určení preferenčních kritérií	<ul style="list-style-type: none"> • Princip počtu poskytovaných sociálních služeb v obci – menší počet služeb – zvýhodnění. • Princip trvalé udržitelnosti – projekt zohledňující trvalou udržitelnost bude zvýhodněn. • Princip komplexnosti – projekty postihující a propojující více oblastí a sociálních služeb budou zvýhodněny. • Velikost projektu – větší projekty budou zvýhodněny. • Geografický dopad projektu - regionální projekty budou zvýhodněny. • Rozsah naplnění monitorovacích indikátorů. 				
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů	Stanoveno konkrétními výzvami				
Indikátory výsledku					
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota
67010	<i>Využívání podpořených služeb</i>	osoby	0	ne	20
Indikátory výstupu					
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota
55102	<i>Počet podpořených komunitních center</i>	zařízení	0	ne	3
60000	<i>Celkový počet účastníků</i>	účastníci	0	ne	15
67001	<i>Kapacita podpořených služeb</i>	místa	0	ne	20
Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu a zaměření potenciálních projektů (především odborné sociální poradenství, komunitní sociální práce), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory) a objemu alokace.					

Tab. 39: Opatření OPZ 2 - Prorodinná opatření

Programový rámec pro operační program	Operační program Zaměstnanost
Název opatření	Opatření OPZ 2 - Prorodinná opatření
Vazba na specifický cíl OPZ	<p>SC 2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problemů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech</p> <p>Toto opatření řeší zajištění péče o děti během pracovní doby jejich rodičů (tzn. zejména mimo školní docházku a v období prázdnin), čímž je přímo v souladu s SC 2.3.1 OPZ, jenž řeší problém nezaměstnanosti. Obsahuje aktivity sloučující rodinný a profesní život.</p>

Vazba na SCLLD MAS Hanácký venkov	Opatření reaguje na specifický cíl 3.3 SCLLD a zahrnuje opatření 3.3.4 (Prorodinná opatření)
Popis cíle opatření	Cílem opatření je prostřednictvím uvedených aktivit zvýšit šanci na uplatnění na trhu práce (včetně usnadnění návratu na trh práce) pro osoby, které musí zároveň zajistit (zabezpečit) péči o své potomky po dobu výkonu jejich zaměstnání.
Popis provázanosti navrhovaných opatření, a to včetně provázanosti na ostatní operační programy	<p>Opatření programového rámce navazuje na tato opatření SCLLD:</p> <p>Opatření SCLLD 3.3.2: Podpora zaměstnanosti - obsahuje další aktivity, které vedou k podpoře zaměstnanosti (udržitelná pracovní místa, aktivní politika zaměstnanosti, zahájení podnikatelské činnosti).</p> <p>Opatření SCLLD 3.3.3: Celoživotní vzdělávání - obsahuje aktivity vedoucí ke zvýšení či udržení si znalostí, což je jeden z faktorů získání (udržení si) zaměstnání, také během této aktivity je nutné zajištění péče o potomky.</p> <p>Opatření SCLLD 2.2.2: Zájmové a neformální vzdělávání - obsahuje rekonstrukci, modernizaci a vybavení prostoru pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže, tedy pro činnosti, kdy je o potomky zajištěna péče a rodiče se mohou věnovat profesnímu životu.</p> <p>Opatření SCLLD 5.1.3: Spolková činnost a aktivní společnost - obsahuje aktivity podporující činnost spolků, jejichž členy jsou také děti a mládež (případně se jejich aktivity na ně zaměřují), opět je tak zajištěna péče o potomky a rodiče se mohou věnovat svému profesnímu životu.</p> <p>Opatření navazuje na Integrovaný regionální operační program - na specifický cíl 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení v rámci. Další návaznost představuje Operační program Věda, výzkum, vzdělávání – Investiční prioritá 3.1 – specifický cíl 1 Zvýšení kvality předškolního vzdělávání, včetně usnadnění přechodu dětí na ZŠ a dále specifický cíl 5 Zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy, včetně posílení jejich relevance pro trh práce.</p>
Priorizace navrhovaných opatření	<p>a) opatření financovaná z alokované částky</p> <ul style="list-style-type: none"> - volnočasové aktivity pro děti a mládež, jako jsou například kroužky, kluby, tvořivé dílny, příměstské tábory, hlídání dětí, a individuální péče o děti za účelem plnohodnotného zapojení rodičů do pracovního procesu - další aktivity definované a vymezené v dané oblasti operačním programem <p>b) opatření financovaná z alokované částky v případě navýšení alokace</p> <ul style="list-style-type: none"> - budou podporovány další projekty spadající do opatření podle bodu a)
Časový harmonogram realizace opatření ve vazbě na finanční plán	2017: 40% alokace 2018: 30% alokace 2020: 30% alokace
Popis možných zaměření projektů	Předpokládá se podpora projektů zaměřujících se na volnočasové aktivity pro děti a mládež, jako jsou například kroužky, kluby, tvořivé dílny, příměstské tábory, hlídání dětí, a individuální péče o děti za účelem plnohodnotného zapojení rodičů do pracovního procesu. Aktivity vycházejí z popisu v kapitole Prorodinná opatření číslované Informace č. 2 OPZ IP 2.3 SCLLD. Příp. další aktivity definované a vymezené v dané oblasti operačním programem.
Podporované cílové skupiny	Podporovaný budou zejména ženy ohrožené na trhu práce, rodiče s malými dětmi a osoby pečující o jiné závislé osoby. Okruh cílové skupiny muže být ve výzvě specifikován.

Typy příjemců podpory a míra dotace	<p>Poskytovatelé sociálních služeb registrovaní dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách; nestátní neziskové organizace; obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích; organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti; dobrovolné svazky obcí; místní akční skupina; vzdělávací a poradenské instituce; školy a školská zařízení, obchodní korporace, OSVČ, sociální podniky.</p> <p>Typy příjemců mohou být ve výzvě specifikováni dle jednotlivých aktivit.</p> <p>Míra dotace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NNO, školy a školská zařízení: 100% - DSO, obce, organizace zřizované obcemi působící v sociální oblasti, soukromé PO s činností škol a školských zařízení,: 95% - vzdělávací a poradenské instituce, obchodní korporace, OSVČ, sociální podniky: 85% 				
Absorpční kapacita MAS	<p>Pro uvedené opatření, při znalosti výše předpokládané alokace lze říci, že v území byla na základě řízených rozhovorů se starosty obcí, konzultací se školami a školskými zařízeními, organizacemi zájmového a neformálního vzdělávání a spolky či jinými NNO identifikována dostatečná absorpční kapacita pro implementaci daného opatření.</p> <p>Realizátory projektů budou organizace jako domy dětí a mládeže, mateřská a rodinná centra, školské instituce i soukromé subjekty. Dále například skautské oddíly nebo tělovýchovné jednoty a organizace podobného typu.</p>				
Vliv opatření na naplňování horizontálních témat OPZ	<ul style="list-style-type: none"> - rovnost mužů a žen – pozitivní vliv – snižuje diskriminaci žen na trhu práce obecně - rovné příležitosti a nediskriminace – pozitivní vliv – snižuje diskriminaci žen (mateřství), vybraných ohrožených cílových skupin na trhu práce - udržitelný rozvoj – neutrální vliv – opatření respektuje daný princip 				
Principy pro určení preferenčních kritérií	<ul style="list-style-type: none"> • Princip otevřenosti - otevřenosť klientům z různých obcí bude hodnocena kladně. • Rozsah naplnění monitorovacích indikátorů. • Potřebnost realizace projektu. • Způsob zapojení cílové skupiny. • Preference neziskového sektoru. 				
Minimální a maximální výše způsobilých výdajů	Stanoveno konkrétními výzvami				
Indikátory výsledku					
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota
50110	<i>Počet osob využívacích zařízení péče o děti předškolního věku</i>	osoby	0	ne	10
Indikátory výstupu					
Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Výchozí hodnota	Milník 2018	Cílová hodnota
50001	<i>Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení</i>	osoby	0	ne	10
60000	<i>Celkový počet účastníků</i>	účastníci	0	ne	10
Odůvodnění stanovení hodnot indikátorů: Stanoveno dle předpokládaného počtu potenciálních projektů (sběr projektových záměrů), potřeb v území (analýza, řízené rozhovory) a objemu alokace.					

Tab. 40: Souhrnný přehled monitorovacích indikátorů pro programové rámce SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s.

IDENTIFIKACE PROGRAMU				IDENTIFIKACE INDIKÁTORŮ				HODNOTY INDIKÁTORŮ			
Program	Prioritní osa/ Priorita Unie	Investiční priorita/ Prioritní oblast	Specifický cíl programu/ Opatření PRV	Kód NČI2014+	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru (výstup/ výsledek/ dopad)	Výchozí hodnota	Cílová hodnota	Datum cílové hodnoty	Mílník 31.12.2018 (je-li ŘO vyžadován)
IROP	PO 4	9d	4.1.	50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	zařízení	výstup	0	3	31.12.2023	1
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	50001	Kapacita podpořených zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	osoby	výstup	0	10	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	50020	Podíl tříletých dětí umístěných v předškolním zařízení	%	výsledek	77,3	90,5	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém	%	výsledek	5,4	5,0	31.12.2023	ne
OP Z	PO 2	IP 2.3.	2.3.1	50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	osoby	výsledek	0	10	31.12.2023	ne
OP Z	PO 2	IP 2.3	2.3.1	55102	Počet podpořených komunitních center	zařízení	výstup	0	3	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	zázemí	výstup	0	5	31.12.2023	ne
OP Z	PO 2	IP 2.3.	2.3.1	60000	Celkový počet účastníků	účastníci	výstup	0	25	31.12.2023	ne
OP Z	PO 2	IP 2.3.	2.3.1	67001	Kapacita podpořených služeb	místa	výstup	0	20	31.12.2023	ne
OP Z	PO 2	IP 2.3.	2.3.1	67010	Využívání podpořených služeb	osoby	výsledek	0	20	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	67510	Kapacita služeb a Sociální práce	klienti	výsledek	0	10	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě	realizace	výstup	0	13	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	%	výsledek	30	35	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	km	výstup	0	2	31.12.2023	ne
IROP	PO 4	9d	4.1.	76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	%	výsledek	7	10	31.12.2023	ne
PRV	P 6	6 B	M 19	92501	Celkové veřejně výdaje (0.1)	EUR	výstup	0	2016	16 340	31.12.2022
PRV	P 6	6 B	M 19	93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	podnik/ příjemce	výstup	0	13	31.12.2022	4
PRV	P 6	6 B	M 19	94800	Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	FTE	výsledek	0	1	31.12.2022	0

3.7 Principy pro určení preferenčních kritérií MAS

- Komplexnost řešení z hlediska potřeb místa realizace.
- Intenzita dopravy v místě realizace.
- Realizace komunikace pro pěší v trase pozemní komunikace zatížené automobilovou dopravou.
- Zajištění bezbariérového přístupu k zastávkám veřejné hromadné dopravy, k přechodům pro chodce nebo místům pro přecházení.
- Rozsah naplnění monitorovacích indikátorů.
- Počet potenciálních uživatelů (zaměstnanců, žáků, uživatelů služeb).
- Kombinace stezek pro cyklisty a chodce.
- Svedení cyklistické dopravy z pozemní komunikace zatížené automobilovou dopravou.
- Návaznost na stávající infrastrukturu - komunikace.
- Nové využití nevyužívaných prostor/objektu.
- Rozsah zkušeností/délka historie poskytovatele.
- Soulad s komunitním plánem sociálních služeb, pokud existuje.
- Rozsah geografického pokrytí regionu službou.
- Soulad s Místním akčním plánem rozvoje vzdělávání SO ORP Prostějov, příp. SO ORP Vyškov
- Poměr navýšení kapacity ke způsobilým výdajům (předškolní vzdělávání).
- Geografický rozsah spádovosti školy (základní vzdělávání).
- Příslušnost žadatele k formální části vzdělávací soustavy ČR.
- Vytvoření pracovního místa.
- Dopad realizace projektu na rozsah ZPF.
- Výše způsobilých výdajů.
- Dopad projektu na zaměstnanost v rámci regionu.
- Preference projektů zaměřených na nákup strojů a technologií.
- Preference projektů prvožadatelů.
- Preference žadatelů z řad nezemědělských podnikatelů.
- Princip počtu poskytovaných sociálních služeb v obci - menší počet služeb - zvýhodnění
- Princip trvalé udržitelnosti - projekt zohledňující trvalou udržitelnost bude zvýhodněn
- Princip komplexnosti - projekty postihující a propojující více oblastí a sociálních služeb budou zvýhodněny
- Geografický dopad projektu – regionální projekty budou zvýhodněny.
- Velikost projektu - větší projekty budou zvýhodněny
- Princip otevřenosti - otevřenosť klientům z různých obcí bude hodnocena kladně
- Potřebnost realizace projektu.
- Způsob zapojení cílové skupiny.
- Preference neziskového sektoru.

SCLLD neobsahuje definici konkrétních preferenčních kritérií. Ta budou stanovena a uváděna až v rámci konkrétních výzev MAS, které schvaluji ŘO. Principy proto definují základní intence zaměření preferenčních kritérií, která se pochopitelně u jednotlivých opatření/fichí různí, ať již svým významem či samotnou přítomností a relevancí.

3.8 Vazba na horizontální téma

Horizontální téma se prolínají všemi opatřeními návrhové části a programovými rámcemi SCLLD. Základními horizontálními tématy stanovenými Evropskou komisí pro všechny ESI fondy na období 2014-2020 jsou udržitelný rozvoj, rovné příležitosti a zákaz diskriminace, rovnost mužů a žen. MAS Hanácký venkov, z. s. při tvorbě SCLLD a obecně při své činnosti respektuje principy uvedených horizontálních témat.

Rovné příležitosti a nediskriminace, rovné příležitosti mužů a žen

Z hlediska rovných příležitostí jsou oblasti navrženy jako antidiskriminační vůči všem členům cílových skupin. Mezi příjemci se nebude rozlišovat ani na základě věku, pohlaví, sexuální orientace, zdravotního stavu, rasy, vyznání či jiných vlastností. Výběr podpořených projektů bude proveden na základě transparentní soutěže bez limitujících parametrů.

Na podporu rovných příležitostí cílí všechny dílčí podoblasti, přičemž ústředním tématem jsou v podoblasti 3.3 (Vzdělávání a sociální integrace). Zde bude docházet k začleňování širších skupin obyvatelstva do aktivit podporujících místní soudržnost, což posílí toleranci ve společnosti a více integruje soužití místního obyvatelstva. Aktivity zaměřené v této podoblasti na vzdělání pak zvýší sociální kapitál a pomohou lépe porozumět idejím rovných příležitostí.

Návaznosti aktivit podoblastí směrem k podpoře rovných příležitostí zahrnuje nezbytné „tvrdé“ aktivity zabezpečující infrastrukturu jak v rámci oblasti 1 a 2, tak v rámci podoblastí 3.1 a 3.2 pro realizaci akcí místního partnerství, které je ústředním motivem pozitivního dopadu na horizontální téma rovných příležitostí v celém regionu.

V rámci horizontálních témat je kladen důraz mimo jiné také na respektování rovných příležitostí mužů a žen. Tento princip se tak prolíná průřezově všemi opatřeními návrhové části a programových rámců strategie. Výběr podpořených akcí bude proveden na základě antidiskriminačních opatření s důrazem na transparentní průběh soutěže. Taktéž v průběhu realizace jednotlivých opatření bude kladen silný důraz na zachování tohoto tématu.

Udržitelný rozvoj

Horizontální téma udržitelného rozvoje je akceptováno zejména v rámci oblasti 1 Kvalitní prostředí pro život, kde je v rámci aktivit jako obnova a rekonstrukce veřejných budov a památek, místních atraktivit, regenerace a rekonstrukce veřejných prostranství a zeleně v obcích (vč. hřbitovů), rozvoj klidových zón v obcích, udržování a zvyšování atraktivity a prostupnosti krajiny, a aktivitami podporující technickou, dopravní, sociální a vzdělávací infrastrukturu kalkulováno s takovými aktivitami, které podpoří udržitelný rozvoj území, jak po environmentální, tak zpětně po sociální stránce. Prostřednictvím těchto aktivit se předpokládá snížení energetické náročnosti budov, zvýšení významu zeleně v obcích a její ozdravění, prodloužení funkčnosti veřejných budov, památek, podpoří se klidové zóny obcí, zatraktivní se krajina a zvýší se její udržitelnost, posílí se

udržitelný management krajiny vedoucí k zvyšující se biodiverzitě, zvýší se retenční schopnost krajiny, protierozní opatření přispěje k větší bezpečnosti obyvatel a zvýší se využitelnost dostupné infrastruktury, prodlouží se její životnost. Z hlediska ekonomického pilíře se jeví podporované aktivity jako sekundárně významné.

Na druhou stranu, některé navrhované aktivity v rámci oblasti 1.3 mohou znamenat negativní ovlivnění udržitelného rozvoje území, zejména v kontextu podpory budování obecní infrastruktury rozvíjející výstavbu bytových jednotek, která povede k záborům zemědělské půdy a zvýšení zastavění území.

Ačkoliv je oblast 3 klíčová pro naplnění cílů horizontálního tématu rovných příležitostí, její význam v rovině udržitelného rozvoje je rovněž důležitý. Přemostěním horizontálních témat je lidský kapitál – u rovných příležitostí umožňuje posílit integritu obyvatel a v udržitelném rozvoji posiluje sociální pilíř. Ten je vzhledem k navrhovaným prioritám dílčích podoblastí dominantní. Protiváha v environmentálním pilíři je soustředěna do myšlenky podpory ekologicky šetrných aktivit (takových, které zabraňují nehospodárnému plýtvání se zdroji), které budou upřednostňovány při realizaci aktivit naplňujících priority jednotlivých opatření. Ekonomický pilíř v oblasti č. 3 představuje pozitivní dopady multiplikačního efektu posilování sociálního kapitálu v regionu, který se synergicky promítá v ostatních definovaných oblastech strategie.

3.9 Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci

Strategie CLLD se ve svých programových rámcích s ohledem na Národní dokument k územní dimenzi zaměřuje na podporovatelné aktivity v operačních programech vymezených pro rozvoj venkova prostřednictvím místních akčních skupin. Jedná se tak o Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program Zaměstnanost (OPZ) a Program rozvoje venkova (PRV).

Jednotlivé programové rámce na sebe synergicky navazují v rovině plnění strategických cílů a opatření MAS Hanácký venkov. Synergii rozčleněnou dle jednotlivých specifických cílů strategie uvádí integrovaný přehled níže. Z něj je patrné, že nejvýznamnější roli hrají v případě tvrdých aktivit Program rozvoje venkova a Integrovaný operační program. Tyto dva programy se doplňují především v integrované podpoře místních komunit vedoucí k posílení infrastruktury pro život a podpoře spolupráce jedinců i spolků na místní úrovni. Program rozvoje venkova dominuje společně s OP Zaměstnanost i při naplňování především měkkých aktivit.

Napříč jednotlivými opatřeními se ve všech oblastech podpory objevuje synergický přístup k řešení inkluze – jak v oblasti zaměstnanosti, tak v rovině vzdělanosti a volnočasových aktivit. Právě oblast inkluze představuje směr, na který MAS Hanácký venkov navazuje z minulého programovacího období (v němž podporoval mj. integraci osob 55+ na trh práce).

Naplňování opatření uvedených v SCLLD formou podpory projektů jednotlivými operačními programy (resp. Programem rozvoje venkova) pak bude reflektovat sledování hodnot stanovených indikátorů v příslušných programových rámci s ohledem na maximální synergii realizovaných projektů.

Tab. 41: Grafické znázornění struktury programových rámčů SCLLD a jejich vazeb na specifické cíle SCLLD

Grafické znázornění struktury programových rámčů SCLLD (levé menu) a jejich vazeb na specifické cíle SCLLD (horní menu)	1.1. Zvyšování kvality komunikací a bezpečnosti dopravy	1.2. Zvyšování atraktivity veřejných prostranství	1.3. Zajištění dostupnosti, funkčnosti a kvality sítové infrastruktury	2.1. Dostupnost a kvalita infrastruktury pro kulturu, sport a volný čas	2.2. Kvalitní školství a vzdělávání	2.3. Dostupná a kvalitní síť sociálních služeb, podpora sociálního začleňování	2.4. Dostupnost základních zdravotních služeb a vybavenost složek IZS	2.5. Kvalitní veřejná správa	3.1. Rozvoj zemědělského podnikání	3.2. Zakládání a rozvoj řemeslných činností, mikro- a malého podnikání	3.3. Udržení míry nezaměstnanosti pod celostátním průměrem	3.4. Využití nevyužívaných ploch a objektů krajiny	4.1. Zvyšování atraktivity a rozmanitosti krajiny	4.2. Zodpovědné a efektivní odpadové hospodářství	4.3. Zvyšování energetických úspor	5.1. Zachování a obnova kulturního dědictví a posilování regionální identity	5.2. Navazování a rozvoj spolupráce ve vazbě na priority a cíle regionu
Opatření IROP 1 Udržitelná a bezpečná doprava	xx	x	x	x	x	x	x									x	x
Opatření IROP 2 Zázemí sociálních služeb a komunitní centra				x	x	xx											x
Opatření IROP 3 Rozvoj vzdělávací infrastruktury	x			x	xx	x											
Fiche PRV 1 Modernizace zemědělských podniků									xx					x	x		
Fiche PRV 2 Rozvoj nezemědělského podnikání	x					x				xx	xx	x		x	x	x	x
Fiche PRV 3 Spolupracující a aktivní MAS								x								x	xx
Opatření OPZ 1 Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování	x			x	xx	x	x	x				x					
Opatření OPZ 2 Prorodinná opatření				x	x	x						x					

Tab. 42: Grafické znázornění integrovaného přístupu na úrovni opatření/fichí jednotlivých programových rámčů SCLLD

Grafické znázornění integrovaného přístupu na úrovni opatření/fichí jednotlivých programových rámčů SCLLD				Opatření IROP 1 Udržitelná a bezpečná doprava	Opatření IROP 2 Zázemí sociálních služeb a komunitní centra	Opatření IROP 3 Rozvoj vzdělávací infrastruktury	Fiche PRV 1 Modernizace zemědělských podniků	Fiche PRV 2 Rozvoj nezemědělského podnikání	Fiche PRV 3 Spolupracující a aktivní MAS	Opatření OPZ 1 Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování	Opatření OPZ 2 Prorodinná opatření	
Opatření IROP 1 Udržitelná a bezpečná doprava					xx		x	x		x		
Opatření IROP 2 Zázemí sociálních služeb a komunitní centra			x			x				x		
Opatření IROP 3 Rozvoj vzdělávací infrastruktury	xx	x					x	x	x	x	x	
Fiche PRV 1 Modernizace zemědělských podniků	x					x	x	x	x	x	x	
Fiche PRV 2 Rozvoj nezemědělského podnikání	x				x		x	x	x	x	x	
Fiche PRV 3 Spolupracující a aktivní MAS			x	x	x		x					
Opatření OPZ 1 Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování	x	xx	x			x				x		
Opatření OPZ 2 Prorodinná opatření	x	x	x				x			x		

3.10 Udržení fungujícího stavu

Pro další vyvážený rozvoj v území MAS Hanácký venkov, z. s. je důležité identifikovat stávající oblasti, v nichž funguje spolupráce. Podkapitola uvádí několik silných stránek území a příklady dobré spolupráce v obcích, které mají pozitivní vliv na rozvojový potenciál oblasti.

V rámci celého regionu MAS je pozitivní kladné migrační saldo a kladný celkový přírůstek obyvatelstva, který je tvořen zejména migračním přírůstkem. Tento faktor je dán zejména atraktivitou regionu z hlediska polohy v blízkosti Olomouce a Prostějova, dobrou dopravní dostupností a obslužnosti a novou rezidenční výstavbou téměř ve všech obcích. Kladné migrační saldo tak díky své struktuře pozitivně ovlivňuje věkovou strukturu obyvatel regionu, která je v porovnání jak s Českou republikou, tak Olomouckým a Jihomoravským krajem příznivější. Snahou MAS by proto měla být podpora investic do infrastruktury, veřejné dopravy a například i zkvalitňování služeb pro rodiny s dětmi nebo podpora stavby inženýrských sítí pro rozvoj vhodně lokalizované nové výstavby.

Jednou z nejsilnějších stránek území MAS je dobrá dopravní dostupnost v oblasti automobilové a železniční dopravy. Dálnice D1 umožňuje velké části obyvatel pohodlnou a rychlou automobilovou dopravu do významnějších center ležících mimo území MAS – Kroměříž, Vyškov, Brno, Olomouc a Prostějov. Technický stav komunikací v obcích je na poměrně dobré úrovni. Dalším pozitivem je zlepšující se technická infrastruktura v území MAS (plynofikace je dokončena ve všech obcích mimo Podivice).

V posledních letech bylo nejrůznějšími projekty čerpajícími z evropských fondů výrazně zkvalitněno i zázemí ve školských zařízeních. Více než polovina obcí disponuje mateřskou školkou a v regionu se nacházejí dvě **ZUŠ**. Dobrá dopravní dostupnost a obslužnost center usnadňují přístup ke středoškolskému i vysokoškolskému vzdělání.

Území MAS disponuje velmi **vhodnými podmínkami pro zemědělství a většina obcí leží v řepařské zemědělské výrobní oblasti**. Existuje zde proto fungující síť zemědělských provozů a spolu s nimi i udržovaná venkovská krajina. Významnou komponentu integrující celé území představuje život v obcích. Pro území MAS je charakteristický čilý spolkový život a dostupná infrastruktura pro volnočasové aktivity. Intenzivní spolková činnost podporuje integritu občanské společnosti a je rovnoměrně rozdělena do celého území MAS. Pořádané kulturně společenské akce mají většinou nadmístní význam a potvrzují fungující meziobecní spolupráci na úrovni mikroregionů.

Z terénního šetření, které proběhlo na celém území MAS ve dnech 13. až 17. 5. 2013 vyplývají některé konkrétní oblasti, označené obcemi za příklady dobré spolupráce. Například v Němcicích nad Hanou si obyvatelé cení dobré spolupráce s radnicí a pěkného prostředí obce. Ve Vrchoslavicích a Radslavicích dobře fungují živé spolky a kulturní život. V Mořicích je rovněž aktivní spolková činnost a výrazná snaha péče o životní prostředí. Mnozí obyvatelé regionu si také cení aktivního a odpovědného

přístupu pracovníků MAS při řešení problémů a viditelné realizace již ukončených projektů.

V nynějším programovém období EU je na území MAS Hanácký venkov, z. s. proto důležité udržet a rozvíjet bohatý společenský život, dobrou činnost spolků a spolupráci mezi obcemi s cílem zvyšování sounáležitosti subjektů a občanů.

4 Implementační část

Implementace strategie CLLD probíhá především prostřednictvím naplňování programových rámčů, tj. souhrnu vybraných aktivit, které je možno podporovat v rámci operačních programů metodou komunitně vedeného místního rozvoje. Tyto aktivity jsou realizovány prostřednictvím projektů koncových žadatelů předkládaných a podporovaných ve výzvách MAS nebo přímo prostřednictvím tzv. klíčových projektů MAS. Realizace klíčových projektů z alokace SCLLD prozatím nebyla pevně stanovena a k jejich využití by bylo přikročeno spíše tehdy, kdy by se v rámci území nepotvrnila absorpční kapacita (resp. jiný způsobilý žadatel s regionální působností). Tyto projekty by mohly být relevantní především, resp. pouze v **OP Zaměstnanost** (viz kapitola 3.6.3).

Dalším způsobem implementace strategie bude realizace projektů národní či mezinárodní spolupráce MAS prostřednictvím výzev vyhlašovaných **Programem rozvoje venkova 2014 – 2020**, či realizace individuálních projektů MAS za podpory dalších finančních zdrojů (státní či krajské rozpočty, fondy a programy EU, nadace atd.). Cíle SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s. mohou být naplňovány také prostřednictvím realizace individuálních projektů podpořených mimo komunitně vedený místní rozvoj kdy nositeli těchto projektů budou subjekty z území MAS Hanácký venkov, z. s.

4.1 Popis řízení včetně řídící a realizační struktury MAS

Organizační struktura MAS vychází z ustanovení **metodiky pro standardizaci MAS** (Osvědčení o splnění standardů MAS bylo MAS Hanácký venkov vydáno 10. 12. 2015) a její nastavení je definováno v rámci stanov spolku. Základním způsobem je rovněž představena v kapitole 1.2 tohoto dokumentu. Ústředními rozhodovacími a řídícími orgány MAS jsou: Valné shromáždění, Představenstvo, Dozorčí rada a Výběrová komise. Kancelář MAS pod vedením Ředitele (vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD) pak představuje realizační složku organizace. Určitým návazným prvkem orgánů jsou pracovní skupiny či komise (ustaveny dlouhodobě, příp. i operativně), které plní v podstatě poradní funkci rozhodovacím orgánům MAS.

Nejvyšším orgánem spolku je **Valné shromáždění**, které tvoří zástupci všech členů spolku. Valné shromáždění schvaluje stanovy a jejich změny, schvaluje strategické dokumenty organizace a nese zodpovědnost za jejich naplňování v území, volí a odvolává členy volených orgánů spolku, popř. rozhoduje o fúzi či zrušení spolku.

Statutárním a rozhodovacím orgánem spolku je minimálně devítičlenné **Představenstvo**, do jeho kompetence spadá např.: volba Předsedy a Místopředsedů spolku, schvalování výzev k předkládání žádostí o dotaci, schvalování způsobu hodnocení a výběru projektů, schvalování projektů vybraných Výběrovou komisí MAS k podpoře, schvalování rozpočtu spolku, rozhodování o přijetí či vyloučení členů spolku,

schvalování uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu se zaměstnanci spolku, koordinace činností při realizaci strategií, projektů a jiných aktivit spolku. Představenstvem volený Předseda a nejvýše dva Místopředsedové kontrolují činnost Kanceláře MAS a jednají za spolek, a to vždy dva současně (Předseda a Místopředseda nebo dva Místopředsedové).

Obr. 20: Organizační struktura MAS Hanácký venkov, z. s.

Výběrovým orgánem spolku je minimálně devítičlenná **Výběrová komise**, do jejíž kompetence spadá zejména výběr projektů na základě objektivních kritérií a navrhování projektů k podpoře, vč. výše alokace na dané projekty, jako podklad pro schválení výběru ze strany Představenstva.

Kontrolním a monitorovacím orgánem spolku je minimálně pětičlenná **Dozorčí rada**, do jejíž kompetence spadá zejména monitoring realizovaných projektů, zodpovědnost za monitoring a hodnocení SCLLD, kontrola účetnictví spolku a dohled nad činností spolku.

Administrativní a technické činnosti spolku zabezpečuje **Kancelář MAS**, která je zodpovědná za praktický výkon rozhodnutí orgánů spolku. Má dostatečnou personální i materiální kapacitu pro realizaci SCLLD. Kancelář vede ředitel, který je Vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD (1,0 úvazek). Dalším zaměstnancem je manažer (1,0 úvazek). V případě potřeby může Kancelář MAS přijmout dalšího manažera nebo asistenta. Vedení účetnictví je zajištěno externí službou. Kancelář MAS prezentuje a propaguje SCLLD, monitoruje absorpční kapacitu v území, konzultuje projektové záměry, registruje žádosti o podporu, provádí jejich administrativní kontrolu, administruje proces hodnocení žádostí, napomáhá žadatelům ve všech fázích realizace projektu, komunikuje s orgány MAS i řídícími orgány, vede evidenci projektů, provádí archivaci dokumentů v souladu se směrnicí Spisový a skartační řád (dle aktuálního znění zákona a prováděcích předpisů jednotlivých operačních programů).

Pravomoci, kompetence, povinnosti a úkoly jednotlivých orgánů MAS jsou definovány stanovami MAS Hanácký venkov, z. s.

Tab. 43: **Kompetence orgánů a kanceláře MAS v oblasti implementace SCLLD**

Valné shromáždění MAS	<p>schvaluje základní programové a strategické dokumenty Spolku, včetně SCLLD (Strategie komunitně vedeného místního rozvoje), a kontroluje jejich plnění</p> <p>nese zodpovědnost za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS</p>
Představenstvo MAS	<p>schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD i s ostatními zaměstnanci Spolku</p> <p>schvaluje výzvy k předkládání žádostí o dotaci</p> <p>schvaluje/vybírá projekty k podpoře/realizaci a stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu Výběrové komise</p> <p>schvaluje způsob hodnocení a výběru projektů (metodiku způsobu výběru projektů), včetně výběrových kritérií pro výběr projektů</p> <p>schvaluje předkládání žádostí a účast Spolku v individuálních projektech, vč. finanční spoluúčasti Spolku</p> <p>koordinuje činnosti při realizaci rozvojové strategie Spolku, individuálních projektů a jiných aktivit Spolku</p>
Výběrová komise MAS	<p>předbýber projektů na základě objektivních kritérií – navrhuje jejich pořadí podle přínosu těchto operací k plnění záměrů a cílů strategie</p> <p>navrhování projektů k podpoře/realizaci a výši alokace na dané projekty pro schválení/vývěru ze strany Představenstva</p>
Dozorčí rada MAS	<p>dohled nad tím, že Spolek vyvíjí činnost v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a SCLLD</p> <p>kontrola metodiky způsobu výběru projektů a jejího dodržování, včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru</p> <p>zodpovědnost za monitoring a hodnocení SCLLD: zpracovává a předkládá Představenstvu ke schválení indikátorový a evaluační plán SCLLD</p> <p>monitoring realizovaných projektů a s tím související kontrola plnění souvisejících podmínek</p>
Kancelář MAS	<p>zajišťuje a připravuje materiály a podklady potřebné pro činnost orgánů Spolku, včetně jejich distribuce členům orgánů Spolku</p> <p>poskytuje konzultace předkladatelům projektů, kteří se ucházejí o podporu v rámci realizace SCLLD</p> <p>zajišťuje administrativní kontrolu a kontrolu přijatelnosti projektů předkládaných žadatelů v rámci vyhlášených výzev</p>

4.2 Popis administrativních postupů pro vyhlašování výzvy MAS, hodnocení a výběr projektů

Následující odstavce popisují jednotlivé fáze projektového cyklu od vyhlášení výzvy k předkládání žádostí o dotaci ze strany MAS až po ukončení doby udržitelnosti konkrétního realizovaného projektu koncového žadatele. Důraz je kladen zejména na zachování transparentnosti na úrovni hodnocení, výběru i schvalování projektů a také na administrativní postupy a jejich odpovídající personální zajištění. Součástí dané kapitoly je rovněž popis postupů, zajišťujících hodnocení souladu projektů se SCLLD a také popis zajištění související auditní stopy.

Vyhlašení výzvy

Na základě harmonogramu uvedeného v rámci SCLLD a ve vazbě na výzvy vyhlašované příslušným řídícím orgánem připravuje vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD podklady pro vyhlášení Výzvy MAS k předkládání žádostí o podporu v rámci SCLLD. Každá výzva má následující strukturu: Název MAS a název SCLLD, název oblastí podpory (opatření CLLD, v případě PRV tzv. Fiche), v rámci kterých je Výzva vyhlašována, předpokládaná alokace pro jednotlivé oblasti podpory, datum a čas uzávěrky příjmu žádostí o podporu, preferenční kritéria pro hodnocení projektů, kontaktní údaje (odkaz na internetové stránky MAS, jméno, telefon a email na pracovníka MAS poskytujícího informace případným žadatelům), další informace dle požadavků řídících orgánů a doplňkové informace o poskytované administrativní podpoře (např. termín školení pro žadatele, termín možných konzultací, text metodických pomůcek pro žadatele apod.)

Návrh na vyhlášení výzvy je před svým zveřejněním projednán Představenstvem MAS, po jehož schválení je postoupen k posouzení řídícímu orgánu. V případě, že řídící orgán daný návrh schválí, je následně Výzva MAS vyhlášena. Tento proces probíhá prostřednictvím systému MS2014+. Informace o vyhlášení výzvy včetně všech souvisejících dokumentů jsou vždy zveřejněny na internetových stránkách MAS (www.hanackyvenkov.cz), obce z území MAS jsou požádány o zveřejnění Výzvy MAS na svých úředních deskách. Zveřejnění zajišťuje Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD ve spolupráci s manažerem. Tito pracovníci také zajišťují komunikaci a konzultace s žadatelem. V souvislosti s vyhlášením výzvy je uspořádán informační seminář pro žadatele, na kterém jsou potenciální žadatelé seznámeni s předmětem výzvy, informacemi a podrobnými náležitostmi pro podávání žádostí v souladu s podmínkami řídících orgánů.

Příjem žádostí

Potenciálním žadatelům jsou vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD a manažer (případně manažeři) k dispozici k bezplatným individuálním konzultacím. Příjem žádostí probíhá v čase vymezeném k tomu v konkrétní výzvě. Přijaté žádosti je přiděleno evidenční číslo a je pro ni založena samostatná archivační složka, ve které je uložena veškerá související dokumentace. Po skončení termínu pro příjem žádostí je na internetových stránkách MAS zveřejněn seznam přijatých žádostí o podporu. Přijaté žádosti poté prochází administrativní kontrolou zahrnující kontrolu formálních

náležitostí a podmínek přijatelnosti stanovených Řídícími orgány a souvisejícími pravidly. Kontrolu provádí manažer pod dohledem Vedoucího zaměstnance pro realizaci SCLLD. Výsledek kontroly je zaprotokolován dle podmínek výzvy, o výsledku kontroly je žadatel informován. Pokud to podmínky stanovené řídícími orgány dovolují, je žadateli umožněno odstranit případné nedostatky, a to v přiměřené časové lhůtě.

Výběr projektů

Žádosti o podporu, které splnily výše uvedené podmínky (prošly administrativní kontrolou a kontrolou přijatelnosti), jsou postoupeny předsedovi Výběrové komise. Ten ve spolupráci s Kanceláří MAS stanoví, kteří členové Výběrové komise budou zpracovávat hodnocení, a to s ohledem na požadavky nestrannosti, nepodjatosti a odbornosti. Dále stanoví termín a místo konání veřejné obhajoby projektů a zasedání Výběrové komise. Členové komise pověření hodnocením žádostí o podporu se seznámí se žádostmi včetně příloh, připraví si návrh hodnocení dle zveřejněných preferenčních kritérií a případné dotazy na předkladatele žádostí. Kancelář MAS připraví každému pověřenému členu komise elektronickou, případně tištěnou verzi žádosti vč. příloh, obsáhlé přílohy budou k nahlédnutí v kanceláři MAS (např. dokumentace pro územní řízení nebo stavební povolení). Před zasedáním Výběrové komise je uspořádána veřejná obhajoba projektů, na kterou jsou pozváni všichni předkladatelé žádostí o podporu či jejich zástupci. Zde mohou svůj projekt krátce prezentovat, zodpoví otázky členů Výběrové komise či veřejnosti. Kancelář MAS připraví pozvánku na tuto veřejnou obhajobu, zajistí její zveřejnění na internetových stránkách MAS a e-mailem ji rozešle všem členům Výběrové komise a všem žadatelům (na e-mailový kontakt uvedený v žádosti o podporu).

Hodnocení projektů ze strany Výběrové komise

Pro účely hodnocení projektů bude před každou výzvou zpracován metodický pokyn - Manuál pro hodnocení projektů, za jehož vypracování zodpovídá Kancelář MAS. Po jeho schválení ze strany Představenstva je distribuován členům Výběrové komise a zveřejněn na internetových stránkách MAS, kde se s ním mohou seznámit žadatelé i široká veřejnost. Dodržováním schváleného metodického pokynu bude zajištěna transparentnost celého procesu výběru projektů. Po veřejné obhajobě projektů zpracují hodnocením pověření členové Výběrové komise své hodnocení a sestaví pořadí žádostí o podporu dle dosaženého bodového ohodnocení. Za provedení bodového hodnocení jednotlivých projektů odpovídá Výběrová komise. Každý projekt je pro zvýšení transparentnosti a objektivnosti hodnocení hodnocen minimálně třemi členy Výběrové komise, přičemž tyto dílčí „hodnotící skupiny“ jsou ustavovány tematicky pro jednotlivá vyhlášená opatření/Fiche. Cílem je zajistit minimalizaci nežádoucích odchylek při komparaci výsledků hodnocení projektů; myšleno odchylek způsobených existencí více hodnotících skupin v rámci jednoho tematického opatření. Na zasedání Výběrové komise porovnají jednotliví členové hodnotících skupin svá hodnocení u konkrétních projektů a případné významné rozdíly v hodnocení spolu prodiskutují tak, aby byly i

v rámci subjektivního vnímání eliminovány rozdíly v definici naplnění jednotlivých preferenčních kritérií.

Členové Výběrové komise jsou při hodnocení projektů vázáni vnitřními předpisy MAS Hanácký venkov, z. s. pro administraci SCLLD, ve kterých jsou ošetřeny rovněž zásady a postupy pro řešení případného střetu zájmů. Hodnotitel, u kterého by mohlo dojít ke střetu zájmu, je z hodnocení vyloučen (resp. není pověřen předsedou Výběrové komise hodnocením) a místo něj projekt hodnotí člen komise, kterého určí předseda Výběrové komise, a u něhož nedochází ke střetu zájmů.

Po uzavření procesu hodnocení pak předseda Výběrové komise společně s Vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD překontrolují výsledné součty či průměry obdržených bodů a následně je zapíší do připraveného protokolu o hodnocení projektů. Na základě tohoto protokolu sestaví Kancelář MAS pořadí hodnocených projektů od projektu s nejvyšším bodovým hodnocením po projekt s nejnižším bodovým hodnocením. Tímto okamžikem končí zasedání Výběrové komise. Z průběhu zasedání je pořizován zápis obsahující stručný záznam jednání, bodové hodnocení jednotlivých projektů, seznam žádostí podle bodového hodnocení s rozdělením na projekty doporučené či nedoporučené k realizaci v rámci dané výzvy.

Schvalování doporučených projektů a oznámení výsledků

Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD zajistí projednání seznamu s pořadím hodnocených projektů Představenstvem MAS. Jednání je rovněž přítomen předseda Výběrové komise, který na tomto zasedání seznámí členy Představenstva s procesem výběru projektů a jeho výsledky. Představenstvo následně schválí nebo ve sporných případech upraví návrh Výběrové komise, a to s ohledem na alokaci výzvy a požadovanou částku podpory projektů.

Výsledek hodnocení a výběru projektů do tří dnů zveřejní Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD na internetových stránkách MAS a současně informuje o výsledku jednotlivé žadatele. Vybrané žádosti o podporu následně předá příslušnému Řídícímu orgánu ke kontrole. V případě zjištěných nedostatků zajistí manažer komunikaci s dotyčným žadatelem a je mu nápomocen při odstranění zjištěných nedostatků v žádosti. Pokud žádost nevykazuje žádné nedostatky, vydá příslušný Řídící orgán právní akt či s žadatelem uzavře dohodu, a tím se z žadatele stává tzv. konečný příjemce.

O případných odvoláních proti výběru ze strany žadatelů rozhoduje Dozorčí rada MAS.

Realizační fáze

Pro konečné příjemce Kancelář MAS uspořádá informační seminář, poskytuje jim v průběhu celé realizace projektu bezplatné konzultace v sídle MAS, místo realizace projektu či v sídle žadatele. Projednává s konečným příjemcem případné změny v realizaci projektu, navrhoje řešení či zpracovává oznámení o změnách v projektu Řídícímu orgánu. V případě, že je ke změně požadováno stanovisko MAS, vydává jej Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD nebo manažer. Kancelář MAS je rovněž

pověřena kontrolou žádostí o platbu a s tím spojenou administrativní podporou žadatelům.

Kontrolní a monitorovací činnost

Kancelář MAS asistuje konečnému příjemci při přípravě dokumentace pro monitoring projektu. Zajišťuje komunikaci s konečným příjemcem až do ukončení doby udržitelnosti projektu. Dále zajišťuje archivaci dokumentace, týkající se realizovaného projektu.

Kontroly příslušné dokumentace a kontroly na místě realizace jednotlivých projektů realizuje Kancelář MAS. Ta se rovněž dle svých možností účastní i kontrol ze strany řídících orgánů, popř. dalších kontrolních subjektů. Účastnit kontrol se mohou rovněž členové Dozorčí rady či Představenstva MAS. Termíny kontrol jednotlivých projektů se standardně váží ke kontrole předložené žádosti o platbu v rámci konkrétních projektů.

Tab. 44: Činnosti při vyhlašování a administraci výzev, vč. zodpovědnosti

Činnosti	Odpovědná osoba/orgán/subjekt
Vyhlašení Výzvy příslušného programu	příslušný Řídící orgán
Příprava podkladů pro vyhlášení Výzvy MAS	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Schválení Výzvy MAS	Představenstvo MAS
Potvrzení Výzvy MAS	příslušný Řídící orgán
Vyhlašení Výzvy MAS	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD
Zveřejnění Výzvy MAS	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Seminář pro žadatele a bezplatné konzultace záměrů a žádostí	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Příjem žádostí o podporu a jejich administrace	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Administrativní kontrola	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Vytvoření metodiky - Manuálu pro hodnocení projektů	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Příprava podkladů pro výběr projektů	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Přidělení projektů hodnotitelům a stanovení termínu konání veřejné obhajoby projektů	Předseda Výběrové komise
Hodnocení žádostí o podporu	členové Výběrové komise
Sestavení pořadí hodnocených žádostí o podporu	Předseda Výběrové komise
Rozhodnutí o konečném výběru projektů, řešení sporných záležitostí	Představenstvo MAS

Zveřejnění výsledků hodnocení a seznamu projektů doporučených a nedoporučených k podpoře	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Vyřizování případných odvolání žadatelů proti výběru	Dozorčí rada MAS
Administrativní kontrola projektů doporučených k podpoře	příslušný Řídící orgán
Vydání právního aktu/uzavření dohody	příslušný Řídící orgán
Seminář pro konečné příjemce a bezplatné konzultace	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Metodická pomoc a administrace v průběhu celé realizace projektu	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Konzultace změn v průběhu realizace projektu	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Schvalování změn v průběhu realizace	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer, příslušný Řídící orgán
Příprava dokumentace pro žádost o platbu, monitoring	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Provádění kontrol	Vedoucí zaměstnanec pro realizaci SCLLD + manažer
Monitoring a kontrola plnění SCLLD	Dozorčí rada MAS + Kancelář MAS

Pozn.: Veškeré uvedené, navazující či související postupy budou blíže specifikované v požadavcích jednotlivých Řídících orgánů a žadatelé s nimi budou seznamováni prostřednictvím příslušných metodik či v rámci Manuálu pro hodnocení projektů.

4.3 Popis animačních aktivit

Animační aktivity zahrnují všechny činnosti MAS v rámci CLLD mimo samotnou administraci projektů konečných žadatelů/příjemců. Jejich smyslem je především zajištění dostatečné propagace a publicity SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s., informování žadatelů o způsobu výběru projektů, nastavení procesů a usnadnění výměny informací mezi zúčastněnými stranami, koordinace aktivit místních aktérů směřujících k naplňování SCLLD a podpora žadatelů/příjemců v rozvíjení projektových záměrů. Realizace a koordinace animačních aktivit je náplní činnosti Kanceláře MAS.

Stěžejní aktivitou v oblasti animace je pro MAS zvyšování absorpční kapacity, informovanosti a projektové připravenosti subjektů – potenciálních žadatelů – v území MAS. Tyto činnosti spočívají především v informačních, konzultačních, podpůrných a propagačních činnostech, zaměřených nejen na opatření financovatelná prostřednictvím programových rámců SCLLD, ale rovněž podporovatelná z jakýchkoliv jiných zdrojů.

Animace je po celou dobu realizace SCLLD zajištěna prostřednictvím těchto komunikačních kanálů:

- internetové stránky MAS Hanácký venkov, z. s.: www.hanackyvenkov.cz, které jsou hlavním komunikačním prostředkem. Poskytuje informace o MAS, její struktuře, členské základně, podmínkách členství, jsou zde zveřejněny platné stanovy, výroční zprávy, SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s. a další potřebné informace, dokumenty, pravidla a metodické pokyny, informace související s vyhlášenými výzvami apod.
- profil MAS Hanácký venkov, z. s. na sociální síti Facebook
- zpravodaj MAS
- články a tiskové zprávy v regionálním tisku
- propagační letáky a publikace
- prezentační činnosti na akcích v regionu spolupořádaných MAS
- hromadná setkání – např. setkání starostů, jednání mikroregionů, zástupců školských zařízení apod.
- individuální konzultace
- prezentace činnosti mimo region MAS na seminářích, konferencích, výstavách

Jak je výše zmíněno, MAS Hanácký venkov je mj. i pořadatelem, spolu-pořadatelem či partnerem řady tradičních akcí v rámci regionu.

Spolu se sousední MAS (Prostějov venkov o.p.s.) a partnerskou MAS ze Slovenska (Miestna akčná skupina Spoločenstva obcí topol'čiansko-ductonského mikroregiónu) je každoročně od roku 2010 konána hasičská soutěž v požárním útoku „O pohár MAS“.

Každoročně pořádanou akcí je také **Setkání starostů** regionů sousedních MAS Hanácký venkov a MAS Střední Haná, spojené s prezentací činnosti obou organizací, výměnou zkušeností a neformálním sportovním kláním.

MAS Hanácký venkov je pravidelným účastníkem – vystavovatelem – na mezinárodním agrosalonu Země Životelka, jenž je tematicky zaměřen na obnovu a rozvoj venkova, rostlinnou a živočišnou výrobu, zemědělskou techniku, potravinářskou výrobu, lesní a vodní hospodářství, zahradnictví, přestitelství, služby pro zemědělství apod.

MAS se také v rámci možností snaží pravidelně podporovat tradiční akce, pořádané v její územní působnosti. O své činnosti informuje prostřednictvím internetových stránek <http://www.hanackyvenkov.cz/>, příspěvky do regionálních periodik, popř. vydáváním vlastního tištěného zpravodaje.

4.4 Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce

Místní akční skupina je členem/partnerem v rámci několika organizací, sdružujících venkovské subjekty v oblasti rozvoje venkova. Jedná se např. o **Národní síť místních akčních skupin České republiky** (NS MAS ČR), potažmo Krajské sdružení MAS Olomouckého kraje. A prostřednictvím NS MAS ČR také o evropské sdružení místních akčních skupin ELARD (*European LEADER Association for Rural Development*).

Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z. s. (dále jen „NS MAS ČR“) je sdružením místních akčních skupin (Local Action Groups), dále jen „MAS“ pracujících metodou LEADER. Jejím posláním je především sdružovat MAS, reprezentovat a zastupovat MAS na národní úrovni vůči vládním institucím, ministerstvům a organizacím zřizovanými ministerstvy a dalším relevantním subjektům a na mezinárodní úrovni vůči organizacím a subjektům pracujícím v intencích iniciativy Leader a ve vztahu k ostatním partnerům, institucím a úřadům apod.

Od roku 2012 je MAS také partnerem **Celostátní síť pro venkov** (CSV), zřízené Ministerstvem zemědělství ČR. Hlavní myšlenkou Sítě je sdílení zkušeností a poznatků, vč. jejich předávání směrem k aktérům podílejících se na rozvoji venkova a zemědělství. Prostřednictvím sítě jsou realizovány a podporovány různé akce, semináře, školení či exkurze, naplňující výše uvedené poslání.

MAS Hanácký venkov, z. s. je také jedním ze zakládajících členů Certifikační komise značky **"HANÁ regionální produkt®"**, která je složená ze zástupců místních akčních skupin, sdružení, institucí, regionálních výrobců a odborné veřejnosti. O značku HANÁ regionální produkt® se mohou ucházet výrobky a produkty pocházející z oblasti Hané. Tato značka garantuje zejména původ výrobků na Hané a jejich jedinečnost vyplývající z vazby na tento region (tradice, místní suroviny, ruční výroba), ale také jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí. Více informací o regionální značce lze nalézt na internetových stránkách <http://www.regionálni-znacky.cz/hana>

Možnosti další budoucí spolupráce MAS na národní i nadnárodní úrovni se, kromě výše uvedených aktivit, potenciálně týkají všech v rámci SCLLD definovaných strategických, potažmo specifických cílů. Konkrétní projektové aktivity či záměry podléhají schválení Představenstvem MAS.

4.5 Popis zvláštních opatření pro hodnocení (monitoring a evaluace)

Zodpovědnost za průběžný i celkový monitoring a evaluaci SCLLD, za jejich pravidelné zpracování a předložení Představenstvu MAS ke schválení, příp. za jejich předložení jiným institucím v souladu s požadavky řídících orgánů, má Dozorčí rada MAS. Ta současně provádí monitoring realizovaných projektů, zpracovává a předkládá Představenstvu ke schválení indikátorový a evaluační plán SCLLD, podle kterého při odpovídajících činnostech postupuje. Jako podpůrná – výkonná a administrativní – složka je jí k dispozici Kancelář MAS.

Základním nástrojem pro monitorování SCLLD jako celku i jednotlivých projektů bude jednotný **monitorovací systém pro období 2014 - 2020 (MS2014+)** zajišťující sběr územně identifikovaných dat o projektech v jejich jednotlivých fázích a využívající indikátory definované NČI.

Vzhledem k objemu finanční alokace, která je navázána na realizaci projektů v rámci Akčního plánu SCLLD, se po jejich naplnění nepředpokládá zásadní či podstatný vliv na základní obecné ukazatele o stavu regionu z hlediska obyvatelstva, zaměstnanosti či ekonomiky. V úvahu je třeba brát také řadu externích a neregionálních vlivů, které tyto ukazatele zásadním způsobem ovlivňují. Sada indikátorů zvolená pro sledování dopadů intervencí komunitně vedeného místního rozvoje je tak svým charakterem spíše určitým povinným minimem. Bližší informace viz odpovídající pasáže návrhové části SCLLD.

Sledování základních výsledkových indikátorů přiřazených k jednotlivým strategickým cílům probíhá mimo jednotný monitorovací systém, a to za pomoci anketních šetření mezi obyvatelstvem regionu MAS. Rovněž u této rámcových oblastí platí, že komunitně vedený místní rozvoj není a nemůže být zásadním či hlavním faktorem ovlivňujícím „pocitové vnímání“ obyvatel regionu – jejich spokojenosť s jednotlivými oblastmi života. Z toho důvodu budou příslušná anketní šetření doprovázena doplňkovými dotazy, které by měly napomoci k získání relevantních výstupů s konkrétní vazbou na ze strany SCLLD podporované aktivity. Daný evaluační proces – hodnocení naplnění SCLLD – se primárně předpokládá po ukončení realizace SCLLD v roce 2023, příp. v rámci střednědobého hodnocení v roce 2018.

Výsledky pravidelného průběžného monitoringu SCLLD (monitorovací zpráva) budou v návaznosti na požadavky řídících orgánů a po schválení ze strany Představenstva MAS pravidelně předkládány a také zveřejňovány:

- v rámci zpráv o plnění integrované strategie předkládaných prostřednictvím MS2014+ centrálním orgánům (MMR – Odbor regionální politiky, zprostředkovaně Řídící orgán jednotlivých operačních programů)
- v rámci výroční zprávy MAS
- na internetových stránkách MAS.

5 Přílohy

1. Mapa území a seznam obcí
2. Popis postupu zapojení komunity do vypracování strategie
3. Mapová příloha
4. Finanční plán a indikátory
5. Analýza rizik
6. Čestné prohlášení

6 Použité zkratky

AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny
CS	Cílová skupina
CSV	Celostátní sít pro venkov
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	Dobrovolný svazek obcí
ESF	Evropský sociální fond
ESI	Evropský strukturální a investiční fond
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
ITS	Systémy inteligentní dopravy
IZS	Integrovaný záchranný systém
JMK	Jihomoravský kraj
LFA	Less Favoured Areas – méně příznivé oblasti
LPIS	Veřejný registr půdy
MAS	Místní akční skupina
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPIN	Metodický pokyn pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MPZ	Místní partnerství zaměstnanosti
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NČI	Národní číselník indikátorů
NS	Naučná stezka
NS MAS	Národní síť místních akčních skupin
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OK	Olomoucký kraj
OP	Operační program
OPZ	Operační program Zaměstnanost
POV	Program obnovy venkova
PPO	Podniky právnických osob
PRV	Program rozvoje venkova
ŘO	Řídící orgán
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SAPS	Single Area Payment Scheme – jednotná platba na plochu
SC	Strategický cíl
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SLDB	Sčítání lidí domů a bytů
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SPL	Strategický plán LEADER
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SŠ	Střední škola
TUR	Trvale udržitelný rozvoj
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
VPM	Volné pracovní místo
VÚ	Vojenský újezd
ZD	Zemědělské družstvo
ZOD	Zemědělsko-obchodní družstvo
ZPF	Zemědělský půdní fond
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
ZZS OK	Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje

7 Seznam tabulek a obrázků

Tabulky:

- Tab. 1: Počet předložených a podpořených projektů v rámci jednotlivých Fichí MAS, vč. finančních objemů (opatření IV.1.2. PRV 2007-2013)
- Tab. 2: Přehled jednotlivých Výzev MAS, vč. vyhlašovaných fichí a alokací
- Tab. 3: Hustota zalidnění na území MAS, Olomouckého a Jihomoravského kraje a ČR k 31. 12. 2014
- Tab. 4: Podíl obyvatel v obcích podle velikostních kategorií v území regionu MAS k 31. 12. 2014
- Tab. 5: Věková struktura obyvatel na území regionu MAS k 31. 12. 2014
- Tab. 6: Přirozený přírůstek, migrační saldo a celkový přírůstek obyvatelstva v území regionu MAS v letech 2001-2012
- Tab. 7: Vzdělanostní struktura obyvatel na území regionu MAS k 1. 3 2001 a 26. 3. 2011
- Tab. 8: Obyvatelstvo podle náboženského vyznání na území MAS k 26. 3. 2011
- Tab. 9: Domovní a bytový fond v území regionu MAS k 26. 3. 2011
- Tab. 10: Obydlené domy dle vlastnictví v území regionu MAS k 26. 3. 2011
- Tab. 11: Obydlené domy dle stáří v území regionu MAS k 26. 3. 2011
- Tab. 12: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity a vyjíždějící za prací mimo obec žijící na území MAS k 26. 3. 2011
- Tab. 13: Zaměstnaní podle sektorů národního hospodářství (%) žijící na území MAS k 26. 3. 2011
- Tab. 14: Největší zaměstnavatelé na území MAS ke konci roku 2014
- Tab. 15: Základní charakteristiky trhu práce na území MAS k 31. 12. 2014
- Tab. 16: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území MAS k 30. 6. 2014 (1. část)
- Tab. 17: Rizikové skupiny uchazečů o zaměstnání na území MAS k 30. 6. 2014 (2. část)
- Tab. 18: Využití půdy (%) k 31. 12. 2014 na území MAS, v ČR, Olomouckém a Jihomoravském kraji
- Tab. 19: Chráněná území na území MAS
- Tab. 20: Analýza SWOT
- Tab. 21: Potřeby a problémy v jednotlivých tematických oblastech
- Tab. 22: Územně plánovací dokumentace (ÚPD) obcí MAS včetně aktualizací
- Tab. 23: Zvolené indikátory výsledku a výstupu pro jednotlivé strategické cíle
- Tab. 24: SC 1 Zlepšování stavu infrastruktury a vzhledu obcí
- Tab. 25: SC 2 Zajištění dostupnosti občanské vybavenosti a služeb
- Tab. 26: SC 3 Rozvoj podnikání a podpora zaměstnanosti

- Tab. 27: SC 4 Zvýšení kvality životního prostředí a krajiny
- Tab. 28: SC 5 Zachování kulturního dědictví a rozvoj spolupráce
- Tab. 29: Matice vazeb specifických cílů MAS Hanácký venkov na vnitřní a vnější prostředí MAS
- Tab. 30: Matice vazeb specifických cílů MAS Hanácký venkov na identifikované problémy a potřeby MAS
- Tab. 31: Souhrnný přehled opatření/fichí programových rámci akčního plánu SCLLD
- Tab. 32: Opatření IROP 1 – Udržitelná a bezpečná doprava
- Tab. 33: Opatření IROP 2 – Zázemí sociálních služeb a komunitní centra
- Tab. 34: Opatření IROP 3 – Rozvoj vzdělávací infrastruktury
- Tab. 35: Fiche PRV 1 – Modernizace zemědělských podniků
- Tab. 36: Fiche PRV 2 – Rozvoj nezemědělského podnikání
- Tab. 37: Fiche PRV 3 – Spolupracující a aktivní MAS
- Tab. 38: Opatření OPZ 1 – Sociální služby, sociální práce a sociální začleňování
- Tab. 39: Opatření OPZ 2 – Prorodinná opatření
- Tab. 40: Souhrnný přehled monitorovacích indikátorů pro programové rámce SCLLD MAS Hanácký venkov, z. s.
- Tab. 41: Grafické znázornění struktury programových rámci SCLLD a jejich vazeb na specifické cíle SCLLD
- Tab. 42: Grafické znázornění integrovaného přístupu na úrovni opatření/fichí jednotlivých programových rámci SCLLD
- Tab. 43: Kompetence orgánů a kanceláře MAS v oblasti implementace SCLLD
- Tab. 44: Činnosti při vyhlašování a administraci výzev, vč. zodpovědnosti

Obrázky:

- Obr. 1: Obce tvořící území MAS Hanácký venkov, z. s.
- Obr. 2: Organizační schéma spolku - MAS Hanácký venkov, z. s.
- Obr. 3: Vztah Strategického plánu LEADER MAS Na cestě k prosperitě ke struktuře PRV ČR 2007-2013
- Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel na území regionu MAS mezi léty 1910 a 2011.
- Obr. 5: Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví na území regionu MAS v letech 2001 a 2014.
- Obr. 6: Vybrané prvky technické infrastruktury na území MAS Hanácký venkov, z. s. v roce 2013
- Obr. 7: Dopravní infrastruktura na území MAS Hanácký venkov, z. s.
- Obr. 8: Jedna z nejvýznamnějších nevyužívaných ploch na území MAS Hanácký venkov, z. s. v obci Němčice nad Hanou (pozemek bývalého cukrovaru)
- Obr. 9: Vývoj míry nezaměstnanosti v letech 2001 až 2011 (vždy k 31. 12.)
- Obr. 10: Pokrytí Olomouckého kraje výjezdovými základnami Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje
- Obr. 11: Svozová oblast společnosti RESPONO a.s.
- Obr. 12: Ohrožení půdy na území MAS vodní erozí [$t.ha^{-1}.rok^{-1}$]
- Obr. 13: Logo MAS Hanácký venkov, z. s.
- Obr. 14: Hierarchie - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 15: Hierarchie SC 1 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 16: Hierarchie SC 2 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 17: Hierarchie SC 3 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 18: Hierarchie SC 4 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 19: Hierarchie SC 5 - posloupnost cílů, opatření a aktivit
- Obr. 20: Organizační struktura MAS Hanácký venkov, z. s.

8 Zdroje

1. Analýza romských lokalit [online]. 2006. Gabbal analysis & Consulting. Dostupné z: <www.mpsv.cz/files/clanky/3043/Analyza_romskych_lokalit.pdf>
2. Analýza sociálně vyloučených lokalit [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/Analyza_socialne_vylouc_enych_lokalit_GAC.pdf>
3. Celostátní sčítání dopravy 2010 [online]. 2013. Ředitelství silnic a dálnic ČR. Dostupné z: <<http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>>
4. Český statistický úřad. Městská a obecní statistika, Veřejná databáze, Databáze demografických údajů [online]. 2015. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/>>
5. Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 [on-line]. 2015. Český statistický úřad. Dostupné z: <<http://vdb.czso.cz/sldbo/#!stranka=podle-tematu&tu=30628&th=&v=&vo=null&vseuzemi=null&void=>>>
6. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje a Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Jihomoravského kraje na léta 2011-2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
7. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<https://www.kr-olomoucky.cz/download.html?id=15217>>
8. Dopravní politika ČR 2014 – 2020 s výhledem do roku 2050 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
9. Ekotoxa – mapové podklady vytvořené pro MAS Hanácký venkov, z. s.
10. Evidence nestátních neziskových organizací [online]. 2013. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <<http://www.isnno.cz/>>.
11. Frascatiho manuál [online]. 2002. Dostupné z: <<http://www.vyzkum-vyvoj.cz/default.asp?nDepartmentID=41&nLanguageID=1>>
12. Generel dopravy Jihomoravského kraje a Program rozvoje sítě cyklistických komunikací s minimálním kontaktem s motorovou dopravou v Jihomoravském kraji [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
13. GIS 0 prostorová analýza, prosinec 2011. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2012. [interní dokument Ministerstva práce a sociálních věcí ČR].
14. Integrovaný portál MPSV - Zaměstnanost (Statistiky nezaměstnanosti) [online]. 2013. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Dostupné z: <<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>>.
15. Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
16. Koncepce ochrany obyvatelstva do 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>

17. Koncepce ochrany přírody Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
18. Koncepce optimalizace rozvoje silniční sítě II. a III. třídy Olomouckého kraje do r. 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
19. Koncepce řešení problematiky ochrany před povodněmi v České republice s využitím technických a přírodě blízkých opatření [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
20. Koncepce zachování a obnovy kulturních památek JMK [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
21. Malý lexikon obcí 2011 [online]. 2013. Český statistický úřad. Dostupný na: <<http://csugeo.i-server.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/1302-11>>
22. Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/02/SCLLD-26012014_mmr.pdf>
23. Mapa sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v České republice. [online] 2014. Dostupné na: <http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html>
24. Mapové vrstvy Geoportálu Cenia [online]. 2015. Dostupné na: <<http://geoportal.gov.cz>>
25. Národní strategie rozvoje sociálních služeb 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.martinpotucek.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=573%3Anovy-popularni-lanek&catid=41%3Apopular-clanky&Itemid=67&lang=cs>
26. Nařízení č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě [online]. 2010. Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/eagri/dotace/program-rozvoje-venkova-na-období-2007/opatreni-osy-ii/platby-za-prirodni-znevyhodneni/narizeni-vlady-2007-75-strukturalnipolit.html>>
27. Nařízení č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech [online]. 2010. Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné na: <http://eagri.cz/public/eagri/legislativa/pravni-predpisy-mze/tematicky-prehled/Legislativa-MZe_uplna-zneni_narizeni-vlady-2003-103-zranitelne-oblasti.html>
28. On-line databáze firem [online]. 2013. HBI Česká republika, s.r.o. Dostupné z: <<http://www.hbi.cz/index.php>>
29. Plán odpadového hospodářství ČR pro období 2015 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr>
30. Plán odpadového hospodářství Olomouckého kraje pro období 2016 až 2025 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>

31. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Olomouckého kraje [online]. 2013. Olomoucký kraj. Dostupné z: <<http://mapy.kr-olomoucky.cz/prvk/index.html>>
32. Politika územního rozvoje České republiky [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky>>
33. Portál veřejné správy [online]. 2013. Ministerstvo vnitra ČR. Dostupné z: <<http://portal.gov.cz/>>.
34. Program rozvoje cestovního ruchu Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
35. Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2014–2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
36. Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje 2015 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<https://www.kr-olomoucky.cz/analyzy-a-koncepce-cl-184.html>>
37. Přehled údajů o licencích udělených ERÚ [online]. 2010. Energetický regulační úřad. Dostupné z: <<http://licence.eru.cz/index.php?roff=150>>
38. Regionální inovační strategie Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
39. Regionální inovační strategie Olomouckého kraje a Krajská příloha k národní RIS 3 za Olomoucký kraj [online]. 2015. Dostupné z: <http://databaze-strategie.cz/>
40. Respono – nakládání s odpady [online]. 2013. Dostupné z: <<http://www.respono.cz/sluzby/svoz-kounalniho-odpadu/>>
41. Seznam ekologických zemědělců 2012 [online]. 2011. Ministerstvo zemědělství ČR. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ekologicke-zemedelstvi/seznamy-podnikatelu/>>
42. Seznam příjemců dotací [online]. 2010. Státní zemědělský intervenční fond. Dostupné z: <<http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/spd>>
43. Státní kulturní politika ČR na léta 2015 – 2020, s výhledem do roku 2025 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
44. Státní politika životního prostředí ČR 2012 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
45. Strategie pro růst: české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/strategie-pro-rust.html>>
46. Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmírkách ČR [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie>
47. Strategie regionálního rozvoje pro období 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
48. Strategie rozvoje Jihomoravského kraje a Program rozvoje Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=124993&TypeID=2>>

49. Strategie rozvoje lidských zdrojů Jihomoravského kraje [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
50. Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
51. Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020>>
52. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky [online]. 2015. Dostupné z: <http://www.mzp.cz/cz/strategie_udrzelneho_rozvoje>
53. Střednědobý plán rozvoje soc. služeb v JMK na období 2015 -2017 [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.kr-jihomoravsky.cz/>>
54. Zdraví 21 – Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR [online]. 2015. Dostupné z: <<http://databaze-strategie.cz/>>
55. Zdravotnická záchranná služba Olomouckého kraje. [online]. 2015. Dostupné z: <<http://www.zzsol.cz/>>
56. Znečištění ovzduší na území České republiky [online]. 2013. Český hydrometeorologický ústav, Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/grafroc_CZ.html>